The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, APRIL 1, 1959.

LATVIJA

AMERIKA

26./771. n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 1. APRĪLĪ 9 gads.

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 m. $4.50; par 6 m. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

TRAĢISKIE NOTIKUMI TIBETĀ NEPALIKS BEZ ATBALSS

KOMŪNISTI APSPIEŽ SACELŠANOS

DALAI LAMA NEESOT SPĒJIS IZKĻŪT NO TIBETAS UN TAGAD SLĒPJOTIES KOPĀ AR PRETKOMŪNISTISKO CILŠU NOMADIEM.

Vēl vienmēr trūkst noteiktu ziņu par notikumiem Tibetā un par tās garīgā un laicīgā valdnieka Dalai Lamas likteni. Informācija, kas saņemta no Kalimpongas (ko komūnistu Ķīna tagad ieskata par Tibetas nacionālistu centru, lai arī Indijas valdība to noliedz), liecina, ka Dalai Lama vēl vienmēr atrodas Tibetā — un mēģina no tās izkļūt. Dalai Lama, kopā ar 4 kabineta ministriem, Lhasas nemieru laikā izbēdzis no galvaspilsētas un lielāka skaita miesas sargu pavadībā devies uz dienvidiem — tikai lai atklātu, ka ķīnieši ceļu jau aizsprostojuši. Bēgšanas laikā 23 gadu vecais Dalai Lama esot arī cietis kādā nelaimes gadījumā, saņemot nopietnus ievainojumus. Pašreizējā Tibetas valdnieka atrašanās vieta nav zināma, bet domā, ka viņš ir ceļā uz kādu revolūcionāru nocietinājumu Austrumos no Lhasas.

Ziņas, kas saņemtas par Tibetas cīņām, ir visai pretrunīgas. Daži Indijas avoti zina stāstīt, ka kaujas vēl vienmēr turpinās, ka tibetiešu partizāni izkāvuši vismaz 50.000 ķīniešu un, ka revolūcijā pret komūnistiem piedalās arī vairākas Ķīnas provinces. Komūnistu avoti tomēr liecina pretējo un, proti, ka sacelšanās beigusies, ka Lhasā iestājies miers un, ka komūnistu iecelțais Pančen Lama uzņēmies Tibetas ministru prezidenta pienākumus. Par Dalai Lamas likteni komūnisti nemin ne vārda.

Tibetas sacelšanās pret komūnistu Ķīnu nepaliks bez rezultātiem. Tieši to, pēc kā viņi cīnījās, tibetieši neieguva. Toties kādā citā, politiskā - virzienā ieguts ļoti daudz. Vispirms, atkal kājās sacelti Formozas nacionālisti. Vēl aktīvo ciņu laikā prezidents Čankgaišeks solīja, ka viņš tibetiešiem palīdzēs, cik vien iespējams. Cik zināms, šī palīdzība tomēr nav pārsniegusi palīdzības sūtījumus vairāku līdmašīnu kravu apmērā. Bet tad arī nedrīkst aizmirst, ka ķīniešu nacionālisti bija vienīgie, kas atcerējās, ka Tibeta, brīvās pasaules pamesta, viena pati cīnās pret komūnistu pārspēku.

Bez reakcijas nav palikusi arī Indija. Atbildot Pekingas uzbrukumiem, lai Nēru nejaucas komūnistu Ķīnas iekšējās darīšanās (un nesāk plaša apmēra Tibetas debates Indijas parlamentā), premjērs atbildēja, ka viņš gan grib uzturēt draudzīgas attieksmes ar komūnistu Ķīnu ,bet ka viņš pēdējai nekādos apstākļos neatļaus diktēt Indijas parlamentam darba kārtību. Kā Indijā, tā arī citās brīvās Azijas valstīs Tibetas brīvības ciņu apspiešana daudzos gadījumos pavērusi neticīgo acis, atklājot komūnistu politikas patiesību. Ar Tibetu ir pietiekis, lai pārliecinātu šaubīgos, ka notikumi Ungārijā nebija tikai gadījuma raksturā un ka komūnistu Ķīnas ekspansijas tieksmes ir tādas pašas kā Padomju Savienībai. Var sagaidīt, ka nākotnē Āzijas valstu starpā, uzstājoties pret komūnismu, nacionālistu Ķīna vairs nebūs vienīgā saucēja balss tuksnesī.

ZIŅAS ĪSUMĀ

◐ Pēc vairāku nedēļu ilgas vēža apstarošanas Valtera Rīda armijas slimnīcu Vašingtonā atstājis Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless. Pēdējais ar savu dzīvesbiedri un 2 ārlietu ministrijas darbiniekiem devies gaŗākā atpūtā uz Floridu. Diplomātu aprindās valda uzskats, ka Dalless nepārstāvēs Sav. Valstis 11. maijā paredzētajā 4 lielvalstu ārlietu ministru konferencē.

◐ Sav. Valstis vēl vienmēr atzīst dolarus par vienu no drošākiem līdzekļiem komūnisma apkaŗošanai. Šai sakārā kāda prezidenta izraudzīta komisija, pēc iepazīšanās ar amerikāņu sabiedroto vajadzībām, ieteikusi palīdzības budžetam piesviest vēl 400 milj. dolaru — bruņošanās nolūkiem; Sav. Valstīm draudzīgo nāciju rūpniecības izveidošanai un saimniecības nostiprināšanai — vismaz vienu miljardu dolaru gadā.

◐ Sav. Valstu armijas stāba priekšnieks ģen. Teilors nonācis domstarpībās ar prezidentu Eizenhaueru un nolēmis izstāties no aktīvo rindām. Nesaskaņu iemesl: ģen Teilors domā, ka nepieciešama vispārēja armijas ieroču modernizēšana, bet prezidents aizstāv gaisa spēku vadības spriedumu, ka nākamo karu izšķirs raķetes un bumbvedēji.

◐ Pēc piecu gadu pārtraukuma Padomju Savienība un Austrālija nolēmušas atjaunot diplomātiskās attieksmes. Par noteikumiem, uz kādiem abas valstis apmainīsies sūtņiem, krievi un austrālieši vienojās neoficiālās sarunās Apvienotās Nācijās. Austrālija pārtrauca diplomātiskās attieksmes ar Padomju Savienību 1954. gada aprīlī, kad kāds padomju sūtniecības sekretārs atklāja Austrālijā komūnistu spiegu tīklu.

◐ Kanadas ministru prezidents Difenbeikers nolēmis uzstāties starptautiskā namatēva lomā, aicinot četru lielvalstu valdību galvas noturēt savu konferenci Kvebekas pilsētā, jau vistuvākā laikā Sav. Valstu, Anglijas, Francijas un Pad. Savienības valdības saņems oficiālu ministru prezidenta Difenbeikera ielūgumu.

ASV RAĶEŠU BAZES ITALIJĀ

Pagājušās nedēļas nogalē Sav. Valstis un Italija parakstījušas līgumu, kas atļauj amerikāņu raķešbāžu izveidošanu Italijas territorijā. Ar minēto līgumu Italija kļūst otra Eiropas valsts (Anglija bija pirmā), kas atļauj savās robežās stacionēt amerikāņu raķetes. Pēdējās atradīsies italiešu techniķu pārziņā, kamēr raķetēm piemērotās atomgranātas atradīsies kaut kur turpat tuvumā, bet tikai amerikāņu rokās. Raķetes drīkstēs lietot vienīgi pēc Italijas valdības un Ziemeļatlantijas organizācijas vienošanās.

JAUNA PRASĪBA

Proponējot lielvalstu ārlietu ministru konferenci, Rietumu sabiedrotie atzina, ka tādas valstis kā Čechoslovakija un Polija, un abas Vācijas ārlietu ministru sarunās var piedalīties ar saviem novērotājiem. Bet Prāgas valdībai, acīmredzot ar Padomju Savienības svētību ,ar tādiem noteikumiem nepietiek. Tagad tā pieprasījusi līdzdalības tiesības ārlietu ministru konferencē kā lielvalstīm līdztiesīga pārstāve.

CHRUŠČEVS PIEVĒRSIES VIDĒJIEM AUSTRUMIEM

VAI BERLĪNES KRIZE IZRAISĪTA, — LAI TROKSNĪ PIEVĀKTU IRAKU?

Kopš pagājušā gada jūlija revolūcijas, Iraka Bagdades pakta organizācijā aktīvi vairs nedarbojās. Tagad ģen. Kasems paziņojis, ka Iraka no šī pakta izstājusies. Tas nozīmē, ka laikā, kamēr visas pasaules acis bija pievērstas Berlīnei, Chruščevs paklusām rīkojies kaut kur citur. Vai Berlīnes krizi Chruščevs radījis tieši šim nolūkam — pasaules uzmanības novēršanai no Vidējiem Austrumiem?

Nostādīti notikušā fakta priekšā, Rietumu diplomāti gatavi atzīt, ka tas tā varētu būt bijis, jo pie Berlīnes bez atomkara sākšanas Chruščevs nevar tikt. Toties Iraka viņam tagad pati iesēdusies klēpī, radot gluži jaunu un Rietumiem nepatīkamu situāciju Vidējos Austrumos.

Vispārējā komūnistu ietekme Irakā un tagad vēl tās izstāšanās no Bagdades pakta, liek domāt, ka Chruščevam radusies jauna satelītvalsts — ar lielām naftas bagātībām un dabisku bazi lēcienam uz Āfriku un Dienvidāziju.

Rietumiem vēl paliekot pasīvu novērotāju lomā, Vidējos Austrumos kā galvenie cīnītāji tagad izvirzījušies Chruščevs ar Kasemu vienā pusē un Apvienotās Arabu Republikas prezidents Nasers otrā.

Jau no senām dienām krievi ir centušies iegūt neaizsalstošās ostas Persijas līcī un Vidusjūrā. Ar Iraku viņa kalpībā, pieeja Persijas līcim Chruščevam būtu nodrošināta. Bez tam viņam paveŗas plašas iespējas jaunu piedzīvojumu meklēšanai. Viens virziens būtu uz Persiju, no kurienes Apvienotās Nācijas krievus pēc Otrā pasaules kara gan izspieda, bet uz kurieni atgriezties Padomju Savienībai vēl vienmēr ir liela un neatturama vēlēšanās. Ar Irakas komūnistu palīdzību varētu mēģināt gāzt šachu no viņa ļodzīgā troņa. Kādā citā virzienā varētu sākt spēlēties ar Sīriju. Pēdējā, kā zināms, atrodas starp Iraku un Padomju Savienības iecerēto Vidusjūru. Bez tam, Sīrijas komūnisti ir diezgan aktīvi un sen jau viņiem apnikusi Nasera un vispār ēģiptiešu virskundzība. Sīrijas gaŗā robeža ar Iraku ir tieši kā radīta komūnistu iefiltrēšanās operācijām. Komūnistiem daudz tuvāk pa ķērienam ir arī mazā, bet naftas pārbagātā Kuvata, kuŗas valdnieka gāšana, kā to atzīst Rietumi, komūnistiem neprasītu nekādas lielās pūles.

Izvēlēdamies Kasemu par savu jaunāko favorītu un uzteikdams draudzību Naseram, Chruščevs ir zinājis, ka uz Irakas komūnistiem viņš var paļauties. 1955. gadā, kad Padomju Savienība sāka pārdot ieročus Ēģiptei, Chruščevs atklāti atbalstīja Nasera arabu apvienošanas centienus. Tagad, turpretim, apstākļi krasi mainījušies.

Pēc Irakas revolūcijas pagājuša gada jūlijā vietējie komūnisti ar Padomju Savienības svētību apsolīja savu atbalstu revolūcijas vadonim ģen. Kasemam. Tā kā pēdējam no Nasera bija daudz lielākas bailes nekā no Padomju Savienības, viņš komūnistu solīto atbalstu arī pieņēma. Komūnistu augšanas process Irakā ir bijis tik straujš, ka pamazām jāsāk jautāt, cik ilgi pēdējie cietīs Kasemu?

PADOMJU TANKI IRAKAI

Arī Anglijas ministru prezidents Mekmillens gribētu palīdzēt apbruņot Irakas ģen. Kasema armiju.

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē atklājās jauni sarežģījumi Irakas jautājumā. Vispirms apstiprinājās ziņa, ka Iraka pēdējā laikā saņēmusi vismaz 150 krievu tanku. Vairāki Rietumu žurnālisti tika pazīti no Bagdades. Pagājušās svētdienas televīzijas intervijā Sav. Valstīs Jordānas karalis Huseins izrādīja daudz lielāku tuvību arabu kopībai resp. naserismam nekā Irakai, kuŗas tagadējā valdība, lai tiktu pie varas, nogalināja viņa brālēnu karali Feizalu. Apvienotās Arabu Republikas prezidents Nasers tai pašā laikā mēģina vadīt ne tikai arabu apvienību, bet arī pēdējās ciņu pret Izraēlu un Kasemu Irakā. Izraēlai Nasers nevar citādi iekost, kā aizturot pēdējās ostām domātos kuģus Suecas kanālī. To viņš arī dara — pēdējās nedēļās aizturēti pavisam 5 kuģi. Propagandu pret Kasemu Nasers tagad pārsviedis uz savām kaimiņvalstīm — gan tikai ar pavisam viduvējiem panākumiem, tā, piemēram, Libānas valdība tikai vispārējos vilcienos izteikusi gatavību pievērsties Nasera arabu nacionālisma centieniem, ne ar vārdu nenorādot, ka tā gribētu nostāties pret Kasemu. Un tieši šādu nostāju Nasers tagad mēģina iedvesmot saviem kaimiņiem.

Lai situāciju Vidējos Austrumos sarežģītu vēl tālāk, tagad noskaidrojies, ka Anglijas ministru prezidents Mekmillens izteicis vēlēšanos apgādāt Iraku ar ieročiem un kaŗa materiāliem — lai noturētu pēdējā Rietumu pusē (Iraka nule kā izstājās no Bagdades pakta) un līdz ar to nodrošinātu Anglijai Irakas naftu. Šāda Rietumu sadarbība ar Iraku resp. komūnistiem būs ļoti sāpīgs belziens Apvienoto Arabu Republikas prezidentam Naseram, kas pēdējā laikā cenšas Vidējo Austrumu komūnismu apkaŗot

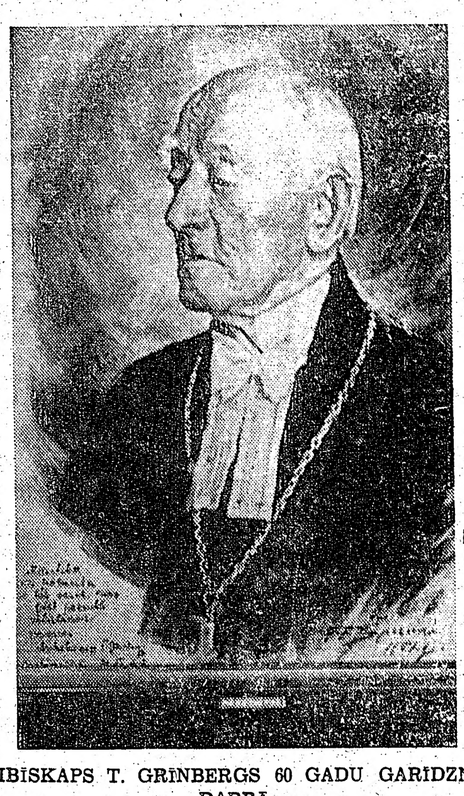

ARCHIBĪSKAPS T. GRĪNBERGS 60 GADU GARĪDZNIEKA DARBĀ

Sakarā ar archibīskapa Dr. T. Grīnberga ieiešanu viņa 90. mūža gadā 2. aprīlī un 60 gadu ordināciju, Antonija Jansone no Lansingas, sava miruša vīra, Armijas stāba kapteiņa Jēkaba Jansona piemiņai dāvinājusi Kalamazū latviešu ev. - lut. draudzei — gleznotāja P. Šprenka gatavotu 2 x 3 p. lielu T. Grīnberga portretu ar archibīskapa pašrocīgu uzrakstu: „Mīlestība un pateicība ir tās varas, kas gūst pasaulē visļielākās uzvaras. 1958. g. 31. dec."

A. Jansone, kuŗas uzdevumā portrets gatavots, to Lieldienas svētku rītā, pirms dievkalpojuma nodeva Kalamazū latviešu ev. - lut. draudzes māc. A. Piebalgam.

TRIMDA IR TOTĀLI POLITISKS STĀVOKLIS

Zviedrijas latviešu centrālā padome sāk darbu jaunajā sastāvā

Jaunievēlētā Zviedrijas latviešu centrālā padome uz sēdi sanāca 15. martā Stokholmā un tanī piedalījās 27 padomes locekļi no 30 kopskaitā.

Sēdi atklāja ZLCP vēlēšanu komisijas pr-ja v. A. Kalniņš, kam sekoja padomes locekļa prāv. O. Sakārņa vadīts svētbrīdis. Par sēdes vadītāju ievēlēja A. Padēlu un sekretāru Ž. Tamsonu. J. Tepfers sanāksmes dalībniekiem nodeva sūtņa K. Zariņa sveicienus un novēlējumus, īsā uzrunā attēlodams arī pašreizējo starptautisko situāciju.

Pēc A. Kalniņa pārskata par ZLCP vēlēšanas komisijas darbību un rezultātiem valdes ziņojumus ievadīja tās pr-js H. Tepfers (DV), uzsvērdams, ka mazāk būtu jākavējas pie aizvadītā darba, bet skats jāvērš uz nākotnē veicamo, aicinādams padomes locekļus nākt ar priekšlikumiem un ierosinājumiem jaunajam darba periodam.

Tā kā ar pēdējām vēlēšanām padomes baze paplašinājusies arī ar katoļu darbinieku iesaistīšanos, tad ārpus šī kopīgā darba paliek vienīgi t. s. kreisais spārns — sociāldemokrati un liberāļi.

J. Mālītis (Z. S.), kā BPLA Eiropas valdes loceklis, ziņoja par BPLA darbību un uzbūvi, uzsverot ,ka tai jābūt pašu latviešu izveidotam politiskās ciņas glabālam centram.

Grūtības līdzekļu jautājumā ir jāpārvar, pievienojoties Austrālijas latviešu viedoklim par globālu līdzekļu avotu radīšanu.

Par izdarīto revīziju ziņoja E. **Suksis,** pēc kam atklāja debates, kuŗās, cita starpā, skāra arī jautājumu par sadarbību ar kaimiņu tautu reprezentantiem un arī par LAK EC sesijā ievēlētā ACN Stokholmas delegācijas locekļa neuzaicināšanu šīs Stokholmas delegācijas dibināšanas sēdē, kas Zviedrijas latviešos radīja lielu sašutumu.

Nākošam darbības periodam ZLCP prezidijā tika ievēlēti: pr-js A. Padēls (Zemn. s.), pr. v. Dr. A. Skrastiņš (Nac. d.) un sekretārs Ž. Tamsons (DV); valdē: pr-js H. Tepfers ((DV), locekļi: A. Kroders (Nac. d.), A. Ozoliņš ((N. d.), P. Pētersons (N. d.), I. Freimanis (DV), J. Mālītis (Z. s.), A. Šalts (Z. s.), A. Bušs (Kat. d.) un V Krauklis (Kat. d.). Revīzijas komisijā E. Suksis (Z. s.), K. Puķītis (K. d.) un F. Malnačs (DV).

Pēc budžeta apspriešanas un pieņemšanas valdes sekretārs A. Kroders referēja par ZLCP turpmāko darbību, uzsvērdams, ka trimda ir totāli politisks stāvoklis, tāpat kā Latvijas atbrīvošana. Ja pēdējais ir trimdas pamatuzdevums, tad ZLCP, tāpat kā visu citu zemju vēlētām latviešu pārstāvniecībām, pirmām kārtām ir jābūt politiskās ciņas vadītājām un koordinētājām. Šīm pārstāvībām, saprotams, piekrīt arī atsevišķo zemju iekšējo uzdevumu veikšana, un Zviedrijā šis jautājums laimīgi atrisināts, organizējoties uz decentrālizācijas un pašdarbības pamata, kur speciālās organizācijas labi veic savus uzdevumus un bez tam dod iespēju jaunajiem vingrināties sabiedriskajam darbam.

Pāri paliek vēlēto centrālo iestāžu pamatuzdevums — nacionāli praktiska darbība Latvijas atbrīvošanai. Šis pienākums izvirza pamatuzdevumu radīt visu apspiesto nāciju stingru un viengabalainu organizāciju, un latviešiem šīs organizācijas uzdevumi jākoncentrē BPLA, rodot attiecīgus līdzekļus Austrālijas projektā paredzētā veidā. Attiecībā uz Eiropas latviešiem šie uzdevumi jākoncentrē ap LAK EC.

Kā BPLA, tā LAK EC uzdevums ir nostiprināt pašu trimdinieku vēlēto iestāžu tiesības, lai tās tiktu vispārīgi atzītas un respektētas, jo tikai tad šo iestāžu politiskais uzdevums var sekmēties. Turpmākā ZLCP darbībā A. Kroders vēl ieteica aktivizēt kontaktus ar visām mūsu organizācijām un politiskās ciņas vadītājām iestādēm ar ierosinājumiem, priekšlikumiem un, ja vajadzīgs, protestiem pret nepareiziem atzinumiem u. t. t.

Starp rezolūcijām, attiecībā uz BPLA, cēde pieņēma sekojošo:

„Pievienojoties BPLA un LA Austrālijā ierosinājumam par globāla informācijas un kultūras fonda dibināšanu ZLCP ieskata, ka divu atsevišķu fondu radīšanas vietā labāks atrisinājums būtu viena autorativa līdzekļu avota radīšana pie BP LA."

E. Evertu

APSPIESTO TAUTU PĀRSTĀVJU SEKMĪGAIS CEĻOJUMS

Apspiesto Eiropas Nāciju Asamblejas delegācija, kuŗā ietelp priekšsēdis Korbonskis, latviešu delegācijas vadītājs Dr. Māsēns un ungāru delegācijas vadītājs Kevago, apceļojot Āzijas valstis ,no Singapūras devušies uz Indiju. Lai nodibinātu kontaktu ar pēc iespējas vairākām personām, delegācija sadalījās divās grupās: Korbonskis un Māsēns devās uz Indijas lielāko pilētu Kalkutu, bet Kevago uz galvaspilsētu Jaundelhi.

Kalkutā Korbonskis un Māsēns runāja sanāksmēs, kuŗas bija sasaukušas Kultūras brīvības organizācija un Vergu darba apkaŗošanas komiteja. Bez tam abiem delegātiem bija sarunas ar politisko partiju un laikrakstu pārstāvjiem. No Kalkutas abi delegāti izbrauca uz Pakistanas galvaspilsētu Karači. Tur tie runāja Starptautisko sakaru institūtā un Karači universitātes mācības spēku un studeutn sapulcē. Pakistanas laikraksti izrādīja lielu interesi par šo Eiropas apspiesto tautu delegātu apmeklējumu.

Pa to laiku trešais delegāts Budapeštas bij. pilsētas vecākais Kevago uzturējās Jaundelhi kā šīs pilsētas vecākā Asat Ali kundzes viesis. 11. martā viņam bija 40 minūšu ilga saruna ar Indijas ministru prezidentu Nēru. Bez tam viņam bija saruna ar Indijas iekšlietu ministru un politisko partiju pārstāvjiem.

No Indijas Kevago devās uz Turciju, kur tas satikās ar Korbonski un Māsēnu. Ankarā viņi bija gubernātora Arguna viesi. Delegātus pieņēma Turcijas ārlietu ministrs Rustuzorlu, pie kam bija klāt arī parlamenta locekļi Bozbags un Aktars. Polijas bij. sūtnis Sokolnickis viesiem par godu rīkoja dineju, kuŗā piedalījās vairāki diplomātiskie pārstāvji un parlamenta locekļi. Par apmeklējumu daudz rakstīts turku presē — kā valdības partijas, tā arī opozicijas laikrakstos.

No Turcijas delegāti devās uz Grieķiju, Atēnām, kur viņiem bija apspriede ar oficiālām personām. Atēnu radio sniedza interviju ar delegātiem. No Grieķijas delegāti brauca uz Romu.

20. martā apspiesto tautu delegātus pieņēma pāvests Jānis 23. Audiencē bija klāt valsts sekretārs kardinālis Tardīni. Pēc tam delegātus pieņēma Italijas ārlietu viceministrs Folki un Interparlamentāriešu ūnijas prezidents Kovači - Pisarelli. Delegāti sniedza paskaidrojumus preses konferencē, kuŗā bija klāt 24 laikrakstu pārstāvji. Interviju ar viņiem noraidīja arī Romas radio.

MINSTERES ĢIMNAZIJAS ABITURIENTI UN SKOLOTĀJI

1. r. no kr. skolotāji: O. Trauciņa, A. Aluzāne, M. Rinkus, māc. R. Bērziņš, direktors A. Dreimanis, abitūrijas kl. audzinātāja Dr. A. Rudzīte, inspektors E. Aboliņš, H. Czinczels, M. Tingurs. 2. r. no kr. abiturienti: Uģis Bērziņš, Ināra Ozoliņa, Jāzeps Urdze, Ivars Vētra, Vaira Šilde, Arnolds Traumanis, Maruta Grundule, Māra Blūmiņa, Haralds Šmerlings, Juris Pētersons un Rasma Bajāre. J. Vimtera foto

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

PARADUMA VARĀ

P. DREIMANIS

Amerikas kontinenta iedzīvotāju lielais vairākums ir izveidojies no ieceļotājiem, kas ar dzīv, savā dzimtenē nav bijuši apmierināti mazturības un nebrīvības dēļ. Jaunajā dzimtenē viņi ir cerējuši iedzīvoties. Šīs cerības ieceļotāju vairākumu nav pievīlušas. Labvēligos apstākļos viņu d a r b s ir nesis tādus augļus, ka jau pēc dažiem gadiem viņu cerības sākušas īstenoties. Tām netrūcis papildinājumu arī turpmākos gados. Galu galā mērķis sasniegts — viņi kļuvuši bagāti. Tad vajadzējis tikai noturēties sasniegtās labklājības līmenī vai to vēl paaugstināt. Tādā kārtā turības sasniegšana Jaunajā kontinentā ir kluvus par iedzīvotāju darba un dzīves mērķi.

Turpmākie ieceļotāji viegli un ātri ir iekļāvušies šai dzīves izpratnē. Arī visjaunākie ieceļotāji ASV un Kanadā jau ir pagūvuši iedzīvoties šai dzīves situācijā, lai gan viņi savā dzimtenē ir piederējuši pie turīgāko un izglītotāko pilsoņu aprindām. Sejienes iedzīvotāju dzīves veids un ērtības viņus valdzināt valdzina.

Līdz 2. pasaules karam Jaunās pasaules iedzīvotāju dzīve nebija apdraudēta. Arī šī kara laikā ienaidniekam bija grūti piekļūt Amerikai — tālšāvēju ieroču vēl nebija. Tagad apstākļi ir krasi mainījušies. Lielākajam AS Valstu pretiniekam ir vislielākā zemūdeņu flote un jaunākās raķetes, kā arī citi tām līdzīgi ieroči šauj pāri okeanam. No gaisa mierīgos iedzīvotājus apdraud dažāda veida un graujoša spēka bumbas. Nekur zemes virsū no minētajiem iznīcināšanas ieročiem nav vairs glābiņa; pat pazemē grūti tā šem paslēpties.

Minētā nedrošība, šķiet, ir skaidra gandrīz katram kultūrālās pasaules pilsonim. Tāpēc vajadzētu apdomāties un pārlikt, kāda nozīme tik nedrošos dzīves apstākļos iegādāties un īpaši vēl pavairot mater ālās vērtības, bez kurām viegli iztikt; piem., arvien plašāku un krāšņāku dzīvojamo telpu celšana; skaistu un dārgu grīdsegu iegādāšanās, vismodernāko un lepnāko istabas lietu pirkšana, dārgu trauku lietošana, daudzu tērpu un apavu turēšana mājās u.t.t. Protams, uzņēmumi nevar ražošanu ierobežot, ja ir pieprasījums; valsts un pašvaldību ieviņi ir cerējuši iedzīvoties. Šīs stādes, kurām pilsoņi maksā nodokļus nevar nerūpēties par sanitksmes un citiem pilsoņu vajadzību apmierināšanas līdzekļiem, kā arī pilsētu apgādi ar ūdeni, kanālizācijas ierīkošanu u. c.

Bet kas spiež brīvos pilsoņus iziķiest līdzekļus agrāk minēto priekšmetu iegādei, tajā pašā laikā maz interesējoties par garīgajām vērtībām un to baudīšanu, un pat vairāk — atrunājoties ar līdzekļu trūkumu to attīstības veicināšanai un izmantošanai. Daudzi pilsoņi staigā un guļ uz dārgiem tepikiem, bet viņu galvai pietiek ar dienas avīzi un tās komikiem.

Šāda dzīves izpratne vērojama arī daudzu jaunieceļotāju aprindās, kuŗu locekļi vēl nesen Eiropā citādi skatījās uz dzīvi un arī citādi svēra materiālās vērtības un garīgo attīstību. Jaunā vide viņus ātri un viegli ievilkusi savos apkampienos un iemācījusi taisnoties šai videi atbilstošā ricībā.

Bet kādu valodu runā tie, kam pieder vismodernākie iznīcināšanas ieroči? Ko tie sola greznās, ērtās dzīves cienītājiem? Protams, visiem un visādiem draudiem nav jāpadodas. Tomēr divu grūti salīdzināmu vērtību kompleksiem būtu vērts pievērst uzmanību un izšķirties par to, kuŗu no tiem nav iespējams iznīcināt, ja paliek dzīvs pats tā radītājs un izmantotājs jeb baudītājs. Tagadējā dzīves situācijā būtu ļoti izdevīgi pārorientēties arī Jaunajā pasaulē uz to, ko savā laikā Eiropā iekšatīja par dzīves mērķi, t. i. garīgo kultūru, atstājot materiālajām vērtībām tikai tās attīstības veicinātājas lomu.

Raksturotā tagadējās dzīves īstenība liecina, cik grūti cilvēkiem atbrīvoties no agrāk izveidotā paraduma, lai gan pastāvošā nedrošība diktē nepieciešamību pārorientēties cilvēkam vairāk atbilstošā virzienā.

DAUGAVAS VANAGI ANGLIJĀ

D.V.F. Bradfordas nod. valde. Sēž no kr.: E. Pridats, K. Šneiders, M. Kazainis (pr dis) J.Lidaks un K.Bērziņš. Stāv: V. Buševics, K. Geide, J. Ezeriņš un A. Švalkovskis. — Bradfordas nodaļai ir lielākais biedru skaits D.V.F. mērogā — 250.

Jaunās valdes pirmā sēde Londonā

DVF jaunā valde savā pirmajā darba sēdē pulcējās 22. martā DV namā Londonā. To vadīja priekšsēdis A. Alksnītis, piedalījās valdes locekļi L. Rumba, J. Ranka, Fr. Kursietis, E. Žilinskis, K. Ampermanis, J. Miezītis un darbvedis L. Adlers. Valdes priekšsēdis ievadījumā ziņoja, ka britu ministru prezidenta kanceleja, ārlietu ministrija, iekšlietu ministrija un laikraksts „Daily Express" ar rakstiem apstiprinājuši DVF delegātu pilnsapulces divu rezolūciju saņemšanu, attiecībā uz Padomju Savienības Baltijas valstu okupāciju. Rezolūciju teksts jau publicēts minētās pilnsapulces atreferējumā.

Administrātīvās daļas vadītājs K. Ampermanis iepazīstināja valdi ar saviem atzinumiem par biedru skaita pavairošanu. Pārrunās izskanēja doma, ka šajā plāksnē būtu jāsadarbojas administrātīvai, jaunatnes un informācijas daļai. — Sakarā ar DV CV sēdi aprīlī, dažas nodaļas izteikušas vēlēšanos, lai atbilstošajos sarīkojumos ierastos arī kādi no citu zemju DV CV locekļiem.

Sakarā ar nodaļu 10. gadu pastāvēšanas jubilejām valde nolēma piešķirt atzinības rakstu: Londonas nodaļā — N. Ansbergam un L. Priedem, Trentas nodaļā — P. Dābollapam. — Valde iepazinās ar valdes locekles M. Ķeņģes rakstu, kuŗā viņa lūdz aprūpes daļas vadītāja pienākumus uzticēt kādam citam valdes loceklim. Šai sakarā valde par aprūpes daļas vadītāju izraudzīja sekr. J. Ranku. M. Ķeņģe pātur Vanadžu daļas vaditājas amatu.

Aprūpes daļas referents un pr-ža vietnieks L. Rumba ziņo, ka DV Zviedrijas valde piesūtīsi rakstu par pēdējās kārtoto aprūpes darbu sektora un grozījumiem pastāvošā līdzekļu apsaimniekošanā. Valde izlēma kārtējās pabalstu lietas, kā arī nolēma lūgt nodaļas no saviem līdzekļiem izsniegt zināmas Lieldienu veltes aprūpējamām personām.

Saimniecības daļas vadītājs Fr. Kursietis minēja, ka DVF kluba noteikumi būtu pārkārtojami tā, ka klubā par biedriem var iestāties visi latvieši, ne tikai DVF biedri vien, kam valde arī piekrita. Nolēma īrēt televizijas aparātu DV nama sabiedrisko telpu vajadzībām. L. Rumba ir interesējies arī par klavieru iegādi DV namam.

Jaunatnes daļas vadītājs J. Miezītis ziņoja, ka sācis uzņemt sakarus ar jaunatnes vadītājiem darbiniekiem un tuvāk iepazities ar kārtojamām problēmām.

Kultūrāli - sabiedriskās daļas vaditājs E. Žilinskis informēja par apspriedēm LNPL ierosināto Kultūras dienu sarīkošanā. Cik pašreiz spriežams, tad tās notiks tikai nākamā gada vasarā. — Palīdzēts izkārtot DV drāmas ansambļa izrādes nodaļās, kur uzvedīs M. Zīverta lugu „Cilvēks grib dzīvot" režisora J. Zariņa vadībā. Visi priekšdarbi nokārtoti izrādēm Korbijā, Koventrijā un Bedfordā.Tiek skaidrotas izrāžu iespējas Līdsā un Notinghamā. Interesi izrādījušas arī vēl citas nodaļas. Valde principā vienojās par Jāņu sarīkojuma rīkošanu Latviešu mājā Almelijā.

Šajās dienās informācijas daļa, kā izrietēja no tās vaditāja rakstveida ziņojuma, izdevusi kārtējo preses biļetenu, kuŗš veltits vēlēšanu komēdijas apskatam okupētajā Latvijā. Biļetens galvenokārt tiek piesūtīts britu un īru nozīmīgākiem preses organiem. DVF informācijas darbiniekiem un sevišķi nodaļu informācijas nozaru vaditājiem izsūtīts lasītāju vēstuļes paraugs, kas iesūtāms vietējiem britu laikrakstiem. No britu premjēra kancelejas un konservātivo partijas centrālā biroja saņemta pateicība par piesūtīto Ād. Šildes grāmatu „The Profits of Slavery."

ID

DRAUDZE GODINA SAVU MĀCĪTĀJU UN DZIESMINIEKU

MĀCĪTĀJAM A. GALIŅAM 60 GADU

Bostona (V. L.) — Bostonas Trimdas draudzes mācītājs Alberts Galiņš 12. martā atskatījās uz 60 mūža un 15 amata gadiem. Viņš ordinēts par mācītāju 1944. gada 12. martā, bijis bēgļu mācītājs pēdējos mēnešos dzimtenē un pēc tam Vācijā, sākumā Neu-Oettingas, vēlāk Erlangenas nometnēs. Amerikas Savienotajās Valstīs sākumā darbojies par mācītāju Vašingtonas valsti Sietlas pilsētā, vēlāk pārnācis uz Bostonu par Trimdas draudzes mācītāju. Bostonas Trimdas draudze ir viena no nedaudzajām, kas ir palikusi uzticīga Latvijas evaņģeliski luteriskajai baznīcai un tās arcibīskapam. Tur lieli nopelni mācītājam A. Galiņam un viņa nelokāmi nacionālajai nostājai. Mācītājs A. Galiņš, pirms pievērsās teoloģijas studijām, ir bijis Latvijas armijas virsnieks, ari „Latvijas Kareivja" līdzstrādnieks un redakcijas loceklis. Viņš ir daudzu patriotisku un reliģisku dziesmu autors, dziesmas ar viņa tekstiem

MŪSU SIRMĀS GALVAS SVEŠUMĀ

Ludmila Alksne 14. martā atskatījās uz 85 mūža gadiem. Dzīvo pie dēla, jurista Viktora, un vedeklas, žēlsirdīgās māsas Antonijas Čikāgā.

Lizetai Diemanei piepildījās 84 gadi. Dzīvo pie meitas Marijas un znota Augusta Grīnvalda Čikāgā.

Alīda Bārda nosvinēja 75. dzimšanas dienu. Dzimusi Bejas pagastā. Tagad dzīvo pie dēla Arvida un vedeklas Asjas Čikāgā.

Ņinai Kronbergai piepildījās 70 gadu. Pieder pie veclatviešu pulka Čikāgā. Dzīvo savā mājā Hinsdalē, meita Erna strādā slimnīcas birojā.

Lote Žona, dzim. Holere, dzimusi 1879. gada 13 janvārī, Meldzeres pagastā. Svinot savu 80. dzimšanas dienu viņa atceras, ka 1910. g. atbraukusi uz Ameriku, bet 1921. g. devusies uz atbrīvoto Latviju. 1951. gadā pa otram lāgam atgriežas Amerikā — Čikāgā.

70 gadi februārī piepildījās Zelmai Saksei. Dzīvojusi Dubultos, bet tagad dzīvo Aurorā.

70 mūža gadi piepildījās 21. janvārī Annai Saleniekai, bet 10. martā Jānim Saleniekam. Abi dzimuši Neretā, dzīvo kopā ar dēlu, studentu Gunāru Čikāgā.

LĪDZ AR GĀJPUTNIEM...

13. IZLAIDUMS MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJĀ UN PAMATSKOLĀ

Minsteres latviešu ģimnazijai un pamatskolai bija 21. martā izlaidums — un jau 13. pēc kārtas.

Abiturientu sejas un runātāju vārdi izteica: „Svarīgs dzīves posms ir aiz muguras. Par paveikto ir prieks. Kas tā ir par brīvības sajūtu! Pārbaudījumi ir gaŗām. Nekāda izkrišana vairs nedraud.

Sākas dzīve. Mazliet žēl pagājušā, žēl šķirties no draugiem. Arī skolotāji, kas senāk likās kā stingra priekšniecība, piepeši ir kļuvuši pavisam tuvi. Žēl aiziet, bet dzīve sauc. Tas piedod izlaiduma aktam drusku skumīgu toni. Prieks un skumjas ir savītas kopā nopietnībā.

Tā nav tikai skaistā, vieglā dzīve, kas gaida. Būs jācīnās ...

Mācītājs R. Bērziņš ievada dievvārdos runā par skrējienu uz lielu mērķi. Ne katrreiz īsteniba dod to, kas ir izsapņots, un bieži, kad iecerētais ir sasniegts, tas zaudē savu pievilcību. Šīni pasaulē viss aiztek. Lielais mērķis ir dzīvības vainags — tas, kas paliek dzīves beigās. Lai to sasniegtu, vajag skaidras sirds. Ir arī jāzina, kur visā savā dzīvē tiekties, lai galā dzīves cīņa neizrādītos bezjēdziga.

Skolas direktors Dreimanis rāda saviem audzēkņiem kādu tuvāku mērķi: pamatskolu beibušajiem — ģimnaziju, vidusskolu beigušajiem — augstāko izglītību, katram pēc savām spējām. Viņš brīdina no pārliecīgas tiekšanās pēc materiālajām vērtībām, kas nespēj piepildīt dzīvi. To, kas ir iekrāts galvā, nevar tik viegli pazaudēt.

Skolas inspektors, LCK Izglītības nodaļas vadītājs Āboliņš, atgādina abiturientiem un absolventiem palikt uzticīgiem latviešu valodai, tautībai un brīvības ideāliem.

Vairākas latviešu izdevniecības, organizācijas un privātpersonas skolu beigušajiem ir atsūtījušas dāvanai latviešu grāmatas: A. Ozoliņa apgāds Eutīnā, Abuča apg. Zviedrijā, Daugavas apg. Zviedrijā, Latviešu kultūras fonds, DV Rietumvācijas valde, DV Minsteres nodaļa, ev. - lut. draudze Minsterē, Minsteres latviešu komiteja un inž. Martinsons.

Reizē ar liecību ikviens beigušais saņem vēl 2—3 grāmatas.

Pulkvedis V. Janums, apsveicot CK un DV vārdā saka, ka Latvijā, skolu beidzot, meitenes ir dēstījušas liepu, bet zēni ozolu par piemiņu savai skolai. Šeit nav iespējams stādīt koku. Lai nu saņemtās grāmatas būtu kā piemiņa, kā iesākums latviešu bibliotēkai. Beigās pulkvedis saka: „Neaizmirstiet, ka esat dzimuši latvieši, un esiet lepni uz to."

Jaunatne, kas beigusi skolu Minsterē, to gan neaizmirsīs. Bet arī tie mūsu jaunieši, kam nav bijusi izdevība būt tik lielā latviešu kopībā, zina, kas viņi ir. Aktā piedalījās arī Valdis Āboliņš, kas beidzis vācu ģimnaziju Ķelnē. Viņš tikai tādēļ braucis uz Minsteri, lai būtu citu latviešu abiturientu vidū viņu svinīgajā brīdī.

Beigušos sveic arī vācu skolu valdes pārstāvis un Minsteres novietnes direktors. Viņi uzsver, ka lielākais mērķis ir kalpot taisnībai, tas ir kopīgs vāciešiem un latviešiem.

Kā tautskolu, tā arī ģimnaziju beigušo vecāku pārstāvis saka paldies skolai un audzinātājiem, kas viņu bērniem tik daudz devuši.

Arī paši beigušie pateicas. Abiturientu vārdā Juris Pētersons saka, ka viņu pateicība skolai esot lielāka, nekā to var izteikt. Viņa seja liecina, ka teiktais ir patiesība, ne fraze.

Savus bijušos skolas biedrus apsveic arī pagājušā gada abiturients Pēteris Purmalis, brīdinādams neielaist kļūdas dzīves grāmatā. Uz tāfeles nepareizo var viegli izdzēst, burtnīcā jau grūtāk, dzīvē tas vairs nav izdzēšams.

Rakstveidā ir apsveikuši LCP priekšsēdis mag. iur. A. Šilde un pr. v. mag. hist. J. Braču.

Pamatskolas izlaiduma klases audzinātāja A. Aluzāne, atvadoties no beigušajiem, saka, ka ir celts pamats, bet nu jāceļ tālāk gara gaismas ēka, jo šī gaisma nav vajadzīga tikai viņiem pašiem, bet tā jānes tālāk arī nākošajām paaudzēm. Lai neviens nepaliek uz tās pašas pakāpes, kur atrodas šodien, bet lai censas attīstīt tālāk savus garīgos dotumus.

Akta beigās runā abiturientu klases audzinātāja Dr. A. Rudzīte. Viņa saka: „Tik skaista, kā manis skolas laiks, nav un nebūs." Abiturienti un mēs, pārējie, pasmaidām. Bet tad sejas kļūst nopietnas. A. Rudzīte turpina: „Kaut jūs domātu tāpat. Tagad ir j ū s u laiks. Veidojiet jūsu laikā pilnvērtīgu dzīvi, lai tā neiztek kā smiltis caur pirkstiem. Nedzenieties pēc mantas. Ideāli bija un būs. Pienākums pret cilvēku, tautu un tēviju aicina cīnīties. Piesakaties brīvprātīgi. Stādait pienākumu pret Dievu visaugstāk, lai dzīve neizbirst caur pirkstiem."

Mācītājs sākumā un klases audzinātāja beigās rāda jaunatnei ceļu uz lielo, mūžīgo mērķi.

Direktors vēl saka pateicības vārdus visiem tiem, kas skolu atbalstījuši.

Akts ir beidzies. Jaunatne aiziet dzīvē.

Kaut Dievs viņiem palīdzētu nepazaudēt lielo mērķi.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

● Lielu satraukumu nesen piedzīvoja Londonas (Ont.) CKSL radio stacija, kuŗa ir pazīstama kā liela „rock and roll" mūzikas kultivētāja. Kāds kanadietis bija piesūtījis draudu vēstuli, prasot, lai stacija pārtrauc spēlēt šo „neliteraro un izvirtušo" mūziku, pretējā gadījumā piedraudot ar sprāgstbumbu. Taču tie bijuši tikai draudi.

● Kādā Toronto sarīkojumā smagi pārmetumi bija jādzird Kanadas modeļiem no francūzietes Marijas Polinas, kuŗa apgalvo, ka šis zemes modeļi ir „aĉgārni, nedabiski un nesieviški". Sejienes modeļi noliedz šādu apgalvojumu un jautā, kādēļ Francijā ir vairāk iecienīti aizjūras modeļi nekā pašu franču? Skiet, atbilde šeit nav jāmeklē tālu: tādēļ, ka arī francūziem patik pārmaiņas.

● Ontario valdība cer līdz nākošā gada pavasarim ierīkot modernu laboratoriju, kuŗas uzdevums būtu pārbaudīt radioaktīvo nokrišņu daudzumu. Pierādījies, ka STRONCIJUMS 90 visvairāk nosēdies Ontario dienvidu daļā, bet lielā vairumā tas konstatēts arī ASV vidienē. Pēc Veselības ministrijas domām, jaunajai laboratorijai jābūt viegli transportējamai no vienas vietas uz otru. Šāda pasākuma izveidošanai jau tagad atvēlēti $60.000,-.

● Transportdepartamenta pēdējie skaitļi rāda, ka Ontario provincē pag. gadā satiksmes pārkāpēju skaits pieaudzis par 99.831; visvairāk sodus izpelnījušies auto braucēji par pārāk ātru braukšanu. 1958. gadā pavisam soditi 350.035 auto īpašnieki, turpretim 1957 .g. — 250.104.

● Gandriz katru nedēļu Toronto tiek aplaupīta kāda banka, bet policija savā nevarībā noplāta tikai rokas. Pēdējais „kēriens" liecina, ka tas, kas var pazust skaidrā dienas laikā ar $9.900,-, nav vakar dzimis. Šiem laupītājiem gandriz visiem viena un tā pati metode — maza zīmīte, uz kuŗas parasti lasāms šāds teksts: „Es jūs visus nošaušu ja jūs nepaliksit mierā. Dodiet man visu naudu, tikai lielās banknotēs. Pasteidzieties!"

● Kaut pavasaris jau durvju priekšā, Kanadas bezdarbnieku skaits joprojām augsts, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Pēc Otavas valdības ziņām 537.000 bijuši bez darba līdz februāŗa mēneša beigām. Šajā sakarā arī ziemas darbu programma pagarināta uz vienu mēnesi.

● Saskačevanas provincē nule kā pieņemts likums, kas atļauj pārdot alkoholiskus dzērienus arī restorānos. Sakarā ar jauno likumu, tagad katrs šīs provinces iedzīvotājs, kas ir vecāks par 21 gadu, pie pusdienām var pasūtināt arī alu un vīnu.

-š.

JA JUMS VAJADZĪGA NAUDA
OBLIGĀCIJĀM VAI TO ATJAUNOSANAI, MĀJU CELSANAI UN REMONTIEM, vai arī citām vajadzībām,
MĒS VARAM JUMS TO SAGĀDĀT
par zemiem procentiem (BEZ KĀDIEM BONUSIEM).
DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJA KANADĀ
uzņēmusies mūsu firmas pārstāvniecību.
Zvaniet V. M u k t a m — dienā EM 8-0792, vakaros RO 7-6582.
Viņš sniegs tuvākus paskaidrojumus.
HOME LOAN AND INVESTMENTS

KANADĀ

TORONTO

● Tērvetes 19. skautu vienība savus ceturtos gada svētkus atzīmēs 5. aprīlī, pl. 4 p.p., Sv. Barnabas baznīcas telpās. Oficiālajai daļai sekos svētku azaids.

● Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums notiks 3. maijā Sv. Andreja baznīcas telpās, bet 7. jūnijā skolai būs izlaiduma akts.

● Katoļu vienība Toronto 4. aprīlī, pl. 8 vakarā, rīko savienīgu vakaru ukraiņu tautas namā (191 Lippincott Str.). Spēlēs latviešu deju orķestris. Visi laipni ielūgti.

● Dziedātājas Zentas Pukinskas - Bekeres koncerts notiks piektdien, 24. aprīlī, pl. 8,45 vak., modernajā Ītona auditorijā, ar ievērojamo kanadiešu pianistu Léo Barkinu kā pavadītāju. Māksliniece programmā uzņēmusi Verdi, Čaikovska, Griga un Bartoka skaņdarbus. Ieejas kartes var iegādāties jau tagad Ītona auditorijā pie kases.

● Tuvojoties pavasara sezonai, rosība latviešu mākslas dzīvē neapsīkst. Par to liecina vairāki koncerti, kas pieteikti tuvākā nākotnē. Pianiste Vera Leinvēbere koncertēs 1. maijā Unitarian baznīcas telpās; dziedātāja Zenta Pukinska - Bekere 24. aprīlī Ītona auditorijā, bet dubultkvartets „Kalvis" 17. maijā viesosies Klivlendā. Bez tam grupa Toronto jauno māksliniekuposas koncertam Čikāgā (maija vidū), ko rīkos Čikāgas latviešu biedrība.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4333.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Lielākā viesnīca Britu imperijā

Toronto „Royal York" hoteļa jaunā piebūve ir viena no grezнākajām visā Kanadā; to nesen atklāja Ontario provinces premjērs Leslijs Frosts. Šajā piebūvē ietelp 400 istabu, kuŗas dekorātīvi izceltas katras Kanadas provinces raksturīgākās īpašības. Piebūve maksāja $10.000.000,-. Ieskaitot minētās 400 istabas un it īpaši savdabīgo „Canadian Room", Royal York hoteli patlaban ir 1.600 istabu, tā dēļ tas ir lielākais hotelis ne tikai Kanadā, bet visā Britu imperijā. Katru gadu Royal York hotelis uzņem tūkstošiem viesu no visas pasaules, ieskaitot karaļus, karalienes, princus, princeses, diplomātus un citas prominentas personas. Tajā jo bieži uzturas arī ievērojamākie Kanadas un ASV rūpnieki, bet par visu vairāk šis hotelis pazīstams ar savām lielajām un grezнajām kongresa zālēm. Tagad ar savu jauno piebūvi hoteļa īpašnieki cer pievilkt vēl vairāk apmeklētāju kā līdz šim.

-š.

LASĪTĀJU vēstules

GALVENIE VAINĪGIE

Latvijas Amerikā redakcijai:

„L. A." rakstā „Kalpaka marts Z. Unāms pastāsta par kādu interesantu vēstuli, ko savā laikā virspavēlnieks rakstījis savam stāba pr-kam advokātam Grāmatiņam. Vēstulē plkv. Kalpaks izteicis neapmierinātību ar toreizējo Latvijas politisko partiju ricību.

Šos pārmetumus galvenokārt bija izpelnijušies sociāldemokrati, kuŗu ricībai Latvijas tapšanas laikā bija nozīmīga loma, pat Tautas padome tie piedalījās tikai kā pasīvi vērotāji, Pagaidu valdībā tie nepiedalījās nemaz, jo viņu interesēs bija ne tāda Latvija, par ko cīnījās Kalpaks, bet gan Marksa ideju gara izveidota sociālistiska Latvija. To arī atklāti bija deklarējis Dr. P. Kalniņš — ka briva, neatkariga Latvija nav sociāldemokrtu mērķis, bet tikai līdzeklis sava mērķa sasniegšanai, lai izveidotu sociālistisku valsti ar šķiru cīņas palīdzību. Tad arī visu Latvijas brīvvalsts laiku, līdz pat 15. maija pārgrozībām, sociāldemokrati turpināja so neatkarīgās nacionālās Latvijas graušanas darbu, arī pašā Latvijas beigu posmā sociāldemokrats Bruno Kalniņš bija tas, kas palīdzēja nolikvidēt Kalpaka nodibināto, divdesmit gados labi izveidoto Latviajs armiju, pats sev uzšūdams ģenerāļa zīmotnes.

Mag. iur. E. Lapiņš.

ARĪ VĒSTURE

Latvijas Amerikā redakcijai:

Latis Lībis LA 22. numurā saka, ka lasījis vēstures grāmatas, bet par Raiņa „Daugavas" nozīmi „vēsturē nekas nav teikts". Apgalvojums. Bet atļaujos citēt mag. hist. Ulža Ģērmaņa „Latviešu tautas piedzīvojumus" Jaunās Gaitas 15. numura 114. lappusē: „Ciņas gara stiprināšanai ārkārtīga nozime ir Raiņa „Daugavai", ko lasa kā frontē, tā aizmugurē. Mēdz teikt, ka „Daugava" atsvēra vismaz veselu karaviru pulku." Arī vēsture.

Man ļoti žēl, ja esmu, kā Latis Lībis saka, sagrozījis viņa domas. Viņš saka: „neesmu teicis, ka O. Kalpaks nav lasījis Raiņa „Daugavu", to nezinu, bet gan aizrādīju, ka nav dzirdēts, ka viņu, uzņemoties virspavēlnieka pienākumus, būtu spārnojusi „Daugava".

Nevaru tikai saprast vienu: pulkvedis Kalpaks, kā tas labi zināms, krita 1919. g. 6. martā, bet „Daugava" parādījās tikai 1919. gada septembrī. Ja Latis Lībis būtu labāk apskatījies grāmatā, viņam nebūtu jāatzīstas, ka viņš nezina, vai pulkvedis Kalpaks „Daugavu" lasījis — tad viņš zinātu, ka tas nebija iespējams.

V. E. Nollendorfs, ASV

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Alfonss Liepiņš

SOCIĀLISTISKĀ „LIKUM PADOMJU SAVIENĪB

II

Cik tas neloģiski arī izklausītos, bet ja atceras Staļina direktīvas, kas līdz pat pagājušā gada beigām bija ierakstītas padomju likumos, tad kļūst saprotamas arī pašu komūnistu dzīvīru bailes par savām dzīvībām. Kad Staļins 1953. gadā gatavojās uz jaunām tīrīšanām, nebūt nav neiespējams, ka viņa nāvi pasteidzināja paši Kremļa varas vīri.

Visasākais ierocis bija Staļina direktīvas, kas tika atceltas tikai 1956. gadā. Direktīvām par ieganstu bija Kirova nāve, un tās vēl līdz 1958. gada decembrim bija savienoto republiku kodekos — paredzēja tiesu bez apsūdzētā piedalīšanās, noteica apsūdzības paziņošanu tikai 24 stundas pirms lietas iztiesāšanas, aizliedza pārsūdzības un un lūgumus soda mīkstināšanai, pavēlot nāves sodu izpildīt nekavējoties.

Bez tam bija slavenās troikas, kuŗas radīja 1934. gadā. To uzdevums bija tiesāt „sociāli bīstamas" personas. Troikas darbojās pie Iekšlietu ministrijas ārpus tiesu sistēmas. Procedūra bija slepena un bez pārsūdzības tiesībām. Troikas likvidēja 1953. gadā.

Bija arī notiesāšana uz analoģijas pamata. Analoģiju izbeidza tikai pagājušajā gadā. Ar analoģiju tiesām bija iespēja sodīt par 'sociāli bīstamiem' nodarījumiem, kas nebija specifis-

KALPAKA BALLE BOSTONĀ

Šogad bostonieši nodejoja Kalpaka balli vislepnākajā Bostonas sarīkojumu zālē — Šeratona Plazā. Viesu nebija gluži tik daudz kā pagājušā gada ballē, varbūt daļu atbaidīja ne visai zemā dalības nauda un parlieku lepnā notikuma vieta, bet toties tie, kas bija ieradušies, nenožēloja. Zāle bija plaša, dāmām tualetes parādīt bija vietas gana, gar sienām spoguļi, parketa grīdas, kolonnas un augsti griesti — viss noskaņoja svinīgi un atgādināja vecas godības mazliet, mazliet pabālējušu greznību.

Viesus sagaidīja rikotāju — Bostonas korporāciju kopas pašreizējais prezidijs — seniors L. Balgalvis ar vice-senioru L. Reiteru un sekretāru A. Manguli. Šākums, kas bija paredzēts agrs, lai līdz pusnaktij varētu pamieloties un izdejoties, kavējās, bet beidzot atskanēja pirmā polonēzes takts, un līdz ar to Bostonas šīs sezonas grezнākais sarīkojums bija iesācies. Kungu vairums bija smokingos, laba daļa arī frakās; dāmas savām daudzkrāsainajām tualetēm nebija žēlojušas ne līdzekļus, ne fantaziju, ne laiku — noristinājās gludi, cēli un it kā pacilātā neikdienas gaisotnē. Grūti bija priecigajās sejās pazīt ikdienas rūpju nomāktus trimdiniekus, greznajos tērpos — padzitus bezdzimtenes bēgļus. Pagaisis bija nometņu laiks un bēgļošanas grūtumi, no Kalpaka ballēm Rīgā līdz šai greznajai ballei Šeratona Plazā, šķiet, bija pacēlies pāri tilts, kas vienoja toreiz un tagad, atstādams dziļi lejā dzimtenes postu, trimdas dzīves grūto posmu Vācijas nometnēs, pirmo izceļošanas badu nedrošību un smago darbu šīni krastā.

Jaunatnes redzēja maz, vairums valsētāju piederēja pie vecākās un vidējās paaudzes.

Pulksten 10.00 pēc „Gaudeamus" korporāciju piederīgie uzlika krāsas, balle, tikpat cēla, tikpat skaista un grezna, turpinājās līdz pusnaktij, kamēr pēc atvadu dziesmas krāšņais viesu pulks izklīda Bostonas naktī. Daļai viesu nākamā „pietura" bija ALTS namā, kur bija gādāts par atspirdzinājumiem un mūziku tiem, kam vēl negribas mājās iet. Daļa izklīda pa privātām mājām turpinot svinēt draugu pulkā.

Greznā sarikojuma atskaņas? Lielākās Bostonas avīzes svētdienas numurā bija balles viesu uzņēmums ar paskaidrojumu, kas tie tādi un kāds iemesls viņu svinībām. Balles rikotāji saņēmuši no Šeraton Plazas administrācijas ļoti cildinošu vēstuli, kur slavēta viesu uzvešanās, ģērbšanās veids, manieres un izteikta cerība, ka arī nākotnē šos pašus viesus varēs apsveikt šinis pašās telpās. Un kāds pāris, gaŗām dejojot, nejauši dzirdējis divu smokingoto viesmiļu sarunu, kuŗā viens teicis otram: „ . . . . un viņi taču neko nemet zemē ,un neviens pats nekošļā gumiju!"

Jā, Kalpaka balle Bostonas lepnākajā zālē ir aizdejota. Latvieši prot priecāties.

V. L.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4326.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Lielākā viesnīca Britu imperijā

Toronto „Royal York" hoteļa jaunā piebūve ir viena no greznākajām visā Kanadā; to nesen atklāja Ontario provinces premjērs Leslijs Frosts. Šajā piebūvē ietelp 400 istabu, kuŗās dekorātīvi izceltas katras Kanadas provinces raksturīgākās īpašības. Piebūve maksāja $10.000.000,-. Ieskaitot minētās 400 istabas un it īpaši savdabīgo „Canadian Room", Royal York hotelī patlaban ir 1.600 istabu, tādēļ tas ir lielākais hotelis ne tikai Kanadā, bet visā Britu imperijā. Katru gadu Royal York hotelis uzņem tūkstošiem viesu no visas pasaules, ieskaitot karaļus, karalienes, princus, princeses, diplomātus un citas prominentas personas. Tajā jo bieži uzturas arī ievērojamākie Kanadas un ASV rūpnieki, bet par visu vairāk šis hotelis pazīstams ar savām lielajām un grezнajām kongresa zālēm. Tagad ar savu jauno piebūvi hoteļa īpašnieki cer pievilkt vēl vairāk apmeklētāju kā līdz šim. -š.

LASĪTĀJU vēstules

GALVENIE VAINĪGIE

Latvijas Amerikā redakcijai:

„L. A." rakstā „Kalpaka marts 2. Unāms pastāsta par kādu interesantu vēstuli, ko savā laikā virspavēlnieks rakstījis savam štāba pr-kam advokātam Grāmatiņam. Vēstulē plkv. Kalpaks izteicis neapmierinātību ar toreizējo Latvijas politisko partiju rīcību.

Šos pārmetumus galvenokārt bija izpelnijušies sociāldemokrati, kuŗu rīcībai Latvijas tapšanas laikā bija nozīmīga loma, pat Tautas padome tie piedalījās tikai kā pasīvi vērotāji, Pagaidu valdībā tie nepiedalījās nemaz, jo viņu interesēs bija ne tāda Latvija, par ko cīnījās Kalpaks, bet gan Marksa ideju gara izveidota sociālistiska Latvija. To arī atklāti bija deklarējis Dr. P. Kalniņš — ka brīva, neatkarīga Latvija nav sociāldemokrtu mērķis, bet tikai līdzeklis savā mērķa sasniegšanai, lai izveidotu sociālistisku valsti ar šķiru cīņas palīdzību. Tad arī visu Latvijas brīvvalsts laiku, līdz pat 15. maija pārgrozībām, sociāldemokrati turpināja šo neatkarīgās nacionālās Latvijas graušanas darbu, arī pašā Latvijas beigu posmā sociāldemokrats Bruno Kalniņš bija tas, kas palīdzēja nolikvidēt Kalpaka nodibināto, divdesmit gados labi izveidoto Latvijas armiju, pats sev uzšķadams ģenerāļa zimotnes.

Mag. iur. E. Lapiņš.

ARĪ VĒSTURE

Latvijas Amerikā redakcijai:

Latis Libis LA 22. numurā saka, ka lasījis vēstures grāmatas, bet par Raiņa „Daugavas" nozīmi „vēsturē nekas nav teikts". Apgalvojums. Bet atļaujos citēt mag. hist. Ulža Ģērmaņa „Latviešu tautas piedzīvojumus" Jaunās Gaitas 15. numura 114. lappusē: „Ciņas gara stiprināšanai ārkārtīga nozīme ir Raiņa „Daugavai", ko lasa kā frontē, tā aizmugurē. Mēdz teikt, ka „Daugava" atsvēra vismaz veselu karaviru pulku." Arī vēsture.

Man ļoti žēl, ja esmu, kā Latis Libis saka, sagrozījis viņa domas. Viņš saka: „neesmu teicis, ka O. Kalpaks nav lasījis Raiņa „Daugavu", to nezinu, bet gan aizrādīju, ka nav dzirdēts, ka viņu, uzņemoties virspavēlnieka pienākumus, būtu spārnojusi „Daugava".

Nevaru tikai saprast vienu: pulkvedis Kalpaks, kā tas labi zināms, krita 1919. g. 6. martā, bet „Daugava" parādījās tikai 1919. gada septembrī. Ja Latis Libis būtu labāk apskatījies grāmatā, viņam nebūtu jāatzīstas, ka viņš nezina, vai pulkvedis Kalpaks „Daugavu" lasījis — tad viņš zinātu, ka tas nebija iespējams.

V. E. Nollendorfs, ASV

tiesības manuskriptus saīsināt.
manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
ienota pastmarka.
vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktie
pilsēt redakcijas viedoklim.

Alfonss Liepiņš

SOCIĀLISTISKĀ ‚LIKUMĪBA' PADOMJU SAVIENĪBĀ

II

Cik tas neloģiski arī izklausītos, bet ja atceras Staļina direktīvas, kas līdz pat pagājušā gada beigām bija ierakstītas padomju likumos, tad kļūst saprotamas arī pašu komūnistu dzīvīgu baiļes par savām dzīvībām. Kad Staļins 1953. gadā gatavojās uz jaunām tīrīšanām, nebūt nav neiespējams, ka viņa nāvi pasteidzināja paši Kremļa varas vīri.

Visasākais ierocis bija Staļina direktīvas, kas tika atceltas tikai 1956. gadā. Direktīvām par ieganstu bija Kirova nāve, un tās vēl līdz 1958. gada decembrim bija savienoto republiku kodekos — paredzēja tiesu bez apsūdzētā piedalīšanās, noteica apsūdzības paziņošanu tikai 24 stundas pirms lietas izziņošanas, aizliedza pārsūdzības un un lūgumus soda mīkstināšanai, pavēlot nāves sodu izpildīt nekavējoties.

Bez tam bija slavenās troikas, kuŗas radīja 1934. gadā. To uzdevums bija tiesāt „sociāli bīstamas" personas. Troikas darbojās pie Iekšlietu ministrijas ārpus tiesu sistēmas. Procedūra bija slepena un bez pārsūdzības tiesībām. Troikas likvidēja 1953. gadā.

Bija arī notiesāšana uz analoģijas pamata. Analoģiju izbeidza tikai pagājušajā gadā. Ar analoģiju tiesām bija iespēja sodīt par 'sociāli bīstamiem' nodarījumiem, kas nebija specifiski noradīti likumā. Citiem vārdiem — pie atbildības varēja saukt arī tad, ja nebija tāda likuma, kas kādu izdarīto darbību atzītu par sodāmu.

Staļina pēcteči revidēja arī izmeklēšanas tiesnešu brutalitāti un cenšanos pēc apsūdzētā atzīšanās ar dažādiem līdzekļiem, ieskaitot spīdzināšanu. Interesanti lasīt kāda padomju jurista rakstu 1950. g.: „Ar kādu apmierinātības sajūtu tiesnesis sagatavo apsūdzību, kad viņa rokās ir apsūdzētā atzīšanās . . . Apsūdzētais ir atzinies — tas ir liels panākums sevišķi tādā lietā, kur nav tiešu pierādījumu par viņa vainu."

Laiku kopš 1953. gada līdz jaunā kriminālkuma pieņemšanai pag. gada decembrī var ieskatīt par zināmu atkusni. Jau tanī pašā mēnesī, kad mira Staļins, tika pasludināta amnestija tiem, kas bija notiesāti līdz 5 gadiem. Amnestija gan neattiecās uz kontrrevolūcionāriem nodarījumiem. Bez augstāk minēto direktīvu un troiku likvidēšanas vai ierobežošanas, tika sperti arī soļi vergu nometņu sistēmas pārkārtošanai. Kaut gan trūkst oficiāla paziņojuma, ir zināms, ka nometnes tika nodotas saimniecisko ministriju pārvaldīšanā. Reizē ar to tika radīti uzmudinājumi ieslodzītajiem izpildīt un pārsniegt normas. Viens no šiem uzmudinājumiem bija 'zachot' sistēmas radīšana 1954. gadā. Tas deva iespēju panākt soda samazinājumu par virsnormas darbu. Dažu kategoriju lietas tika pārbaudītas un daļu nelaimīgo atbrīvoja, kaut arī tas praktiski nozīmēja palikšanu tajā pašā apgabalā kā brīvlaistiem. Nometnēs palikušajiem mazliet uzlaboja uzturu, atļāva rakstāmmateriālus, grāmatas un ar 1954. gada vasaru atļāva ģimenes locekļu apciemojumus. Daļā nometņu izraisījās process, ko dēvē par darba pāraudzināšanas koloniju radīšanu. Tas nozīmēja, ka cietumnieki varēja dzīvot ārpus nometnes žoga, bet nedrīkstēja atstāt noteikto rajonu. Cik zināms, tad darba kolonijās neizvietoja „bīstamāko" politisko cietumnieku katēgorijas.

Šis atkusnis tagad tomēr pārvērties atsalā. Tā likumdošanas komisijas priekšsēdis Polanskis katēgoriski noraidīja „zachot" sistēmu. Tāpat padomju presē ir pacēlušās balsis, ka cietumnieku stāvoklis nav jāatvieglo. Tā krievu komūnistu kalps Berklavs šī gada janvārī uzsvēra, ka „neesot neviena, kas neatbalstītu nodomu radīt stingrāku režīmu izsūtījuma vietās". Vēl nav zināms, vai tas nozīmē galu arī darba kolonijām. Katrā ziņā Maskava nobijusies, ka aiziets par tālu.

Jaunajā kriminālkumā Polanskis pieteica dažus grozījumus. Savā referātā viņš izcēla noteikumu, ka tiesāt varēšot tikai tiesas. Jaunajā likumā esot plašs soda veidu uzskaitījums, sākot ar tādiem mīkstiem sodiem, kā sabiedriskais nosodījums un naudas sods un beidzot ar izsūtīšanu un brīvības atņemšanu. Padomju valsts esot spiesta vēl pagaidām saglabāt tādu bargu soda mēru — kā nāves sods. Taču tā piemērošana esot visai ierobežota: miera laikā tas esot pieļaujams tikai, ja pastrādātas tādas vissmagākās ļaundarības, kā dzimtenes nodevība, spiegošana, diversija, terrora akts, slepkavība ar iepriekšēju nodomu, kas izdarīta apstākļos, kuŗi padara vainu smagāku, un bandītisms. Kāda starpība šiem sodiem ar jau pazīstamo 58. paragrafu, Polanskis neko neminēja. Viņš gan pateica, ka esot noiemts atteikties no dažiem kriminālsoda mēriem, kas figurēja 58. paragrafā, proti, no pasludināšanas par darba ļaužu ienaidnieku ar PSRS pavalstniecības atņemšanu un izraidīšanu no Pad. Savienības. Lai cik tas smieklīgi izklausītos, šis soda mērs agrāk bija pielīdzināts bardzības ziņā nošaušanai. Kriminālatbildības minimālais ilgums paaugstināts no 12 uz 14 gadiem. Maksimālais brīvības atņemšanas laiks samazināts no 25 līdz 15 gadiem. Polanskis deva arī vismagākā nozieguma — dzimtenes nodevības, kas sodama ar nāves sodu, definīciju:

„. . . Dzimtenes nodevība ir ne tikai pārliešana ienaidnieka pusē, spiegošana, valsts un karaspēka noslēpumu izpaušana, bēgšana uz ārzemēm, bet arī atteikšanās atkal, grozot pirkstos mazu mandeļziedu pumpuriti, trauslu, rožainu, un reizē jūtu lielu pasauli tik brīnišķīgu radījis un tikpat brīnišķīgu arī cilvēka dvēseli, kuŗā spēj atspoguļoties šis Viņa pasaules skaistums.

(Nobeigums 4. lpp.)

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KALPAKA BALLE BOSTONĀ

Šogad bostonieši nodejoja Kalpaka balli vislepnākajā Bostonas sarikojumu zālē — Šeratona Plazā. Viesu nebija gluži tik daudz kā pagājušā gada ballē, varbūt daļu atbaidīja ne visai zemā dalības nauda un pārlieku lepnā notikuma vieta, bet toties tie, kas bija ieradušies, nenožēloja. Zāle bija plaša, dāmām tualetes parādīt bija vietas gana, gar sienām spoguļi, parketa grīdas, kolonnas un augsti griesti — viss noskaņoja svinīgi un atgādināja vecas godības mazliet, mazliet pabālējušu greznību.

Viesus sagaidīja rīkotāju — Bostonas korporāciju kopas pašreizējais prezidijs — seniors L. Balgalvis ar vice-senioru L. Reiteru un sekretāru A. Mangulī. Sākums, kas bija paredzēts agrs, lai līdz pusnaktij varētu pamieloties un izdejoties, kavējās, bet beidzot atskanēja pirmā polonēzes takts, un līdz ar to Bostonas šīs sezonas grezнākais sarikojums bija iesācies. Kungu vairums bija smokingos, laba daļa arī frakās; dāmas savām daudzkrāsainajām tualetēm nebija žēlojušas ne līdzekļus, ne fantaziju, ne laiku — tās bija apbrīnas vērtas. Vakars norisinājās gludi, cēli un it kā pacilātā neikdienas gaisotnē. Grūti bija priecīgajās sejās pazīt ikdienas rūpju nomāktus trimdiniekus, greznajos tērpos — padzītus bezdzimtenes bēgļus. Pagaisis bija nometņu laiks un bēgļošanas grūtumi, no Kalpaka ballēm Rīgā līdz šai greznajai ballei Šeratona Plazā, šķiet, bija pacēlies pāri tilts, kas vienoja toreiz un tagad, atstādams dziļi lejā dzimtenes postu, trimdas dzīves grūto posmu Vācijas nometnēs, pirmo izceļošanas badu nedrošību un smago darbu šīni krastā.

Jaunatnes redzēja maz, vairums valsētāju piederēja pie vecākās un vidējās paaudzes.

Pulksten 10.00 pēc „Gaudeamus" korporāciju piederīgie uzlika krāsas, balle, tikpat cēla, tikpat skaista un grezna, turpinājās līdz pusnaktij, kamēr pēc atvadu dziesmas krāšņais viesu pulks izklīda Bostonas naktī. Daļai viesu nākamā „pietura" bija ALTS namā, kur bija gādāts par atspirdzinājumiem un mūziku tiem, kam vēl negribas mājās iet. Daļa izklīda pa privātām mājām turpinot svinēt draugu pulkā.

Greznā sarikojuma atskaņas? Lielākās Bostonas avīzes svētdienas numurā bija balles viesu uzņēmums ar paskaidrojumu, kas tie tādi un kāds iemesls viņu svinībām. Balles rīkotāji saņēmuši no Šeraton Plazas administrācijas ļoti cildinošu vēstuli, kur slavēta viesu uzvešanās, ģērbšanās veids, manieres un izteikta cerība, ka arī nākotnē šos pašus viesus varēs apsveikt šinīs pašās telpās. Un kāds pāris, gaŗām dejojot, nejauši dzirdējis divu smokingoto viesmīļu sarunu, kuŗā viens teicis otram: „. . . un viņi taču neko nemet zemē un neviens pats nekošļā gumiju!"

Jā, Kalpaka balle Bostonas lepnākajā zālē ir aizdejota. Latvieši prot priecāties. V. L.

PROFESORS DR. MATH. LEONIDS SLAUCĪTĀJS DIVKĀRŠS JUBILĀRS

Daudzu zinātnisku darbu autors

Šī gada 10. aprīlī latvju ģeofizikim Leonidam Slaucītājam piepildās 60 gadu. Reizā ar to viņš atskatās uz 35 ražīgiem zinātniskā darba gadiem, kuŗos viņš publicējis 62 darbus — tātad caurmērā divus katru gadu. Tie viņu padarījuši pazīstamu zemes lodes abās pusēs.

Prof. L. Slaucītājs dzimis Ziemeļvidzemē, Jaunlaicenē, kā skolotāja dēls. Vispirms viņu aizrauj jūra, un līdz 1921. gadam viņš ir virsnieks kaŗa flotē. Ūdeņi viņu vilina atpakaļ vienmēr, arī vēlākā pētniecības darbā. Kopš studijām L.U. matēmatikas un dabaszinātņu fakultātes matēmatikas nodaļā, kuŗu L. Slaucītājs beidz 1925. gadā, viņu vārda pilnā nozīmē pievelk zemes magnētisms. Kaut arī viņa zinātniskais darbs sākumā vēl saistās ar Latvijas ezeriem, reljefu un Rīgas jūras līci, zemes ģeomagnētiskā lauka pētīšana kļūst viņa galvenais darba lauks, līdz ar studentu apmācīšanu augstskolā fiziskā ģeografijā un ģeofizikā. L. Slaucītājs ir pamatu ļicējs Latvijas ģeofizikālai pētīšanai, un kopš 1935. gada viņš ir L.U. ģeofizikas institūta direktors. Drīz seko komandējums uz Karnegi institūtu Vašingtonā (1936. g.) un Dr. math. grads (1942. gadā).

Trimdā prof. L. Slaucītājs darbojas Baltijas universitātē kā profesors, tā arī administratīvos amatos (latviešu rektora vietas izpildītājs). 1948. gadā viņš izceļo uz Argentīnu, kur kļūst par La Platas universitātes profesoru un Ģeofizikas institūta vadītāju. Tur viņš pievēršas arī Antarktikas ģeofizisķajiem pētījumiem un Dienvidamerikas un tās apkārtnes okeanu ģeomagnētiskā lauka ipatnībām. Zemes magnētismu jubilārs pētījis visas zemes lodes apjomā, papildinot magnētisko vētru teoriju un atrodot jaunu 50 gadu periodu ģeomagnētiskās variācijās.

Ne vien zinātne un jūra, bet arī māksla aizrauj profesoru L. Slaucītāju: 1933. gadā viņš beidz Latvijas konservātoriju un ir atradis laiku kā komponēšanai, tā arī prezidiju kontventa simfoniskā orķestŗa diriģēšanai. Pēdējos gados viņš pievērsies arī gleznieciībai, un redzams La Platas Universitātes mākslas skolas gleznošanas klasē Argentinā. Daudz arī ceļots, un jubilārs lasījis lekcijas kā viesis gan Kolumbijas, Stokholmas un citās universitātēs, gan arī latviešu trimdas centros.

Kā profesora L. Slaucītāja bijušais students — no viņa mācījos aizrautību un patstāvību zinātniskā pētniecībā, strādājot pie Latvijas reljefa enerģijas kartes — novēlu viņam neaprimt savā aktivitātē un vispusībā!

Prof. A. Dreimanis,
Rietumontario Universitātē,
Londonā.

Toronto Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas audzēkņi izrādīja māc. A. Lūša sakārtotu Bībeles stāstu uzvedumu „Lieldienu rīts" 5 ainās. Iestudējumu veica skolas pārzine A. Kurse, piemērotus kostīmus bija gādājuši bērnu vecāki. Uzvedumu, kas labi izdevās, bija izkārtojusi draudzes dāmu komiteja. J. Kreiļa uzņ.

GARAJOS ZIEMAS VAKAROS...

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO GRIEĶIJAS

Jā, mīļie draugi, ziemas vakari ir gaŗi, tik gaŗi, ka nereti uznāk gaŗlaicīgs drūmums, sevišķi, ja ārā svelpj negants, salts ziemeļrietenis, un ja piedevām gadās vēl pabūt nekurinātā istabā. Tad gandrīz vai liekas, ka pavasaris nemaz vairs neatnāks. Bet tad es iedomājos, ka šie paši vakari varētu būt jāpavada kaut kur Sibirijā, ka tādi vakari mūsu karaviŗiem bijuši ierakumos un bunkuros, dubļos un asinīs, tad ir jāsamierinās arī tā un jāmēģina sasildīties vismaz atmiņās, ja ne vairs nākotnes sapņos . . .

Zinu gan, ka daudzi no jums šos gaŗos vakarus pavadāt tā, ka tie liekas vēl par īsiem — daži pie televizijas aparāta, daži izpriecās, cits darbā — kā nu kuŗais . . . Grieķijā televizijas vēl nav, un ja būs, tad arī nebūs visiem, tāpat kā arī sabiedriskā dzīve te ir aristokratisku aprindu priekšrocība. Vienkāršie laudis vakarus pavada mājās — labi, ja pie radio, ja ne, tad pārrunājot ikdienas rūpes.

Grieķijas vientuļajos kalnu un lauku ciematos mājas un kaimiņu laudis vakaros sēž apkārt kamīnam, pavadīdami laiku ar teikām, nostāstiem, pasakām, mīklām un tautas dziesmām. Vīrieši gan visvairāk mēdz uzturēties tavernās un kafejnīcās.

Cik reizes ziemas gaŗajos vakaros mums neuznāk ilgas pēc vasaras, bet savs labums šiem vakariem ir — ir jāizdomā tik daudz domu, priekš kā vasarā nav laika. Ir jāizdomā vesels puduris domu, tikpat daudz, cik janvāŗa saltumā cēlam, kuplam mandeļkokam ir izplaukušu pumpuŗu, un viens tāds zars no ziedošā koka, istabā ienests, rada pavasarīgu sajūtu.

Par spīti grūtajai dzīvei, par spīti svešādajām ierašām un cilvēkiem, tomēr šai zemei piemīt kaut kas, kas nekur citur nav sastopams. Par to es domāju atkal, grozot pirkstos mazu mandeļziedu pumpuriti, trauslu, rožainu, un reizē jūtu lielu pasauli tik brīnišķīgu radījis un tikpat brīnišķīgu arī cilvēka dvēseli, kuŗā spēj atspoguļoties šis Viņa pasaules skaistums.

Pavisam nemanot, šī mazā, rožainā pumpuriņa vietā asaŗām piemiglotās acīs iznirst pūpoli Ungurpils ezera krastā, agrā bērnībā plūkti, un tie šūpojas brūnajos zaros, pavasaŗa vēju aijātos.

Un tie ziemas vakari — kā tie pagāja toreiz lauku sētā skolas gados? Kad un kā šī pasaule mums pazudusi — to nevaru saprast. Labi, ka tā mums vismaz atmiņās palikusi, un varam to just tik tuvu gaŗajos ziemas vakaros.

Viss paiet. Grieķijas kalnos gar seno templu baltajām marmora kolonnām vijas kliķēmiņi. Pa Soloniku ielām ejot, kur gar namu un ielu stūŗiem vēl slaistās salts vējš, es jūtu pēkšņi saldu, stipru smaržu — man gaŗām paiet salikusi vecenīte ar lielu grozu pilnu „salu" puķēm, kas piesmaržo visas ielas un nicina vēju, priecīgi šūpojot savas bāli dzeltenās galviņas, pirmo priecīgo pavasaŗa vēsti pauzdamas. Un man pēkšņi liekas, ka esmu tikko bijusi Mazsalacā, ka Salacas krastos esmu uzkāpusi „Sapņu trepēs" un plūkusi vizbulītes, bet es skatos uz savām rokām — tās ir tukšas. Viena pēc otras aizslīdz gar manām acīm sejas, notikumi, ausīs ieskanās pat cīruļa dziesma. Uznāk milziga ilgošanās, līdzīga skaudrai ziņķārei uzzināt — zināt, kur tagad ir visas tās sejas, ko pazinu, ko mīlēju, kas bija manā dzīvē, bet tagad nav vairs nevienas? Ir tāds smeldzigs žēlums — tāds pats kā vējā, kas svelpj savu pēdējo ziemas melodiju.

Man gaŗām drāžas pilsētas — svešas pilsētas straume. Mašīnas un cilvēki — viss vienā raibā virpuli. Visi kaut kur steidzas un mani pabīda pie malas, jo es eju lēnām, man nekur nav jāsteidzas, nekas vairs nav jāpanāk. Bet es domāju, ka šajā pilsētā nepazīšu pavasari, jo Salonikos pēc saltuma tūlīt iestājās karstums. Nopūzdamās, domāju par skaistajiem pavasaŗa vakariem mājā, kur strazdi svilpoja un plēsās, kuŗš lai ieņemtu labāko un skaistāko māju ozolā pie akas un pīlādzī pie klēts celiņa.

Kāpēc ataust brīvības pavasaris. Kad gan tas atnāks mūsu dzimtenei, kas cietusi un cīnījusies vēl vairāk? Te gaŗajos ziemas vakaros šajā svešajā zemē man ir gadījies satikt cilvēkus, kas nav aizmirsuši arī mūsu dzimteni, ka tai jākļūst brīvai, un tad pret tādiem es jūtu dziļu pateicību. Bet gadās satikt arī tādus, kas ir pārliecināti, ka latviešiem nekas nav ticis atņemts, ka Latvija patiesībā ir krievu zeme, un tad es tikko savaldos ļai neiecirstu pliķi tādā cilvēka sejā, bet es mierinu sevi, ka viņi jau nezina, ko runā, jo labi nepazīst pat savas tautas vēsturi.

Šad un tad man ir jautāts, ko es domāju, vai nebūtu teicamāk, ja Grieķijā valdītu komūnisms, ka arī no tagadējām valdībām nekā laba neesot redzējuši. Tikai šo jautājumu dzirdot vien, man pārskrien drebuļi, un pirmais, par ko man jāiedomājas, ir mani bērni. Es nezinu nekā cita ko pateikt, ka man, kaut gan esmu svešniece ,būtu ļoti žēl, ja Grieķijas brīvību aprītu tāds vilks kā komūnisms, un ka būtu milzīgs kauns grieķiem, ja viņi paši nespētu savu valsti valdīt, jo kas ir grieķu un kas krievu kultūra?

Jā, tā aiziet mani ziemas vakari šeit Salonikos.

Ar svelcieniem Vidzemniece.

DIPLOMĀTIJA UN TĀS AIZKULISES

PĀRDOMAS PAR MŪSU POLITIĶU NOSTĀJU SAKARĀ AR KLIVLENDAS LĒMUMIEM

Lasot gaŗos disputus par Klivlendas luterāņu baznīcas padomes lēmumiem ar nemierīgu sirdi jākonstatē, ka mums ir tik daudz cilvēku, kas ar visu varu grib vilkt baznīcu politiskos ciņiņos, pazeminot tās autoritāti un stiprinot pasaules komūnistu bloku tā iekšējā struktūrā. Latviešu politiķi, kuŗu labo gribu es šeit negribu apšaubīt, vēl arvien nav spējīgi pacelties pāri seklā naida līmenim, lai pavērstu skaidru skatu uz pasauli un politiskiem notikumiem globālā plāksnē. Šis raksts nav domāts kā pārmetums. Pats pilnā mērā varu dalities ar katru protestu iesniedzēju antipatijās pret komūnistiem, gribu tikai pacelt medaļas otro pusi, lai dotu vielu dažām pārdomām.

Tā kā labs laika sprīdis jau ir pagājis pēc komūnisma drāmatiskajām uzvarām 2. pasaules kaŗā, vērotāja skatam atklājas viena otra lieta, ko nebija iespējams saredzēt tad, kad bojševiku uzvaras saucieni pārsalca visu pasauli. Otram pasaules kaŗam beidzoties un arī vēl dažus gadus pēc tā, kā vienreizējs faktors cilvēka acu priekšā stāvēja komūnistu bloks, ietverot monolitiskā vienībā milzīgas cilvēku un zemes masas. Buchārina teze, ka saimnieciska un politiska konkurence komūnistisko valstu starpā ir „praktiska neiespējamība", likās, bija radusi savu iemiesojumu tās vispilnīgākajā formā. Komūnistu valstis runāja vienā balsī un viņu armijas maršēja uz vienu pavēli.

TITO DEZERTĒŠANA NO GANĀMPULKA

Tad sekoja Tito epizods, atklājot pasaulei, ka attiecības komūnistisko valstu starpā ir tās pašas vecā tipa koloniālās attiecības, kas no kultūrāli maz attīstītajiem Āzijas un Afrikas apgabaliem pārceltas uz Eiropas vidieni, lai izmantotu vājāko par labu stiprākajam. Cik šī ekonomiskā izmantošana ir bijusi nežēliga, to skaidri parādīja politiskais duelis Tito un Goliata starpā pēc Dienvidslavijas izstumšanas no Kominforma. Dienvidslavijas valdība atklāja Kremļa kārtis Rietumu pasaulei un pierādīja ka Maskavai nepieder marksisma tulkošanas monopols; ka komūnistiska iekārta var pastāvēt valstīs, kas ir neatkarīgas no Maskavas; ka marksisms nav dogma, bet gan vadītājs princips aktīvās dzīves cīņā un ka tas ir piemērojams ne tikai ģeografiskajai videi, bet arī attiecīgās tautas temperamentam un centieniem. Pārkrievotais marksisms ir tipisks piemērs šai ziņā. Tito atklāja Rietumu pasaulei kādu Staļina parakstītu vēstuli, kuŗā pēdējais skaidri paziņoja, ka komūnistu revolūcija var notikt tikai tur, kur padomju armija jau ir veikusi nepieciešamos priekšdarbus tās sekmju nodrošināšanai. Šeit ir galvenais punkts, kur krievu bojševiki ir aizgājuši no īstā marksisma. Par visām lietām, Tito radīja tīri komūnistiska veida „slimību", kas bija tik līpīga, ka to varēja izārstēt tikai ar terroru un karātavām pārējās satelītu valstīs.

Nepatīkamāku notikumu Kremļa valdnieku pieredzē grūti iedomāties. Tas nolika svaru kausos sarkanās Krievijas prestižu un iznīcināja visas ilūzijas par mazo tautu „brīvības aizstāvju", bojševiku patiesajiem centieniem. Lai glābtu savu dzīvību, Tito bija spiests nolīgt politiska un saimnieciska satura līgumus ar NATO valstīm Grieķiju un Turciju, un līdz ar to arī netiešā veidā iesaistīt sevi Rietumu pasaules aizsardzības sistēmā. Rietumu pasaule ļāva Tito un viņa radītajai valsts iekārtai dzīvot un pastāvēt. Staļins viņam būtu nomaucis ādu. Faktors, par kuŗu nevar nedomāt, domājot par šī vīra nostāju nākotnē.

Tito dezertēšana no bojševiku ganāmpulka kļūst viegli saprotama katram, kam ir interese iepazīties ar viņa biografiju. Viņš bija dienvidslavu zemē izaudzis komūnists. Maskavas skolas viņam tikpat kā nebija. Dienvidslavijas komūnistu partija ir, ja ne viņa radīta, tad katrā ziņā izveidota nepārtrauktā pagrīdes cīņā. Tas bija Tito, kas radīja partizānu armiju Otrā pasaules kaŗā, un tas bija viņš, kas to vadīja cauri grūtām cīņām, dalīdamies likteni ar katru visvienkāršāko cīnītāju. Pirmo palīdzību no ārpasaules viņš saņēma tikai pēc divu gadu nepārtrauktas cīņas ar Hitlera armijas daļām un tā nāca no Anglijas un ASV, kamēr „vectētiņš" apmierinājās ar ideoloģiska satura pamācību sūtīšanu tad, kad Tito izmisīgi sauca pēc palīdzības.

Sekmes, ar kādām Tito pārorientēja Dienvidslavijas saimniecību Rietumu virzienā, pārsteidza ne vienu vien notikumu vērotāju, it sevišķi Kremli, kas cerēja uz tās ekonomiskās iekārtas sabrukumu. Rietumu lielvalstu garantijas Dienvidslavijas drošībai pasargāja to no tiešas Kremļa satelītu agresijas, jo Staļins nebija sagatavojies vispārējam kaŗam.

Kad jau bija pilnīgi skaidrs, ka Tito Dienvidslavija pastāvēs, pacēlās jautājums: ko darīs citi sateliti, it sevišķi — ko darīs sarkanā Ķīna?

ĶĪNA UN KRIEVU BOLŠEVIKI

Ķīnas komūnistu partijas vēsture tās veidošanās stadijā ir apmēram līdzīga Dienvidslavijas komūnistu partijas vēsturei. Abas tās ir viena vīra darba rezultāts, tātad pilnīgi lojālas saviem vadoņiem. Maotsetungs arī nevar lepoties ar Maskavā nobeigto skolu diplomiem. Viņš tomēr bija galvenais spēks, kas radīja un izveidoja Ķīnas komūnistu partiju un izaudzināja savus tuvākos līdzstrādniekus. Tā kā Ķīnas komūnistu partija balstījās galvenokārt uz nabadzīgo zemnieku šķiru, tad Maotsetungs kā partijas teorētiķis uz kominterna rīkojumu bija divas reizes izmests no partijas kā kaitīgs revizionists. Ķīnas komūnistu vadoņa uzvaru arī izcīnīja zemnieku šķira, pretēji visām Maskavas teorijām un dogmām. Ja dienvidslāviem pret krieviem varēja būt nacionālas simpatijas, tad ķīnieši pazina krievu kā tādu pašu imperiālistu, kādi viņu zemē bija angļi, franči un japāņi. Un par visām lietām, Ķīnas valdība savu neatkarīgo rīcību varēja balstīt uz valsts lielo ģeografisko platību un milzīgajām cilvēku masām. Tīri dabiski, ka pasaules presē pacēlās jautājumi, cik ilgi Ķīna sekos untumainajai Kremļa politikai savas jaunās politikas veidošanā un arī sakarē ar ārējo pasauli.

Staļinam nebija illūziju ne par vienu no viņa satelītu vadoņiem, un boļševiki vienu un to pašu kļūdu divas reizes neatkārto. Apstākļi prasīja aktīvu un drastisku rīcību. Staļins arī rīkojās ar tīri boļševistisku rutīnu, kam zaudētās cilvēku dzīvības un izlietās asinis neko nenozīmē. Viņš radīja Korejas kaŗu. Kremļa valdnieki no šī nejēdzīgā cilvēku slaktiņa varēja iziet tikai kā uzvarētāji. Dienvidkorejas boļševizācija nozīmētu ļoti mazu ieguvumu, salīdzinot ar to, ja Ziemeļkorejas komūnistiskie spēki tiktu sakauti.

Tā Korejas kaŗa laukā prestiža ciņā sastapās Rietumi un Austrumi. Komūnistu propaganda strādāja ar pilnu jaudu, lai skartu Rietumu valstu goda jūtas visvārīgākajās vietās. Kremļa kalkulātori nebija maldījušies. Ziemeļkorejas bruņotie spēki tika sakauti, un sarkanā Ķīna, krievu pamudināta, iestājās kaŗā pret Rietumiem. Maotsetungam Tito liktenis tika aiztaupīts.

Vēlākais konflikts Indoķīnā un ciņa Formozas dēļ iesvieda Ķīnu kā gatavu augli uz ilgiem laikiem Kremļa valdnieku rokās. Labāku iznākumu boļševistiskā ārpolitika nevarēja vēlēties. Korejas kaŗš padarīja komūnisma fronti Āzijā daudz stiprāku, nekā tā varēja būt Eiropā.

Mēs nedrīkstam aizmirst, ka Čangkaišeka koruptīvā valdība bija tā, kas nodeva Ķīnu bojševiku rokās. Daži augsti valsts ierēdņi iedzivojās miljonos, nodomdami Savienoto Valstu piegādātos kaŗa materiālus komūnistiem un sagraucami tautas uzticību likumīgajai valdībai. ASV palīdzība nacionālās Ķīnas valdībai kaŗa laikā, tiek rēķināta uz 3 miljardiem dolaru. Ļoti iespējams, ka atbalstot Čangkaišeku, Rietumi izdara skaistu pakalpojumu Kremlim, stiprinot Ķīnas un Padomju Savienības attieksmes par postu pašiem sev.

Gaidīt kaŗu, kā vienigo glābiņu mūsu tautai tagadējos apstākļos ir ārprāts. Baltijas zemes, kas tagad pārvērstas par krievu kaŗaflotes un armijas arsenālu, neļiks taupītas atombumbu uzbrukuma gadījumā. Un kas no mūsu tautas tad paliks pāri?

Ar šo rakstu negribu nevienu savu tautieti pārliecināt. Šī doma var būt tikai relātīvi pareiza. Tomēr jautājums ir pārāk nopietns, lai tam vienaldzīgi pagietu garām. Tāda ir medaļas otra puse un kristīgajai baznīcai, sargajot savu prestižu, nevajadzētu jauktiės pasaules politiķu juceklīgajās mašinācijās

Latgalietis.

CELA VĀRDI

Cilvēka individuālitāte ir brīnišķa lieta.

☆

Vienmēr ir skaisti, ja neizprotamo mēs redzam savā priekšā kā īstenību.

☆

Ar visu ārējo ir jāapietas mēreni, turpreti iekšējo, garīgo, cik vien iespējams, kāpināt!

☆

Ko tas nozīmē, ka ikviens runā par brīvdomību un citiem grib kavēt domāt un izteikties pēc viņu ieskatiem? Goete.

FILMU Pasaule

Britu, amerikāņu un krievu mākslinieki un tehniķi kopīgiem spēkiem uzņems filmu angļu un krievu valodā. Tā maksās 4 milj. angļu mārciņu. Šajā filmā būs attēloti notikumi Arktikā, kad katastrofu cieš kāda lidmašīna polārajā lidojumā. Filmēšanu izdaris Kembridžā, Londonā, Ziemeļkotijā, Maskavā, Archangeļskā, Odesā, Baltajā jūrā un Grenlandē. Iespējams, ka aktieri būs Orsons Velless, Trevors Hovards un krievu filmu zvaigzne Tatjana Samoilova. Filmas uzņemšanu cer pabeigt 1960. g. decembrī.

☆

Elvis Preslijs cer, ka, pārnākot no kara dienesta, viņa filmām un dziesmām būs tikpat liela atsauciba kā sākumā, kad viņš satricināja visu kontinentu ar „rock and roll" jaunumiem. Cik zināms, arī Toronto daudzi cienī Preslija „mākslu", bet to nevarētu teikt par kaijām, par ko ziņo visi laikraksti: Londonas Steines lidostā kaijas kļuva par draudu lidotājiem. Kāds no lidostas viriem tika sūtīts uz Holandi uzņemt skaņu lentā kaiju kliedzienus briesmās. Dzirdot šos briesmu kliedzienus atskaņojumā, kaijas pat spalvas nepakustināja. Bet nejauši atskanēja kāda cita skaņu plate, un kaijas metās bēgt, neatgriezdamās 24 stundas. Dziedātājs bija pusaudžu elks Elvis Preslijs. Tā nu Anglijas apgādes Ministrija Presliju izlietošot kā putnu biedēkli.

☆

Holivūdas filmproducents Artūrs Frīds cer pierunāt Lesliju Kāronu savai nākošajai filmai „Strategy of Love". Līdz šim gandrīz visas Kāronas filmas ienesušas MGM studijai lielu peļņu, bet īpaši viņas pēdējā filma „Gigi" (Žiži), ko var skatīt arī Toronto.

☆

„Bambi" godalga, kas ir līdzvērtīga Holivudas „Oskaram", piešķirta Tonijam Kertisam par tēlojumu filmā „The Defiant Ones".

A. K.

APKĀRT ZEMES LODEI

◎ Nesen Maskavas „Pravda" kādā garākā rakstā izskaidroja, kādēļ Padomju Savienībā tik grūti tikt pie divriteņa pumpja. Iemesls: fabrikas ražojot tikai zināmu skaitu pumpju, kas atbilst jauno velosipedu produkcijai. Ja kāds gribot pirkt pumpi vien, tad tam jāpērk arī divriteņs.

◎ Dienvidslavs Miroslovs Kosnovičs izgudrojis ierīci, kuru piestiprinot automašīnas ārpusē, kātrs ielas gājējs var pateikt, ar kādu ātrumu šī mašīna brauc. Jaunā ierīce sastāvot no dažādu krāsu spuldzēm. Piemēram, 20 jūdžu ātruma robežā iedegas balta gaisma; no 30-50 jūdzēm — zaļa gaisma; no 50-80 jūdzēm sarkana, un pāri 80 jūdzēm — violēta gaisma. Visiepriecinātākā par šo izgudrojumu ir policija.

◎ Vines laikraksts „Die Presse" ziņo, ka 1958. gadā Urālu kalnos kādā atomu reaktoru stacijā notikusi liela katastrofa, jo eksperimentu kļūmes dēļ radiācija izplatījusies apmēram 5.000 kvadrātjūdžu apjomā. Cietuši ap 172 zinātnieki un laboratoristi, no kuriem 20 zaudējuši redzi. Pārējie saņēmuši lielākus vai mazākus apdegumus. Šinī sakarā 12 ciemi evakuēti, jo vējš izplūdošo radioaktivitāti sācis pārnest arī uz Sverdlovskas pusi.

◎ Pasaules patente piešķirta norvēģim Sigurdam Sandbijam par plastisko logu konstrukciju. Pēdējos var atvērt un aizvērt ar automatisko slēdzeju. Lielā vairumā jaunos logus pasūtinājušas jau vairākas valstis.

◎ Itaiešu policija nesen slēgusi lielāko „ubagu skolu" Romā, apķīlājot visus skolas piederumus — divrīcas, baltās nūjas, krukus un acenes. Šo skolu vadījis G. Pinelli, kas saņēmis no katra skolnieka „izpelņas" 20%. Pinelli dažu dienu nopelnījis ap 1500 dolaru.

◎ Franču kultūras ministrija paziņojusi, ka visā drīzumā parīzieši cels pirmo debesskrāpi, kas būs 52 stāvu augsts, resp. 600 pēdu un aizņems 25 akru lielu zemes platību. Jaunā celtne būšot ultramoderna un visaugstākā visā Eiropā.

◎ Zviedrijā jaunākajai mātei ir tikai 12 gadu, un viņa nesen laidusi pasaulē meitu, kura svērusi apm. 3 kilogrami. laimīgais tēvs ir 15 gadus vecs zēnkis . . .

◎ Laikraksts „Chicago Daily Tribune" pastāsta saviem lasītājiem, ka Havajā puķu valodai esot īpaša nozīme. Ja meitene piespraužot puķi pie kreisās auss, tad tas nozīmējot to, ka viņa jau precēta vai aizrunāta. Ja pie labās auss, tad vēl dabūjama, bet ja uz galvas, centrā — tad viņa jau esot precēta un aizrunāta, bet tomēr dabūjama.

— š.

JAUNIE KLAVIERNIEKI GATAVOJAS AUDZĒKŅU VAKARAM

Komp. T. Ķeniņa klavierstudijas jaunākie skolnieki (no kreisās: Alnis Bāliņš, Juris Ķeniņš un Māris Pāvelsons), līdz ar vecākā kursa audzēkņiem cītīgi gatavojas audzēkņu vakaram nākamo svētdien, 5. aprīlī, plkst. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas zālē. Piedalīsies visu kursu audzēkņi, šogad meitenes un zēni līdzīgā skaitā, no kuriem 6 ir 10. gatavības pakāpē un divi Diploma kursā. Pašreiz 4 studijas audzēkņi nolikuši 10. grada eksāmināciju pie Toronto Karaliskās konservātorijas un 3 gatavojas A.R.C.T. diploma iegūšanai. Pāris skolnieku uz stundām ierodas arī no citām pilsētām; no tiem gaŗāko ceļa gabalu — 230 jūdžu — reiz mēnesī mēro Aivars Kviesis no Norsbejas. Audzēkņu vakaram Šteinveja flīģeli dos Paula Hāna firma un jauno klaviernieku priekšnesumā klausītāji varēs dzirdēt Bacha, Bēthovena, Šopēna, Lista, Alfr. Kalniņa u. c. skaņdarbus.

KATOĻU KALENDĀRS 1959.

SAKARTOJIS PR. N. TREPŠA. DZIMTENES BALSS APGĀDS. 192 lpp.

Latviešu kalendāru izdevumi arvien sašaurinās un samazinās. Svarstīgā lasītāju skaita dēļ nav varējuši ilgāk noturēties nedz almanachi, nedz nopietnas literāras vai praktiska satura gada grāmatas. Liekas, turpmāk vairāk izredžu ir baznīcas resp. konfesionālu gada grāmatu pastāvēšanai, jo tiem ir vairāk iespēju ap sevi pulcināt prāvāku lasītāju skaitu. Šis apstāklis uzliek redaktoriem un izdevējiem jaunus pienākumus rūpēties par šādu izdevumu raksta kvalitāti un satura — paplašināšanu.

So uzdevumu, šķiet, pareizi izpratis Dzimtenes Balss apgāds, kas izdevis 1959. gadam plašu katoļu kalendāru, kuŗa saturu rediģējis pazīstamais literāts pravests N. Trepša. Šis kalendārs pelna plašākas sabiedrības uzmanību, kā tā bagātā un vispusīgā satura, tā arī skaistās apdares dēļ. Saturā 4 nodaļas: atceres, garīgie raksti, apceres un daiļliteratūra. Tā interesanta satura, daudzu illustrāciju un rūpīgas apdares dēļ kalendārs tuvojas Rietumeiropas (sevišķi vācu un franču līdzīgiem izdevumiem) labākajām gada grāmatu tradicijām.

Reliģijas nozarē sevišķi izceļas virkne rakstu par Dievmātes kultu; tos pavada vairākas slavenu mākslinieku Madonnu reprodukcijas. No garīgiem rakstiem tāpat jāpasvītro prof. T. B. Baginska raksts par Indeksu (temats, kas latviešu lasītājos bieži nesaprasts un pārprasts), tāpat pr. N. Trepšas raksts par gavēni.

Apceru nodaļā sastopam vairākus jauno latviešu katoļu ziņātnieku populārus rakstus vēstures, sabiedriski - politiskos, audzināšanas un veselības jautājumos.

Visai plaša ir daiļliteratūras nodaļa, kuŗā ar saviem dzejoļiem reprezentējas vairāki vidējās un jaunākās paaudzes dzejnieki, starp kuŗiem lirikā ar svaigu tematiku un mākslinieciskiu kalumu izceļas Marija Andžāne, bet prozā N. Neiksānietis ar stāstu Izšķiršanās. Autors par jaunu pierāda, ka viņš ir ne tikai veikls fābulists, bet augšup gājējs arī latviešu daiļprozā, ja tikai viņš tai pievērstos aktīvāk. Stāsts paliek atmiņā tā koncentrētā tēlojuma, aktuālā un latviskā satura un gaiša motivēta, psiholoģiska atrisinājuma dēļ. Blakus daudzām citām illustrācijām kalendāru rotā arī mākslin. J. Soikāna un J. Dekšņa jaunāko darbu reprodukcijas.

Jānovēl, lai pasāktais darbs ar jo labākiem panākumiem turpinātos arī nākamajos gados.

H. T.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

SKAUTI RĪKO PRESES BALLI

14. martā Kalamazū roveŗi un tur neredzēja? Simtiem zīmējumu, karikatūras, šaržus, viņetes, vārdu sakot, ar niecīgiem izņēmumiem visu to, kas 5 gados uzrakstīts, uzzīmēts un iespiests. Pati „preses balle" noritēja jautrā noskaņā. Dekorātivi bija izstādīta dzīvā „preses pīle". Cepto „preses pīli" laimēja J. Miezis, bet augļu grozu E. Grigore. Skauti un gaidas arī šoreiz bija okupējuši visu latviešu bābas namu, un dažādie sarīkojumi risinājās visos 3 stāvos.

Kalotaru apskatā

◎ Latviešiem pazīstamā dziedātāja Terēza Stratas saņēmusi kontraktu no Nujorkas Metropolitena operas uz vienu gadu. Jaunā operdziedātāja to izcīnīja, piedaloties Metropolitena operas jauno dziedoņu konkursā.

◎ Libreti 122 jaunām operām iesūtīti konkursam, ko rīko „New York City Opera" un „Artists Advisory Council of Chicago". Žūrijas komisijā darbojas Dmitrijs Mitropolos un citi prominenti mūziķi.

◎ Krievu mecosoprāne Zāra Dolouchanova un pianists Aleksandrs Jerochins debitēja ASV marta vidū Nujorkas Taun hallē, izpelnoties teicamas kritiķu atsauksmes.

◎ Metropolitena operas primadonna Renāta Tebaldi 27. martā no ASV devās atpakaļ uz Itāliju. Eiropā viņu gaida operu izrādes Parīzē, Romā un Vīnē.

◎ Spāņu raksturdeju soliste Karmena Amaja, kas uzstājusies arī filmās, ar Luisillo trupu nesen apceļoja Austrāliju, bet šī gada sākumā sniedza spāņu dejas Rīgā — Lielās ģildes zālē.

◎ Glaindeburgas mūzikas festivāls Anglijā sāksies 28. maijā un ilgs līdz 16. augustam. Uzvedīs Richarda Strausa „Rožu kavalieri' un Bēthovena „Fidelio". Pārējās operas būs „Indomeneo", „Così", „Figaro" un „Cenerentola".

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar

DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Amerikas latviešu apvienības sekretariāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Arnoldu, Pētera d., Bērziņu, dz. 1925. g. meklē māte Latvijā; Gunu, Augusta m., Blūmbergu, dz. 1925. vai 1926. g.; Kārli Brimmeru, dz. 1920. g., no Krustpils pag.; Elizabeti Elksni un dēlu, dzīvojusi Vašingtonā; Hertu Feldmani, dzim. Barloti, ar meitu, no Madonas; Allu Freibergu, dz. 1880. g., dzīvojusi Nujorkā; Haraldu Gobiņu, meklē māte Emīlija Rīgā; Jāni, Pētera d., Graudiņu, dz. 1923. g. Rīgā; Jēkabu Kalniņu, dz. Doles pag. Upeniekos; Martu Kesneri, dzim. Siliņš, ar meitu un dēlu, no Rīgas; Imantu Ķilpi, dzim. Katlakalna pag. Uzvarās; Georgu, Emīļa d., Konceviču; Sigismundu, Franča d., Laizānu, meklē meita Latvijā; Robertu, Jāņa d., Lauvu, dz. 1912. g. Latvijā, dzīvojis Concord., Mass.; Kārli Edvīnu, Kārļa d., Lusti, dz. 1915. g., Rīgā; Jāni Priedi, dz. 1906. g., meklē sieva; Jāni Aleksandru, Eduarda d., Sarkanbārdi, dz. 1922. g., Gulbenes pag.; Annu Segliņu, dzīvojusi St. Albans, N. Y.; Emīlu, Ludviķa d., Šēnfeldu, dz. 1918. g.; Voldemāru, Mārča d., Strautu, Emīliju Strautu, Ainu Strautu, dz. 1923. g., visi no Rīgas; Valiju, Jāņa m., Šuberti, dzim. Pavlovsku, ar meitu Annu; Jāni Paulu, Augusta d., Vēveri, dz. 1925. g., meklē māte Latvijā; Gvido Vilni, dzim. 1894. g., ar sievu Elzu, dz. Gelbi, un bērniem Harri un Valli; Voiceku, Eduarda d., Zarānu, dz. 1923. g., meklē māte Latvijā; Jāni Zeltiņu, vēstule no Lizetes Kaktiņas, Rīgā.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D. C., USA. (Telef. DUpont 7-7812). Adresu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tieša kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

M. Vētra

KRIEVU BALETMEISTARU PLŪDI

ATMIŅAS PAR LATVIJAS BALETU

XI

Uz skatuves V. Leonaitim ļoti patikās būt smieklīgam. Diemžēl, tas atgadījās arī reālā dzīvē, bet dzīvē viņš necieta, ka par viņu smej. Izsmiekls reālā dzīvē Leonaitim pamodināja jūrnieka ilgas pēc vētrām un negaisiem. Daudz vētru Valdemārs Leonaitis ir sacēlis Rīgas krogos un ielās. Ja Paulis Fibigs gadījās tuvumā, tad viņa sirsnība Leonaitim ne ar ko nebija atsveŗama. Rīgā cirkluēja baumas — un man tas izklausās gluži ticami! ka par abiem viņi, bez sevišķas piepūles viegli iedzinuši respektu kaut diviem dučiem smējēju. Aculiecinieki stāstīja brīnumainas leģendas.

Labs dejotājs mums esot bijis arī Jānis Grauds. Ir savādi, ka viņa neatceros! Cits stāstīja, ka Jānis Grauds esot ļoti spējīgs, apdāvināts, izkoptām kustībām, lielisks techniķis. Cits stāstīja, ka Grauds esot labs partneris vadošai dejotājai, bet pavājš baleta techniķā. Es viņa neatceros. Atceros Venus kalnu — guļu ar pakausi uz Mildas Brechmanes-Štengeles — Venēras kailā ceļgala, un viņa man čukst: — Redzi, tas ir tas Grauds! Par viņu visi jūsmo. Kā tev patīk? Un tomēr man atmiņās nav Grauda.

Rūdolfs Saule, turpretim, šķiet vēl aizvakar redzēts, kā milzīgi gaŗš un kaulains Don Kichots ar plašām kustībām un patētiski lieliem žestiem. Monumentāls bija arī Saules Skaramušs, un Parīzes katedrāles archidiakons Esmeraldā.

No atmiņām grūti padzīt arī Jāni Ērgli. Kad Ērglis vēl saucās par Smaļcovu, jau tad viņš kopā ar Pauli Fībigu Fīķa dāmas virsnieku klubā pirms kāršu spēles ritināja ellīgi karstu kazačoku un, zābaku purnus pret izplestu roku delnām atsitot, leca vēl augstāk par kāršu galdu.

Labu dejotāju mums bija Dieva svētība, bet arvien vēl nebija Latvijas baleta. Algas dejotājiem bija tik zemas, ka gribot negribot tās bija jāpapildina pēc baleta izrādēm Alhambrā — ar dejām starp dzīrojošo nakts cilvēku galdiņiem. Kam izdevās atrast dejojošu darbu, labprāt devās arī uz ārzemēm papildināt savu algu.

Ar ļoti labiem dejotājiem savā sastāvā Nacionālās operas balets tōmēr nīka tā kā pabērna stāvoklī.

Aleksandra Feodorova visus baletus inscenēja pēc Marijas teātŗa, bet ne pēc pašas izjustiem un izgudrotiem paraugiem. Baleti sāka apnikt tikpat kā pie Sergējeva.

Uz Rīgu Nacionālā opera izsauca Michailu Fokinu. Viņš iestudēja Šopēna Silfilads un Borodina Polovciešu dejas. Tās atstāja svētīgu iespaidu. Nav sabiedrības, caur kuŗu izietu vienreizēji liela personība, neatstājot vielu pārrunām un pārdomām. Mēģinājumos Michails Fokins bija negants un cietsirdīgs, dusmīgs un prasīgs. Bez žēlastības viņš prasīja absolūtu perfekciju un nepiekāpās neviena sīkumā, līdz jaunie dejotāji to panāca. Bet Fokins atkal aizbrauca, un viņa vietā ieradās Anatolijs Vilzaks. Tas bija lielisks dejotājs, bet kā baletmeistars neattaisnojās. Viņš bija tikai dejotājs bez radošā impulsa ansamblim. Vēl bālāks izrādījās Pianovskis. Pēc Annas Pavlovas nāves ar pasaulslavenās baleta trupas dekorācijām un kostīmiem, Pianovskis Rīgā uzstādīja 6 baletus, kopējot Annu Pavlovu. Rīgā tas nederēja.

Ar krievu baletmeistariem Nacionālā operā sāka apsikt Latvijas baleta nākotne. Aleksandrai Feodorovai aizejot, viņas vietā neviens labāks neatradās.

Zemlers iestudēja Jāzepa leģendu. Šecherezādei Rīga no Maskavas izsauca baletmeistaru Leonīdu Žukovu. No Padomju savienības slavenā Lielā teātŗa Nacionālā operā ieradās arī V. Tichomirovs inscenēt Sarkano magoni.

Krievijas apstākļos ar krievu dejotājiem krievu baletmeistari, droši vien, gūtu slavējamus un slavināmus panākumus,bet jaunajā Latvijā uz jaunaudzi viņu erudicija neatstāja radoši gaviļējoša prieka ne skatītāju telpās, nedz arī uz skatuves. Latvijas baletam iestājās krīze.

Daudz bija sasniegts un padarīts, bet Nac. Operas balets bija kā svešа ēna bez savām saknēm.

(Turpinājums sekos)

Kalamazū latviešu ev. - lut. draudzes jaunievēlētā padome pēc ievešanas amatā. 1. r. no kr.: pērminderis M. Markitants, draudzes pr-ks J. Gailis, māc. A. Piebalgs, vecākais pērminderis K.Kalniņš, ērģelnieks prof. A. Ābele un draudzes pr-ka palīgs H. Bergmanis. Pārējie padomes un pašpalīdzības fonda locekļi.

SOCIĀLISTISKĀ „LIKUMĪBA" . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

nās atgriezties Padomju Savienībā no ārzemēm, lai ar to kaitētu padomju valsts interesēm, palīdzība ārvalstij nadīgā darbībā pret PSRS un tāpat arī sazvērestība, kuŗas nolūks ir sagrābt varu."

Acīmredzot krievi atsacījušies no milestības parādīšanas repatriantiem: ja tagad kāds vēl brauks atpakaļ, sapņodams par Vorošilova 1955. gada 17. septembrī parakstīto dekrētu, ar kuŗu it kā amnestēja tos, kas kara laikā sadarbojušies ar okupantiem vai darbojušies pretpadomju organizācijās, tad pēc jaunā likuma viņiem būs jāatbild ar savu galvu.

Tiem, kas ir jau komūnistu varā, Polanskis piedraudēja šā:

„Nekādu iecietību un pretimnākšanu bīstāmiem nozieděniekiem — tāda ir tautas prasība. Un mūsu pienākums ir to pildīt."

Pētot jauno likumu, nav redzamas nekādas būtiskas pārmaiņas. Ja šur un tur ir sašaurinātas Staļina laika pārmērības, kā sodīšana bez tiesas, analoģija un speciālās direktīvas, tad pārējais ir palicis tas pats, tikai citā redakcijā, ar nelieliem mīkstinājumiem. Daži rietumu tiesībnieki ir izteikuši domas, ka tagad izdarītās reformas padomju tiesu sistēmu nostādot apmēram 18. gadu simteņa līmenī. Arī citi kritiķi ne sevišķi laipni izsakās par izdaudzināto padomju likumības atjaunošanu, norādot, ka Padomju Savienībā, kur tieslietas atrodoties primitīvas sabiedrības pakāpē (latviski — mežoņu pakāpe), esot sagaidāmi vēl daudzi pārsteigumi, kas nemaz neizslēdzot Staļina laika atkārtošanos, kaut arī citā izpausmē un citos apstākļos.

Divi fakti ir neapgāžami. Pirmais, kā jau to norādījis Padomju Savienības prokurors, ir tas, ka reformas neattiecas uz ārpusvalsts ienaidniekiem. Ja padomju birokratija tagad jūtas drošāk savās gultās, kaut vai mierinot sevi, ka maksimālais brīvības atņemšanas laiks ir no 10-15 gadiem agrāko 25 gadu vietā, tad „sociāli bīstamām" personām žēlastība arī turpmāk netiks rādīta.

Otrs fakts ir **partijas katēgoriskā atteikšanās pieļaut tiesu sistēmas autonomiju.** Likuma apspriešanā neviens neuzdrošinājās izteikt domas, ka būtu jāierobežo partijas tiesības vai partija jāpakļauj pastāvošajiem likumiem. Šādas domas ir par daudz ķecerīgas, jo likumam Krievijā ir tikai viena funkcija — sekmēt partijas nospraustās politikas īstenošanu.

Nobeigumā jāatzīmē, ka padomju diktātūrā terrors ir vienmēr bijis un paliks par neatņemamu padomju režīma balstu. Ja arī pēc Staļina nāves terrora aparāts tika pārkārtots un pa daļai samazināts, tad tomēr režīms būtiski nav mainījies. Ie spējams, ka īslaicīgā terrora samazināšana bija nepieciešama, kamēr notika cīņa par varu Kremļa vīru starpā. Tagad, kad Hruščevs ir uzvarējis, nav izslēgta varbūtība, ka viņa iekarotās pozīcijas nevar vairs aizstāvēt ar saimnieciskiem uzmundinājumiem vai atlaišanas draudiem vien. Ja iekšēju vai ārēju neveiksmju dēļ opozicija paceltu galvu, tad arī jaunajā likumā Hruščevu nekas neaizkavētu pastiprināt terroru.

Vai smailie kurpju purni pazudīs?

Italiešu kurpju modes karaļi, kuŗi daļēji iespaido visas pasaules kurpju modes, paziņojuši, ka tuvākā nākotnē (jau vasaras sezonā) dāmu kurpju purni vairs nebūšot tik smaili kā līdz šim. Vispār italiešu ieteic atsacīties no pašreizējās „pārlieku vieglās" kurpju modes, un viņu kurpju izstādēs jau dominē smagākas, pagājušo gadu kurpju formas. Smailie kurpju purni atstāti tikai vakarkurpēm. Dāmu kurpju papēži tomēr paliek tikpat tieviņi kā līdz šim un 5 līdz 8 centimetri augsti. Itālieši dāmu un kungu kurpes ieteic tagad kastaņbrūnā krāsā, bet vācu kurpju rūpniecība turpreti rāda vēl krāsainākas kurpes kā līdz šim. Ar jauninājumiem itālieši cerot internacionālajā kurpju tirgū samazināt franču un vāciešu konkurenci. Itāliešu kurpju rūpniecība pagājušā gadā uz ārzemēm eksportējusi vairāk kā 7 miljoni pāru dāmu kurpju.

Tēlnieka A. Kopmaņa darbu skati

atklās svētdien, 5. aprīlī, pl. 2 p. p. „Upstairs Gallery" telpās, 10 Castleknock Rd. (pie Eglinton un Avenue Road). Izstāde būs atvērta līdz 11. aprīlim, otrdien, piektdien un sestdien no pl. 2—5 p.p.; pārējā laikā pēc vienošanās pa tālr. HU 8-8862.

Šai pašā sakarā svētdien, 5. aprīlī, pl. 12,15 CKFH raidītājs (vilnis 1300) sniegs interviju par tematu „Artist meets Collector", kuŗā runās A.Kopmanis ar mākslas datoru kollekcionāru V. Groskaufmani.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

3. aprīlī — A. Kivlenieka un L. Lukstes latviešu dziesmu vakars Unitarian baznīcas telpās. TLB.
4. aprīlī — futbolistu sezonas atklāšanas vakars ar „Miss Futbol" vēlēšanām Columbus apakšējā zālē.
5. aprīlī T. Ķeniņa audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.
10. un 11. aprīlī Baltiešu sporta svētki Kanadā, Centrālās YM CA's telpās.
11. aprīlī, I Latviešu ev. - lut. draudzes koŗa koncerts Sv. Andreja baznīcā.
12. aprīlī sv. Andreja baznīcas zālē atkārtojums „Meli meklē meli".
18. aprīlī apvienotā vīru koŗa „Viesturs" godskārtējais koncerts, 1087 Queen St., W. Pēc tam saviesīgs vakars ar deju.
19. aprīlī Artura Ozoliņa klavieru vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.
24. aprīlī Zentas Pukinskas Bekeres koncerts Ītona auditorijā, Toronto.
25. aprīlī Amerikas Latviešu teātŗa Nujorkas ansambļa viesizrāde.
25. aprīlī N. Y. Latviešu teātŗa izrāde komercskolā Shaw ielā.
1. maijā — Veras Leinvēberes - Langenfeldes klavieŗu vakars Unitarian church, 175 St. Clair, W., Toronto.
2. maijā Toronto Latviešu katoļu vienības Maija balle, Lansdowne Assambly Hall.
3. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
9. maijā DV teātris Toronto izrādīs M. Ziverta lugu „Cenzūra" Sv. Andreja baznīcas telpās
16. maijā Kādreiz maijā — balle — Palace Pier telpās, DV Toronto nod.
31. maijā — T.L.T.A. Sestdienas ģimnazijas 3. izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas zālē.
7. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.
26. jūnija — 5. jūlijam Jaunatnes svētku sarīkojumi.
24. oktobrī — P. Brivkalnes koncerts Ītona auditorijā.

HAMILTONĀ

4. aprīlī — TLN teātŗa izrāde — Blaumaņa „Pamāte".
5. aprīlī — DV Hamiltonas nodaļas Vanadžu sarīkojums.
11. aprīlī A. Skudras, A. Cera un „Kalvja" koncerts.
12. aprīlī Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes koŗa koncerts Hamiltonas Sv. Trivienības baznīcā.
18. aprīlī DV sporta kopas Sparta spēles un balle Rainbow Room.
25. aprīlī Apvienoto vīru koŗu „Viesturs" koncerts un balle Polish Alliance Hall, HLB sarīkojums.

NIAGARĀ

11. aprīlī DV Niagaras nod. gada svētki un A. Voitkus farsa „Zvaigznes" izrāde.
26. aprīlī skautu un gaidu Kanadas jendas Juŗa dienas svinības.
2. maijā apvienotā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts-balle (St. Katarinēs).
9. maijā Ziedu balle.
20. jūnijā Līgo svētki Garden City Beach, Port Weller.
1. un 2. augustā Draudzības un junatnes dienas.
26. septembrī sezonas atklāšanas balle.
21. novembrī Valsts svētki.

IZDOS LEKCIJU KONSPEKTUS

Apgāds Ceļinieks, kas izdod Jauno Gaitu un Mazputniņu, ieceŗējis izdot jaunatnes vadītāju un darbinieku kursiem domātus lekciju konspektus atsevišķos priekšmetos un jauno akadēmiķu augstskolas darbu izlasi. Apgādam vēl padomā arī citi pasākumi.

DZINTARZEMIEŠI VIESO

Gleznu izstāde J. Porieša mākslas salonā

Pūpolsvētdienā Latvijas mākslas akadēmijas korporācija Dzintarzeme, kas ap sevi apvienojusi trimdā 12 latviešu gleznotājus, atklāja viņu 37 darbu izstādi. 12 gleznotāji katrā ziņā saista lielāku interesi nekā viena autora parādīšanās, un bez tam izstādei nāk līdzi Latvijas gaisotne ar LMA meistardarbnīcu audzēkņiem. Dzintarzeme dibināta 1923. g. 16. novembrī un tās dalībnieki uzsvēra latviskās mākslas izveidošanu, atsakoties no Parīzes skolu dažādiem „ismiem". Dzintarzemes goda filistros ir visai izcili mākslinieki, kā, piem.: J. Kuga, B. Dzenis, V. Purvītis, R. Zariņš, P. Feders, Rončevskis, Teodors Zeiferts, Miesnieks u. c. Ko šie latviskā gara izteicēji rāda svešumā, par to liecina nesen notikusī izstāde Ņujorkā un daļējs tās atkārtojums Bostonā.

Kad prof. Jānis Kuga atklāja izstādi, J. Porieša mākslas salons bija pilns publikas. Profesors savā runā teica: „Sodien pie mums, bostoniešiem, viesojas mākslinieki, kas, vienas idejas vaditi, ir apvienojušies ideijiskā biedrībā, lai savstarpēji viens otru atbalstītu, nešaubigi solotu savu mērķu sasniegšanai. Šī viņu kopīgā ideja ir — strādāt tajās mākslas tradicijās, kuŗas viņi ņēmuši līdz no Latvijas mākslas akadēmijas, no saviem skolotājiem. Šī tradicija ir — nacionālās mākslas ideja.

Latviešiem ir, sava īpatnēja gara dzīve. Tā izveidojas no tās vides, kur viņi ir dzimuši un auguši. Latvieti veido latviešu valoda, latviešu ētikas un alstētikas izpratne, viņu kultūras devumi. Izprast īpatnējo tautas gara dzīvi un savos darbos likt to pārdzivot skatitājam, to sev par uzdevumu uzstādija latviešu mākslinieki, kuŗu darbības sākums sakņojas jau Atmodas laikmetā: Alksnis, Rozentāls, Purvītis, Zariņš, Tīdris. Kad brīvā Latvijā nodibinājās Mākslas akadēmija, tad no minētājiem mākslinieķiem piedalities akadēmijas izveidošanā varēja vairs tikai Purvītis un Zariņš. Viņiem piebiedrojās drusku jaunāka paaudze — Tilbergs, Dzenis, Pelše, Tone, Miesnieks, Liberts, kuŗu darbos izpaaši Atmodas laika u No šiem saviem nacion skaņotajiem skolotājiem toto uzdevuma izpratni vienotiem spēkiem kop mūsu šis dienas viesi."

Dažus vārdus teica a slas salona īpašnieks J tis, norādīdams, ka šī stāde, kas sarikota viņa No šīm izstādēm ap 10 nopirkuši tautieši un šī savās mājās. Preses reizē pasniedza ziedus Kugam un viesiem Jān riņam, Kārlim Šaumam Mitrēvicam un J. Ciruli

Izstādē bija redzami kvalitātes darbi, tāpat tematika, kaut apm. p „dzimtenes sentimentu nav nekāds brīnums, k aizrunā jau pirmā dien nopērk tos darbus, k latvisko, un tās ir — ainavas. Par šo „dzimt timentu" nebūtu nevi kaunās, jo latvietis sav lī taču grib redzēt Dau guldu, Kandavas ainav ras skatu . . .

Šajā virzienā kā s ar lielāko vērienu rep Kārlis Šaumanis, dod 5 darbus. Viņš skatītā na ar siltiem toņiem kompoziciju ainavās. Dažus atrodas teica a slas salona īpašnieks J tis, norādīdams, ka šī stāde, kas sarikota viņa No šīm izstādēm ap 10 nopirkuši tautieši un šī savās mājās. Preses reizē pasniedza ziedus Kugam un viesiem Jān riņam, Kārlim Šaumam Mitrēvicam un J. Ciruli

Izstādē bija redzami kvalitātes darbi, tāpat tematika, kaut apm. p „dzimtenes sentimentu nav nekāds brīnums, k aizrunā jau pirmā dien nopērk tos darbus, k latvisko, un tās ir — ainavas. Par šo „dzimt timentu" nebūtu nevi kaunās, jo latvietis sav lī taču grib redzēt Dau guldu, Kandavas ainav ras skatu . . .

Šajā virzienā kā s ar lielāko vērienu rep Kārlis Šaumanis, dod 5 darbus. Viņš skatītā na ar siltiem toņiem kompoziciju ainavās. Šī viņu kopīgā ideja ir — strādāt tajās mākslas tradicijās, kuŗas viņi ņēmuši līdz no Latvijas mākslas akadēmijas, no saviem skolotājiem. Šī tradicija ir — nacionālās mākslas ideja. Nebija brīnums, ka pie nām viesīgāk pakavēji ja acs. Kāpēc? Atbild un krāsas.

Jānis Cirulis mīl cisko — zilo, un to žādu pakāpju toņo Skandināvijas kalnu Viņš izstādījis 4 dar

J. Kuga devis vienu Vasaras miers, ar bēr ņiem, košo zāles zaļu sarīgu gaišumu.

J. Audriņš nācis k darbiem, visi mazfo ar interesantu temat bietības daudzināšan radniecīgs Ansim Ci Latvijas laikos kopī ņu, Binį cēla goda simbolus. Audriņam Spēlmanis un Koniņ na. Ja šie darbi būt mātā tverti, tie par laikmeta vienreizību sakāms par darbu Mazie formāti. Audr it kā noēd.

Francis Bange Vecrīgas un Lauku tu, tāpat Eduards L vus slavenos zirgus, bu guvuši jau Kana

Jānis Gallis repre 5 darbiem. Viņu ne li saprast, ne visie lēt! Viņš gan glez jūrmalu, bet ne v Purvīša audzēknis. pieni ir tik dhaotisk vulkaniski bangain dzigs arī attiecīgs milētu J. Gaiļa m

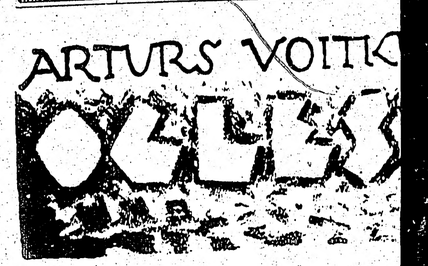

A. Nuliša viņete

(28. turpinājums)

Lai zvana policijai, tur viņai pateiks. Mēs jau vairāk nekā nezinām."

„Kur pašreiz atrodas mirušais?"

„Nezinu. Laikam jau morgā," virietis atbildēja.

Imants nolika klausuli un apgriezies ieraudzija aiz viņa stāvēja Milzuma kundze. Viņas ācis bija izplēstas un rokas žņaudzīja kabatas lakatiņu.

„Kas . . . kas ir miris?" viņa vēl kā cerēdama tāja, bet visā viņas stāvā bija bezcerīgums un zinā Dzirdot tālruņa zvanu un domājot, ka viņas virs kāpēc nosebojies, arī viņa bija steigusies atbildēt, Imants bija ātrāks.

„Miris?" Imants meklēja vārdus — kā lai to pasaka? „Vai es teicu — miris?"

„Granta kungs! Sakiet ātri! Vai — vai mans

No virtuves skanēja smiekli — Vagulāns ar p ruša cilvēka nopietnību un neatlaidību krāva vie jaunus gardumus Lilijas šķīvī, un tie, kas to re smējās — ir par Vagulāna izdaribu, ir par Lilijas migo seju.

„Man bailes, ka nav kāds pārpratums, un tad būšu izbiedējis bez iemesla," Imants vēl vienmēr attapies.

„Bet tā bija? Tas, kas zvanīja, sacija, ka — viņš beigts?"

Milzuma kundze, piezvaniet pati uz savu māju nātājs uzdevās par jūsu saimnieku. Viņš sacija, k su vīrs bijis iejaukts auto katastrofā ar traģisku kumu, bet domāju, ka drošības labā jums vajadzēt liecināties pašai."

„Piezvaniet . . . piezvaniet jūs," viņa lūdzās, „I dzat — es nevaru . . ."

TARU PLŪDI

S BALETU

atsi- sandrai Feodorovai aizejot, viņas vietā neviens labāks neatradās.

Die- Zemlers iestudēja Jāzepa lebija gendu. Šeherezādei Rīga no ejotā- Maskavas izsauca baletmeistaru gribot Leonīdu Žukovu. No Padomju bildina savienības slavenā Lielā teātra ambrā Nacionālā operā ierādās arī V. rojošo Tichomirovs inscenēt Sarkano Kam magoni.

darbu, Krievijas apstākļos ar krievu zemēm dejotājiem krievu baletmeistari, droši vien, gūtu slavējamus un m sa- slavināmus panākumus,bet jauoperas najā Latvijā uz jaunaudzi viņu abērna erudicija neatstāja radoši gavilējoša prieka ne skatītāju telvisus pās, nedz arī uz skatuves. Latvi- Marijas jas baletam iestājās krīze.

izjus- Daudz bija sasniegts un pada- ugiem. rits, bet Nac. Operas balets bija kā pie kā sveša ēna bez savām saknēm.

(Turpinājums sekos)

era iz- Viņš ie- un Bo- Tās at- Nav sa- u vien- eatstā- pārdo- Michails cietsir- s. Bez bsolūtu s nevie- dejotāji kal aiieradās bija lietmeisbija tiimpulsa izrādīas Pavslavenās ām un ligā uzot Annu rēja. istariem apsīkt Alek-

padome Marki- vecākais n drau- n pašpa-

jūtas dro- t vai mie- mālais brīiks ir no 25 gadu pistamām" ri turpmāk

jas katēgoieļaut tiesu . Likuma neuzdrošika būtu jāiestības vai stāvošajiem nias ir par likumam ja funkcis nospraussnu. mē, ka paors ir vienpar neatdaima balstu. māves terrorkārtots un tad tomēr mainijies. Ie terrora sapieciešama, par varu Tagad, kad ējis, nav izviņa iekaar vairs aizskiem uzmuatlaišanas iekšēju vai ējē opozicija arī jaunajā nekas neaizterroru.

Tēlnieka A. Kopmaņa darbu skati

atklās svētdien, 5. aprīlī, pl. 2 p. p. „Upstairs Gallery" telpās, 10 Castleknock Rd. (pie Eglinton un Avenue Road). Izstāde būs atvērta līdz 11. aprīlim, otrdien, piektdien un sestdien no pl. 2—5 p.p.; pārējā laikā pēc vienošanās pa tālr. HU 8-8862.

Šai pašā sakarā svētdien, 5. aprīlī, pl. 12,15 CKFH raidītājs (vilnis 1300) sniegs interviju par tematu „Artist meets Collector", kurā runās A.Kopmanis ar mākslas darbu kollekcionāru V. Groskaufmani.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

3. aprīlī — A. Ķivlenieka un L. Lukstes latviešu dziesmu vakars Unitarian baznīcas telpās. TLB.
4. aprīlī — futbolistu sezonas atklāšanas vakars ar „Miss Futbol" vēlēšanām Columbus apakšējā zālē.
5. aprīlī T. Ķeniņa audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.
10. un 11. aprīlī Baltiešu sporta svētki Kanadā, Centrālās YM CA's telpās.
11. aprīlī, I Latviešu ev. - lut. draudzes koŗa koncerts Sv. Andreja baznīcā.
12. aprīlī sv. Andreja baznīcas zālē atkārtojums „Meli meklē meli".
18. aprīlī apvienotā vīru koŗa „Viesturs" gadskārtējais koncerts, 1087 Queen St., W. Pēc tam saviesīgs vakars ar deju.
19. aprīlī Artura Ozoliņa klavieru vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.
24. aprīlī Zentas Pukinskas Bekeres koncerts Ītona auditorijā, Toronto.
25. aprīlī Amerikas Latviešu teātŗa Ņujorkas ansambļa viesizrāde.
25. aprīlī N. Y. Latviešu teātŗa izrāde komercskolā Shaw ielā.
1. maijā — Veras Leinvēberes - Langenfeldes klavieru vakars Unitarian church, 175 St. Clair, W., Toronto.
2. maijā Toronto Latviešu kalpotāju vienības Maija balle, Lansdowne Assambly Hall.
3. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
9. maijā DV teātris Toronto izrādīs M. Ziverta lugu „Cenzūra" Sv. Andreja baznīcas telpās
16. maijā Kādreiz maijā — balle — Palace Pier telpās, DV Toronto nod.
31. maijā — T.L.T.A. Sestdienas ģimnazijas 3. izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas zālē.
7. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.
26. jūnija — 5. jūlijam Jaunatnes svētku sarīkojumi.
24. oktobrī — P. Brīvkalnes koncerts Ītona auditorijā.

HAMILTONĀ

4. aprīlī — TLN teātŗa izrāde — Blaumaņa „Pamāte".
5. aprīlī — DV Hamiltonas nodaļas Vanadžu sarīkojums.
11. aprīlī A. Skudras, A. Cera un „Kalvja" koncerts.
12. aprīlī Toronto l. latviešu ev.-lut. draudzes koŗa koncerts Hamiltonas Sv. Trīvienības baznīcā.
18. aprīlī DV sporta kopas Sparta spēles un balle Rainbow Room.
25. aprīlī Apvienoto vīru koŗu „Viesturs" koncerts un balle Polish Alliance Hall, HLB sarīkojums.

NIAGARĀ

11. aprīlī DV Niagaras nod. gada svētki un A. Voitkus farsa „Zvaigznes" izrāde.
26. aprīlī skautu un gaidu Kanadas jendas Jura dienas svinības.
2. maijā apvienotā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts-balle (St. Katarinēs).
9. maijā Ziedu balle.
20. jūnijā Līgo svētki Garden City Beach, Port Weller.
1. un 2. augustā Draudzības un jubilejas dienas.
26. septembrī sezonas atklāšanas balle.
21. novembrī Valsts svētki.

DZINTARZEMIEŠI VIESOJAS BOSTONĀ

Gleznu izstāde J. Porieša mākslas salonā no 22. marta līdz 5. aprīlim

Pūpolsvētdienā Latvijas mākslas akadēmijas korporācija Dzintarzeme, kas ap sevi apvienojusi trimdā 12 latviešu gleznotājus, atklāja viņu 37 darbu izstādi. 12 gleznotāji katrā ziņā saista lielāku interesi nekā viena autora parādīšanās, un bez tam izstādei nāk līdzi Latvijas gaisotne ar LMA meistardarbnīcu audzēkņiem, Dzintarzemę dibināta 1923. g. 16. novembrī un tās dalībnieki uzsvēra latviskās mākslas izveidošanu, atsakoties no Parīzes skolu dažādiem „ismiem". Dzintarzemes goda filistros ir visai izcili mākslinieki, kā, piem.: J. Kuga, B. Dzenis, V. Purvītis, R. Zarriņš, P. Fedders, Rončevskis, Teodors Zeiferts, Miesnieks u. c. Ko šie latviskā gara izteicēji rāda svešumā, par to liecina nesen notikusī izstāde Ņujorkā un dalējās tās atkārtojums Bostonā.

Kad prof. Jānis Kuga atklāja izstādi, J. Porieša mākslas salonu bija pilns publikas. Profesors savā runā teica: „Šodien pie mums, bostoniešiem, viesojas mākslinieki, kas, vienas idejas vadīti, ir apvienojušies ideju biedrībā, lai savstarpēji viens otru atbalstītu, nešaubīgi soļotu savu mērķu sasniegšanai. Šī viņu kopīgā ideja ir — strādāt tajās mākslas tradicijās, kuŗas viņi ņēmuši līdz no Latvijas mākslas akadēmijas, no saviem skolotājiem. Šī tradicija ir — **nacionālās mākslas ideja.**

Latviešiem ir sava īpatnēja gara dzīve. Tā izveidojas no tās vides, kur viņi ir dzimuši un auguši. Latvieti veido latviešu valoda, latviešu ētikas un aistētikas izpratne, viņu kultūras devumi. Izprast īpatnējo tautas gara dzīvi un savos darbos likt to pārdzīvot skatītājam, to sev par uzdevumu uzstādīja latviešu mākslinieki, kuŗu darbības sākums sakņojas jau Atmodas laikmetā: Alksnis, Rozentāls, Purvītis, Zariņš, Ūdris. Kad brīvā Latvijā nodibinājās Mākslas akadēmija, tad no minētājiem mākslinieķiem piedalīties akadēmijas izveidošanā varēja vairs tikai Purvītis un Zariņš. Viņiem piebiedrojās drusku jaunāka paaudze — Tilbergs, Dzenis, Pelše, Tone, Miesnieks, Liberts, kuŗu darbos izpaudās tie paši Atmodas laika udevumi. No šiem saviem nacionāli nosakņotajiem skolotājiem manītoto uzdevuma izpratni nu grib vienotiem spēkiem kopt tālāk mūsu šīs dienas viesi."

Dažus vārdus teica arī mākslas salona īpašnieks J. Porietis, norādīdams, ka šī ir 9. izstāde, kas sarīkota viņa salonā. No šīm izstādēm ap 100 gleznu nopirkuši tautieši un pārvedušī savās mājās. Preses seniors reizē pasniedza ziedus prof. J. Kugam un viesiem Jānim Audriņam, Kārlim Šaumanim, M. Mitrēvicam un J. Cirulim.

Izstādē bija redzami dažādas kvalitātes darbi, tāpat dažāda tematika, kaut apm. puse izteic „dzimtenes sentimentu". Tāpēc nav nekāds brīnums, ka publika aizrunā jau pirmā dienā vai pat nopērk tos darbus, kas izteic latvisko, un tās ir — Latvijas ainavas. Par šo „dzimtenes sentimentu" nebūtu nevienam jākaunās, jo latvietis savā dzīvoklī taču grib redzēt Daugavu, Siguldu, Kandavas ainavu, vai jūras skatu . . .

Šajā virzienā kā spilgtākais ar lielāko vērienu reprezentējas Kārlis Šaumanis, dodot izstādē 5 darbus. Viņš skatītāju valdzina ar siltiem toņiem un plašu kompoziciju ainavās. Darbos Baznīcēni (28) un Gaidot (32) atstarojas tautiskie tērpi svētdienīgās lauku dzīves noskaņās. Nebija brīnums, ka pie šīm gleznām visilgāk pakavējās skatītāja acs. Kāpēc? Atbilde: temati un krāsas.

Jānis Cīrulis mīl ziemeļnieciska — zilo, un to lieto dažādu pakāpju toņos, tverot Skandināvijas kalnu skatus. Viņš izstādījis 4 darbus.

J. Kuga devis vienu darbu — Vasaras miers, ar bērziem, ūdeņiem, košo zāles zaļumu un vasarīgu gaišumu.

J. Audriņš nācis klājā ar 6 darbiem, visi mazformāta, bet ar interesantu tematiku — labietības daudzināšanu. Viņš ir radnieciģs Ansim Cīrulim, kas Latvijas laikos kopā ar Brastiņu, Bīni cēla goda latvietības simbolus. Audriņam ir darbi: Spēlmanis un Koniņmeita, Daiņa. Ja šie darbi būtu lielā formātā tverti, tie parādītu kāda laikmeta vienreizību. Tas pats sakāms par darbu Bēgli (3). Mazie formāti Audriņa talantu it kā noēd.

Francis Bange devis labu Vecrīgas un Lauku ainavas skatu, tāpat Eduards Dzenis — savus slavenos zirgus, kas ievērību guvuši jau Kanadā.

Jānis Gailis reprezentējas ar 5 darbiem. Viņu ne visiem viegli saprast, ne visiem viņu iemīlēt! Viņš gan glezno Baltijas jūrmalu, bet ne vairs tā, kā Purviņa audzēknis. Viņa triepieni ir tik chaotiski, jūras tik vulkaniski bangainas, ka vajadzīgs arī attiecīgs raksturs, lai mīlētu J. Gaiļa mākslu.

Otto Grunde ir spēcīgāks kā portretists, bet bez lielām pretenzijām uz klusām dabām vai ainavām. Portrets (19) ir visai rūpīgi nostrādāts un izstaro savu dvēseli.

J. Jāblonskis ar Kluso dabu (23) rāda darbu ar principu „mākslu mākslai" Iespaidīgi ir viņa āboli.

Maksimiliāns Mitrēvics ir visai pazīstams gleznotājs ar neapšaubāmu virtuozitāti. Viņam ir savs stils un viņu viegli pazīt citu autoru vidū.

Jānis Vecrumba ar 2 grafikām — klintis, Manhatena reprezentējas kā labas klases pārstāvis. Šo mākslinieku gribētos redzēt ražīgāku.

Fridrichs Viksna savos darbos nerāda progresu, daži darbi redzēti jau Vācijas laikā, bet ar jauniem, kas doti izstādei, neko daudz nesola. Viksna bija labs grafiķis, vai šī mākslinieka daiļrade nav radies kādš lūzums?

Izstāde paies, kā daudzas citas, bet vienā ziņā arvien vēl latviešu gleznieciībā paliek nepiepildīas robs. Un tas ir — kadradisies latviešu gleznotāju kopējā darbu mape? Vai ar šīm samērā mazajām izstādēm, kas lielumā domātas latviešu sabiedrībai, var pierādīt pasaulei latviešu gleznieciības eksistenci svešumā? Ar ko var pierādīt, ka vispār ir latviešu gleznieciība, ja nav šāda izdevuma? Paldies Dievam, mums tagad ir vismaz angļu valodā grāmata „Latvian literature", bet mums vēl arvien nav „Latvian art." Kad tā būs? Ja mākslinieki ir tik nevarīgi, vai nav vīru starp mums, kas šo darbu uzsāktu un godam nobeigtu?

Gadi paies, un ja netiks nekas darīts, piedzīvosim veclatviešu likteni — izmirsim, un par savu laiku atstāsim tikai nostāstus.

Osvalds Akmentiņš.

IZDOS LEKCIJU KONSPEKTUS

Apgāds Ceļinieks, kas izdod Jauno Gaitu un Mazpulciņu, ieceŗējis izdot jaunatnes vadītāju un darbinieku kursiem domātus lekciju konspektus atsevišķos priekšmetos un jauno akadēmiķu augstskolas darbu izlasi. Apgādam vēl padomā arī citi pasākumi.

Biruta Ozola

KURZEMEI

Jau desmit un četrus gadus
Ienaidnieks Kurzemi min;
Tur varas un viltus kalpi
Sevi par saimniekiem zin.

Vai brīnums, ja sakalst kokā
Ābols, kas jauns vēl un gīvs,
Par pelavām vēršas rikā
Vārpa, un klusē sen krīvs.

Par kokiem jau izaugušas
Sēklas, ko dēstīja tēvs,
Un upes ir atradušas
Gultnes, kam svešs tu un es.

Kas pasaulē gājis, nav māju:
Svešuma slieksnis ir augsts;
Dievs skāri ar mūžības roku
Zemi, par kuŗu tu skausts.

Māsas Gūtbergas koncertēs Karnegī zālē

Duo - pianistēm māsām Gūtbergām 17. aprīlī notiks koncerts Ņujorkā „Carnegie Recital Hall"; mākslinieces programmā uzņēmušas arī T. Ķeniņa „Koncertino divām klavierēm", kas izpelnījās labas atsauksmes Bostonā. Par pēdējā koncerta panākumiem jau iepriekš ziņots šajā laikrakstā, bet varam piemīnēt, ka arī lielais Bostonas laikraksts „Boston Daily Globe" abu klaviermeiču sniegumu vērtē ļoti augsti. Tas raksta: „...viņas spēlēja ar brīnišķīgu vienveidību („marvellous uniformity"). T. Ķeniņa „Koncertino" minētā laikraksta recenzents atzīmē kā „fascinējošu mūzikas gabalu".

PAULA BRĪVKALNE POŠAS UZ AMERIKU

Paulas Brīvkalnes koncertu turneja ASV un Kanadā sāksies 5. oktobrī un ilgs līdz 23. novembrim, kad dziedonei jādodas atpakaļ uz Vāciju, kur viņa saistīta Stutgartes operā. ASV viņas turneju kārto Krolla Kultūras birojs.

KALUPE DZIED

LEONTINES LUKSTES UN ANTONA ĶIVLENIEKA KONCERTU GAIDOT

Leontīne Lukste

Kas ir KALUPE, to zina katrs amerikānis, kas lasa latviešu avīžu sludinājumus un cieni āriskus juveļus. Bet ka KALUPE dzied, to zina tikai tādi ļaudis, kas sludinājumos lasa arī mazos burtus un pazīst Antonu Ķivlenieku.

Nav sen — gadi pēdējās dienās skrien ārkārtīgi ātri! — kad KALUPES vēl nebija, bet Antons gulēja pie San Maikeļa. Ap viņu tur drūzmējās brīnumsirsnīga sieva, trīs baltas māsas un dažnedažādas dzīvības mašīnas. Viena mašīna ar gaŗām caurulēm elpoja Antona vietā, otra baroja viņu caur rokas locītavu; bet trešajai mašīnai viens gals bija iesprausts Ķivlenieka kunga vēderā. No Antona pakrūts tā sūkāja cilvēcisko indi un izpilināja to kristalla podiņā. Tas tiešām ir tiesa! Pats redzēju to savām acīm. Nezinu vienīgi, kādu labumu viņam darija tik daudzas sievietes. Dažas aizdomas varbūt var inspirēt fakts, ka 9 mēnešus un 2 nedēļas vēlāk Ķivlenieku ģimenē mazajam dēlam Dainim ieradās vēl mazāks brālītis — Tālivaldis. Šis fakts neapšaubāmi pierāda, ka Antons Ķivlenieks slimo ar akūtu sirdskaiti. Ārsti pie Svētā Mikeļa viņu no tās gribēja paglābt un izdarīja gaužām bīstamu, sarežģītu un agrāk nepazītu sirds vārstuļu operāciju. Par Tālivaldi ārsti tomēr izbijās. Viņš pierādīja, ka operācija izdevusies pārāk labi un ka Antons pārāk strauji uzsāk normālu dzīvi. Es, personīgi, tomēr tikai pabrīnījos, ka tādai lietai vajadzīga milzum liela rēta ap Ķivlenieka krūtīm. Lai tiktu pie sirds vārstuļiem, dakteri jauno cilvēku bija sadalījuši uz divi daļām un vidū pārgriezuši pušu. Ja karstākās vasaras dienās KALUPE kaļ juveļus bez krekla un bez kakla saites, uzbāzīgi vērotāji par to var pārliecināties uz viņa muguras un krūtīm. Antons pats par savu pārgriešanu nesaka neko, jo svētlaimīgi gatavojas jaunai operācijai pēc gadiem — ja tādu atkal vajadzēšot.

— Man dakteri ieteica dziedāt, — viņš stāstīja pusgadu pēc mašīnālās dzīves pie Svētā Mikeļa — bet es to nevaru. Man sāp! — un tomēr tūdaļ dziedāja.

Pazīstu daudz dziedoņu, bet neviena cita, kas jādziedina pēc dakteŗu receptes. Antons Ķivlenieks, saprotiet, bija dziedājis arī pirms tam. Jau Eslingena viņu bija dzirdējusi Geisā un Trejmeitiņās. Līdz sirds dziļumiem viņš bija izdziedājies arī Montreālā un tīri angliskā Kanadā, pirms tika sagraizīts. Ārsti saprata, ka dziedāšana Antonam ir sirdslieta, bez kuŗas sirds kļūst tukša, gurdena un vārga. Pret dziesmu viņa sirds ir patiesi jūtīga. To var saklausīt, ja Antonu dzird dziedam. To ir saklausījusi arī Toronto latviešu biedrība, un piektdien, 3. aprīlī — bez manas iejaukšanās — izsludinājusi Antona Ķivlenieka koncertu.

Bez tam tur dziedās arī Leontīne Lukste no Londonas, un uz klavierēm — Alfrēds Štrombergs no Stratfordas. Dueti gan paredzēti tikai uz pieprasījumu ar aplausiem, bet arī tā programma izskatās bagāta un vērtīga — ar jaunām Jāņa Mediņa un Alfr. Kalniņa dziesmām, — ar Tālivaldi Ķeniņu, Albertu Jērumu, Haraldu Berino, un — man tas šķiet ļoti svarīgi — Alfrēdu Štrombergu dzirdēsim ne vien kā dziesmu pavadītāju, bet arī kā skaņradi 3 dziesmās.

Štrombergu, diemžēl, maz pazīstu. Ar viņu satiekos tikai otrdienās pēc viņa studijām un izērģelēšanās Toronto Sv. Paula baznīcā. Pērn Karaliskā konservatorijā ar beigu diplomu kompozicijā ieguvis ARCT burtus aiz sava vārda. Alfrēds šogad tos nodomājis papildināt jaunā diplomā ar ērģeļu spēli. Bez tam viņš spēlē arī klavieres, skatās televiziju, interesējas par sportu, vasarās vada Stratfordas slaveno Sekspīra svētku spēļu orķestri un — nodibināja un izveidoja Halifaksā vēl tagad iecienīto un CBC raidījumos dzirdamo Jaunskotijas simfonisko orķestri. Par Alfrēdu Štrombergu daudz neko nevaru sūdzēties. Man viņš bija liels atbalsts vecos laikos — Halifaksā operu dibinot un 4 gados 6 operas iestudējot.

Nav ko sūdzēties man arī par Leontini Luksti. Viņu pazistu tikai no sejas, bet zinu, ka viņa daudz dziedājusi Stutgartē pie Paula Saksa un pēc tam — Kanadā, koncertējot savā Londonā (Ont.), Niagarā, Kirklendleikā, arī Toronto un vēl šur tur. Plašāk viņu tomēr dzirdēsim latviešu dziesmu vakarā, kopā ar zeltkalti Antonu Ķivlenieku no Kalupes.

Latvju dziesmās ir mundrinoši spēki. Unitarian baznīcas jaunā koncertzāle pie tam ir ne vien glīta, bet arī akustiska un ērti sasniedzama — Avenue Road un St. Clair krustojumā.

M. Vētra

Antons Ķivlenieks.

No kr.: K. Šaumanis, J. Audriņš, prof. J. Kuga, M. Mitrevics, J. Cirulis un J. Porietis. V. Grāvīša foto.

A. Nuliša viņete

(28. turpinājums)

Lai zvana policijai, tur viņai pateiks. Mēs jau arī vairāk nekā nezinām."

„Kur pašreiz atrodas mirušais?"

„Nezinu. Laikam jau morgā," vīrietis atbildēja.

Imants nolika klausuli un apgriezies ieraudzīja, ka aiz viņa stāvēja Milzuma kundze. Viņas acis bija bailēs atplēstas un rokas žņaudzīja kabatas lakatiņu.

„Kas . . . kas ir miris?" viņa vēl kā cerēdama jautāja, bet visā viņas stāvā bija bezcerīgums un zināšana. Dzirdot tālruņa zvanu un domājot, ka viņas vīrs ziņo, kāpēc nosobojies, arī viņa bija steigusies atbildēt, bet Imants bija ātrāks.

„Miris?" Imants meklēja vārdus — kā lai to tagad pasaka? „Vai es teicu — miris?"

„Granta kungs! Sakiet ātri! Vai — vai mans vīrs?"

No virtuves skanēja smiekli — Vagulāns ar piedzērušu cilvēka nopietnību un neatlaidību krāva vienmēr jaunus gardumus Lilijas šķīvī, un tie, kas to redzēja, smējās — ir par Vagulāna izdarību, ir par Lilijas nelaimīgo seju.

„Man bailes, ka nav kāds pārpratums, un tad es jūs būšu izbiedējis bez iemesla," Imants vēl vienmēr nebija attapies.

„Bet tā bija? Tas, kas zvanīja, sacīja, ka — — ka viņš beigts?"

Milzuma kundze, piezvaniet pati uz savu māju. Runātājs uzdevās par jūsu saimnieku. Viņš sacīja, ka jūsu vīrs bijis iejaukts auto katastrofā ar traģisku iznākumu, bet domāju, ka drošības labā jums vajadzētu pārliecināties pašai."

„Piezvaniet . . . piezvaniet jūs," viņa lūdzās, „jūs redzat — es nevaru . . . "

Imants redzēja — Milzumai trīcēja ne tikai rokas, bet viss **ķermenis. Viņa izskatījās** pēc izpērta kucena, kas, bailēs trīcēdams, skatās saimniekā, vai pēdējam sitienam sekos vēl kāds.

Viņa pateica tālruņa numuru, un Imants dabūja savienojumu. Atbildēja tā pati vīrieša balss, kas nupat bija runājusi.

„Šeit ir Milzuma kundze," Imants ievadīja sarunu, „viņa vēlas zināt kaut ko vairāk par notikušo nelaimi."

„Labi, labi. „Bet es jau arī nekā vairāk nezinu," vīrieša balsī bija nepacietība.

Imants iedeva klausuli Milzumai, un pats atkāpās sānus. Viņš zināja, ko Milzuma saņems, un tāpēc viņam bija pāris sekundes laika pārdomām.

Viens bija skaidrs — viņš sabiedrībā bija vienīgais, kam piekritīs Milzumas pavadīšana uz policiju un iestādēm. Vagulāns bija par piedzērušu, bet Ziemelis kā mājastēvs viesības nevarēja atstāt.

Milzuma ielika klausuli atpakaļ dakšiņā un pagriezās pret Imantu.

„Granta kungs . . . mēs tik maz pazīstamies, bet . . , vai jūs , . , man . . . man vienai bailes . . , " ?

„Jūs vēlaties, lai jums braucu līdzi? — Protams. Protams, Milzuma kundze."

Ziņu par negadījumu viesi un Ziemeļi katrs uztvēra citādi. Ziemelis piedāvāja palīdzību, viņš pat bija ar mieru pamest viesus un braukt tūlīt līdzi.

„Paldies, Ziemeļa kungs," Milzuma noraidīja, „jums viesi . . . un Granta kungs jau apsolīja."

„Viņam nav auto," Ziemeļa kundze iejaucās; varēja redzēt, ka Imanta aizbraukšana viņai nav pa prātam, „un angliski viņš arī neprot."

„Nemsim taksometru. Un angliski es protu pati."

Grauduma neteica nekā; izbrīnījusies un nesaprašanā viņa raudzījās no viena otrā, it kā neticēdama, ka kāds uzdrošinājies izjaukt tik labi ievadītas viesības.

Lilija ar Vagulāna kundzi, ziņu padzirdušas, pārtrauca ēšanu un uzmanīgi vēroja, kas tagad notiks. Kad Ziemelis piedāvāja savu palīdzību, Vagulāna zīmīgi paskatījās Lilijā un, ieraudzījusi tās sakniebtās acis, piegrūda īsi ar elkonu. Ziemeles negaidītais mēģinājums pierunāt Milzuma kundzi, lai tā pieņem Ziemeļa pakalpojuma piedāvājumu viņai nāca negaidīts, un mute, ko viņa tikko bija pavērusi, lai kaut ko pačukstētu Lilijai, palika pusvirus pēc tam, kad viņa pāris reizes bija nočāpstinājusi, kā zivs uz sauszemes gaisu rīdama. Vienīgi Vagulāns no visa notiekošā, likās, nekā nemanīja. Bagāti piekrautu šķīvi rokās, viņš bija atsēdies viesistabā savā vecajā vietā, pievilcis tuvāk galdiņu, novietojis tur šķīvi un dūšīgi ēda, pa laikam piedzerdams no pilnās glāzes — virtuvē viņam bija laimējies atrast pudeli, no kuŗas Ziemelis visu laiku bija lējis tikai pa pus glāzei, otru pusi papildinot ar zelteri vai limonādi. Vagulāns dzēriena atšķaidīšanu vairs neatzina, un tāpēc lielo glāzi bija piepildījis ar tīru, stipru viskiju. Viņš pašreiz jutās labi.

Bet Ziemele tik viegli nepadevās.

„Jūs nedrīkstat aizvest mūsu viesi!" viņa pagriezās pret Milzumu un pacēla balsi, „vīrs jūs izvadās visur, kur vien vajadzēs. Granta kungs, vai nē? Jūs taču gribat palikt pie mums?"

„Mana gribēšana vai negribēšana šoreiz, kundze, mazsvarīga," Imants, mēteli ģērbjot, smīnēja; bija interesanti vērot, kādiem ieročiem Ziemele cīnījās, lai viņas nodoms nepajuktu, „man šoreiz jābūt tur, kur esmu visvairāk vajadzīgs."

„Tad tas ir šeit!" Ziemele iesaucās, pret Līliju pagriezdamās. „Vai ne, Lilijas jaunkundze? Granta kungs mūs nedrīkst atstāt!"

Bet šoreiz Lilija, nekā nesaprazdama un nespēdama intrigai izsekot, pateica nepareizo.

„Varbūt labāk mēs visi . . . Ja tāds gadījums . . ? "

„Nē. Nekādā ziņā!! — Bet jūs nāciet atpakaļ!" viņa piekāpdamās uzrunāja Imantu. „Tiklīdz jūs varat, nāciet atpakaļ. Mēs te būsim vēl ilgi, — vai ne?"

11.

Milzums bija novietots slimnīcas pagraba telpās nelielā, vēsā istabā. Pēc katastrofas ātrās palīdzības ļaudis viņu vēl bija atraduši dzīvu un atgādājuši uz slimnīcu, bet jau pa ceļam dzīvība bija viņu atstājusi.

Viņš gulēja uz nestuvēm. Rokas viņam bija sakrustotas uz krūtīm, un kreisajos deniņos bija redzama neliela, asiņaina rēta. Citādu ievainojumu nemanīja. Tikai tad, kad piegāja tuvāk, bija redzams, ka tērps kreisajos sānos asiņu piesūcies, un ka kreisā kāja it kā īsāka.

No policijas līdz slimnīcai Milzuma nebija runājusi ne vārda. Viņa bija sēdējusi automobilī, uz priekšu saknupusi, stingām, neredzīgām acīm skatoties auto grīdā. Viņa drusku it kā atmodās, kad sanitārs viņus veda pa vāji apgaismoto pagraba gaiteni, bet, ieejot mirušā istabā, viņa no jauna iesļika trulā nekustībā.

Tikai tad, kad viņa, kā neticēdama, pirkstiem pieskārās mirušā galvai un tā, pieskāriena satricināta, mazliet pakustējās, viņa sāka pilnā balsī raudāt. Nevērodama, ka mirušā drēbes notraipītas dubļiem un asinīm, viņa abām rokām apskāva tā augumu un piespieda pieri viņa sakrustotajām delnām. Viņas pleci raustījās nesavaldīgās raudu konvulsijās, un rokas, glāstīdamas un meklēdamas, staigāja gar mirušā vīra augumu.

Šādā stāvoklī viņa palika minūtes desmit, varbūt arī visu ceturtdaļstundu. Raudas pie tam pieauga vienmēr skaļākas, tā ka beidzot Imants, sākumā stāvējis nomaļus, piegāja raudošajai klāt un uzlika roku uz tās pleca. Cauri drānām viņš juta, ka tās ķermenis trīcēja kā sala kratīts.

„Milzuma kundze . . . uzklausiet. Bez šaubām, tas izklausīsies muļķīgi, bet mēģiniet nomierināties. Raudiet vēlāk. Raudiet mājās. Mēģiniet pašreiz domāt par to, kas darāms, lai visu nokārtotu, lai dabūtu apbedīšanas atļauju un visu pārējo. Domājiet, ko jūsu vīrs būtu darījis, ja viņš atrastos pašreiz jūsu stāvoklī, — un tad dariet tāpat."

„Es nevaru . . . " viņa šņukstēja, galvu no vīra krūtīm nepaceldama, „es nevaru . . . tā viņš aizbrauca — un neatgriezās . . . es nevaru . . . nevaru . . , "

„Mēs neviens nezinām, kad un no kurienes neatgriezīsimies," Imants noņēma roku no Milzumas pleca, „mēs visi esam nepārtrauktā iešanā uz turieni, no kurienes atceļa nav. Vai nav vienalga, kad tas notiek? Īpaši, ja tas notiek pēkšņi un negaidot. Nāve pati nav ne grūta, ne jauna. Grūtas ir vienīgi domas par nāvi — un žēlabas par dzīvi, kas paliek nedzīvota. Nāve nekad nenāk kā mocītāja. Nāve nāk atpestīt, atbrīvot, palīdzēt."

„Ko jūs runājat! Kā jūs varat teikt, ka nāve nenāk kā mocītāja?! Ko tad viņa tagad dara?"

„To, ko viņa jau ieguvusi, viņa vairs nemoka. Un jūs — jūs neraudāt par mirušo, bet pati par sevi. Par to, ka esat palikusi viena un ka jums kas atņemts. Jūs esat satraukta lielās, nezināmās rītdienas priekšā, kuŗā tagad ieejat ne vairs kopā ar cilvēku, kas līdz šim jums centās rūpes atņemt, bet — viena. Bet nāve? Nē, nāve nav ienaidnieks, bet draugs. Esmu dzirdējis to lūgšanas, kas lūdz Dievu, lai nāve nāktu ātrāk — un neviena lūgšana nav tik patiesa un karsta kā šīs."

„Un tomēr cilvēki grib dzīvot. Slimi un sakropļoti; nepārtrauktas, necilvēcīgas sāpes ciezdami, viņi vēl vienmēr cerē — ka viņi dzīvos. Šai pašā slimnīcā pirms gada pēc auto katastrofas nomira viena mana darba biedrene. Viņai bija amputētas abas kājas, un no sejas nebija palicis vairāk pāri kā bezformas masa. Viņa vaidēja nepārtrauktās sāpēs, — bet viņa gribēja dzīvot! Viņa lūdza Dievu — nemitīgi, bez apstājas lūdza Dievu, lai viņai ļauj dzīvot! Bet viņa nomira. Vai jūs teiksit, ka arī viņa nāvi uzskatīja par draugu?" (Turpin. sekos)

LAI PALIELINĀTU UZBRUKUMA SPĒKU

Ja mums arī būtu vislabākā griba un panākumi, mēs daudz ko vēl nespētu veikt sava mazā skaita dēļ. Tādēļ būtu pareizi pielikt roku un sniegt atbalstu, kad kaut ko vērtīgu un lielu dara citi. Ir dzirdēti aizspriedumi pret iegrimšanu svešā domu pasaulē. Ir nosodīti izdevumi, kas pārspiež un saisina citu sarakstītus darbus.

Tiešām labi, ja kādam atliek vaļas lasīt plašus darbus, izdzīvot un izjust kāda autora domu pasauli visā tās pilnībā. Bet ir pasaulē ļaudis, kam laika niecīgi maz, un tomēr tie grib zināt apkārt notiekošo. Šādiem cilvēkiem domāts ir mēnešraksts Readers Digest. Tas tiek iespiests vairākās valodās un vairāk miljonu eksemplāros. Iespējams, ka tam ir zināma ietekme arī uz notikumiem pasaulē. Nesen tajā bija raksts par Havaju salām. Šo salu ļaudis ir pilnīgi amerikanizējušies un gadu no gada veltīgi gaidīja pievienošanu ASV. Pirms neilga laika ASV Kongress nobalsoja par Havaju salām kā 50-to valsti.

Kāds amerikāņu miljonārs savāca ievērojamus līdzekļus un ievērojamu personu atbalstu palīdzībai atpalikušām zemēm. Ar šiem līdzekļiem sniedza finansiālu pabalstu tiem šo zemju ļaudīm, kam bija idejas un spējas izkopt kādu vietēju pasākumu ar vietējām izejvielām un darba spēku. Šī nauda bija teicami ieguldīta. Droši vien pēc ierosinošā apraksta līdzekļi šim vērtīgajam pasākumam vēl pieauga.

Nav iespējams visu izlasīto atrast. Ar vienu vārdu — ap mums notiek brīnumlietas tehnikā, zinātnē, cilvēku sirdīs un domās. Ne tikai ļaunums — arī daudz liela un laba tiek veikts ap mums, kas var ietekmēt mūsu dzīvi un likteņus. Vai lai pret visu to aizveram acis un tam vienaldzībā paejam garām?

Bet kas mums vēl svarīgāks, ir šī mēnešraksta politiskā nostāja. Nav neviena buržuāzes, kurā ar kādu rakstu nebūtu arklāta nozēlojamā un ļaunprātīgā komūnisma pasaule ar visiem tās sapuvušajiem ideāļiem un noziedzīgiem nodomiem. Šīs publikācijas nelauj iesnausties sabiedriskai domai ērtā pašapmierinājumā — tās atkal un atkal aicina nomodam, pretestībai, pretdarbībai.

Mums bieži bijis jānobrīnās par to, ka rietumnieki komūnistu apsūdzību priekšā tikai taisnojušies, kaut viņiem kaudzēm ir materiālu par komūnisma īstajām izdarībām. R. D. marta izdevumā publicēts ievērojamā Āzijas filozofa Lin Jutanga raksts par nepieciešamību pārtiet uzbrukumā aukstā kara frontē. Kā pātagas cirtieni viņa vārdi sauc atklāt neskaitāmās komūnisma noziedzības, cilvēku apspiešanu, izmantošanu, pazemošanu un pazudināšanu. Vai šādu rakstu parādot saviem paziņām dzīvē un darbā — mēs nebūtu veikuši kaut ko arī savas dzimtenes labā? Ja mēs nevaram uzspridzināt nelaimes kalnu, tas mūs neatvaino un neatsvabina no pienākuma to drupināt, cik mūsu cilvēcīgajos spēkos tas stāv. Tādēļ atmetīsim aizspriedumus un, lasot un ierosinot savus draugus lasīt, atbalstīsim šo amerikānisko lieldarbu.

N. S., Toronto

VĒRTĪGA IZSTĀDE TORONTO

Ontario Mākslinieku Apvienības 87. izstāde atvērta no 21. marta līdz 19. aprīlim Toronto Mākslas galerijā.

Iesūtīti 870 darbi, pieņemti 107. — Piedālās 80 gleznotāju ar 94 darbiem, 18 tēlnieku ar 23 darbiem; starp tēlniekiem Augusts Kopmanis ar skulptūru granītā Virs darbā. No kataloga reproducētajām trijām skulptūrām viena ir A. Kopmaņa.

PULĒTIE MIROŅKAULI

Mūsu Eiropas līdzstrādnieks kaulu kambarī noskaidro ģindeņu cenas.

Bija vēl rudens. Braucot cauri Švarcvaldes ciemiem, mazliet smaržoja pēc ķirsīša tecināšanas, un ieleju lapu kokiem, kā jau veļu laikam tuvojoties, bira lapas . . . Kad Švarcvaldei no dienvidiem gandrīz līdz tās ziemeļiem izbraukts gareniski cauri un kļūst redzams Reinas līdzenums starp Strasburgu un Karlsrūi, motocikleta vadītājs pietur Laufas ciemā netālu no Bīles ,lai paņemtu jau vasarā sarunātu plūmju šņabja kannu. Bīles plūmes, ko vietējo valodā sauc par „svečkām", ir izslavētas tikpat tālu kā no tām tecinātais padzēriens. Brīdi ir laiks izstaipīt kājas un netraucēti papētīt veco māju ģeveles. Cilvēks ir ziņkārīgs radījums. Ģeveles pētot, acis nejauši iekrīt kādā logā, un kājas pēkšņi pašas no sevis apstājas.

Kas tas? Vai acis viltu un rādītos māņi? Kāda ēka no aizmugures izskatās gandrīz kā fabrika, kādu Švarcvaldē netrūkst arī vismazākajā ciematiņā, bet aiz tās apputējušajiem logu stikliem rēgojās cilvēku galvas kausi.

Deguns gandrīz piespiežās pie rūts. Tiešam galvas kausi! Tālāk stilbu kauli, ribas, un kastēs vai uz auklām savērti visāda lieluma kauli un kauliņi . . . Kopsummā — milzīgs kaulu kambaris. Ticīgāks cilvēks varbūt pat pārmestu krustu.

Kur šie kauli tādos vairumos te gadījušies? Kapsētas tiešā tuvumā nemana, un nav arī dzirdēts, ka te tuvumā būtu bijusi kāda koncentrācijas nometne vai citādi nelaba vieta. Uz muguras samestos gandrīz zosāda, ja krūtīs nepamostos kaut kas no detektīva, kam tomēr uznāk nepieciešama vajadzība nospļauties . . . Žurnālista kartei dažreiz ir tikpat liels iespaids kā kriminālpolicijas „markai", kādēļ steigšus tiek sameklēta kaulu kambara nevainojamā ieeja, pie kuŗas ir neuzkrītošs uzraksts: Aanatomischer Lehrmittel - Anstalt . . .

Tas reizē skumdina un nomierina nervus, jo nekāda sensācionāla notieguma vai neaprakstītu briesmu darbu atklāšana vairs nesolās iznākt. Žēl . . . Kaulu izcelsmi tomēr nevar atstāt nenoskaidrotu. Ļaudis šinīs kaulu kambaŗa mājīgajās priekštelpās ir samērā laipni. Jā, jā — protams, pirmajā brīdī ieraugot tādu kaulu čupu katrs varot satrūkties. Tas te nelūgtiem viesiem, kas bāžot degunus viņiem nepiederošos logos, gadoties bieži. Pagājušajā vasarā kāds šīs ēkas tuvumā iemaldījies holandiešu tūrists, sekojot savu pārbiedēto bērnu sauciemiem, arī pats, kaulu čupu ieraugot, tā notrūcies, ka viņam no mutes izkritusi neaizsmēķēta pīpe. Cilvēks satraukumā pats uzkāpis pīpei virsū, un tā bijusi beigta. Holandietis prasījis zaudējumu atlīdzību. Patiesībā neesot ko bīties, jo visi šie miroņkauli esot mākslīgi . . .

Izrādās, ka šeit nav nekas cits kā sava veida keramiskā darbnīca, kur no mākslīgajiem sveķiem (Kunstharz) un citām ļoti prozaiskām vielām pēc īstiem cilvēku kauliem modelētās formās izlejot mākslīgos kaulus. Daudz kas ir fabrikas noslēpums, bet maza ekskursija ar pavadoni ļauj lielos vilcienos izsekot kā izlietie kauli tiek žāvēti, apvīlēti, spodrināti, un beidzot samontēti ģindeņos. Īstam ģindenim, kā zināms, ir 224 dažādi kauli, bet šiem mākslīgajiem esot gan tikai 196 sastāvdaļas. Pārbaudīt, vai šis uzdotais kaulu skaits „stimmē", neliznāk laika, bet mākslīgos miroņkaulus pēc ārējā izskata no īstajiem tiešām pagrūti atšķirt. Fabrika savā „branšā" esot vismaz Eiropā lielākā, un tā ik mēnesi laižot tirgū 25—30 skeletus, kuŗi koka kastēs, ar uzrakstu — „Vorsicht, zrebrechlich". ceļo ne vien uz visām Vācijas pilsētām, bet, kā rāda sagatavotās adreses, arī uz Šveici Dienvidameriku, Āfriku, Austrāliju, Kanadu un daudzām citām zemēm.

„Cik šādu kaulu vīri jeb kaulu sievas maksā?"

„Mākslīgie skeleti luksus izpildījumā maksā apmēram — 1.000 marku, bet standartmodelis ir dabūjams jau sākot no 300 markām."

Laufā ražotie ģindeņi ar visām naglām, atsperēm, stiepuļēm un tamlīdzīgiem atribūtiem sver apmēram 14 kg., un tos esot iecienījušas ne vien skolas, bet arī universitātes un tamlīdzīgas iestādes, lai nebūtu jāķēpājas ar īstu miroņkaulu vārīšanu, preparēšanu un sastiprināšanu. Gribās iebilst, ka, piemēram, nākošie ārsti, cilādami tikai mākslīgos kaulus, vēlāk gar īstiem un dzīviem kauliem darbojoties, var ko „salaist dēlī, bet tūliņ nāk atbildēt, ka šeit ražotie kauli esot higiēniskāki, morāliskāki, skaistāki, praktiskāki, lētāki u. t. t. Līdz šim neesot arī spokojušies . . .

Fabrikas darbinieki par savu „baigo branšu" gandrīz aiz tirās pietātes daudz neplātoties, kādēļ pat daudzi vietējie iedzīvotāji par kaulu vīru ražošanu neko daudz nezinot. Sākumā dažs miroņkaulu fabrikas strādnieks spokainajā darba vietā jūtoties neomulīgi, bet ar laiku pierodot un kaulus ar pirkstgaliem vairs necilājot. Ka tas tiešām tā, to var redzēt, vērojot, kā kāds virs, vienā rokā nesot mugurkaula skriemeļus, padusē iežmiedzis pāris jau gatavas skeleta rokas, otrā tur sārtu ābolu, no kuŗa viņa mutē pazūd gabals pēc gabala.

„Kā garšo?"

„Paldies, labi!" un viņš, turpinot kost sārtajā ābolā, sāk kaulos urbt caurumiņus. Tiešām, cilvēks pierod pie visa. Ērtību labā arī pie higiēniski pulētiem miroņkauliem.

V. As.

NAFTAS VADS LĪDZ VENTSPILIJ

Associated Press ziņo, ka padomju valdība ierīko vadus, kas savienos Kaukaza naftas avotus ar Baltijas jūru. Naftas vads sākas Bakū, skar Groznijas naftas avotus, iet tālāk uz Rostovu un Maskavu. Viens nozarojums iet uz Klaipēdu, Lietuvā, otrs uz Ventspili. Klaipēdas un Ventspils ostas izbūvēs lielu tankkuģu uzņemšanai. Mazāki tankkuģi varēs uzņemt naftu Klaipēdā jau šinī pavasarī. Kad naftas vadu iekārtos līdz Ventspilij ,nav teikts.

Šiem vadiem būs liela nozīme Ziemeļeiropas apgādei ar naftu. Lai padomju nafta nonāktu Ziemeļeiropas ostās, tā bija jāpārved ar kuģiem no Melnās jūras ostām pa Vidusjūru, kas prasīja apm. mēneša laiku. Krievi solās pārdot savu naftu lētāki kā sabiedrības, kas līdz šim piegādāja naftu no Persijas līča.

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

CEPEŠU PĀRPALIKUMU IZMANTOŠANA

Cepešu pārpalikumus bieži izmantojam gan sviestmaizēm, bet tos var sagatavot arī kā atsevišķus ēdienus, pievienojot gan olas, rīsus, sieru u. t. t. Šāds sagatavojums nebūs nemaz mazvērtīgāks pusdienās un garšos arī labi.

GAĻA AR OLĀM

1 — 1¼ mārc. pārpalikuma, 4 olas (vērša acis), 1 ēd. kar. sviesta.

Cepeti sagriež šķēlēs vai mazos gabaliņos un liek uz sasildītas cepešbļodas. Sviestu sakarsē un pārlej sakārtotai gaļai; ja vēlas var arī pārliet sagatavotu tumšo mērci, tad sviestu atsevišķi neņem, pārliek ceptās olas un klāt dod novārītus kartupeļus.

GAĻA AR RĪSIEM

1 mārc. cepeša gaļas, mazliet cepeša mērces, ¼ mārc. rīsu, 3 ēd. kar. sviesta, 2 olas, 2 ēd. kar. sarīvēta siera.

Cepeša pārpalikumu sagriež mazākos gabaliņos un liek uz sasildītas cepešbļodas. Cepeša mērci sakarsē un pārlej sakārtotai gaļai. Rīsus izsautē vai nu ūdenī vai gaļas novārījumā, pieliek sāli pēc garšas un sviestu. Rīsus mazliet atdzesē, pieliek sakultus olu dzeltenumus un iecilā saputotus olu baltumus. Visu pārliek gaļai. Pārkaisa ar rīvmaizi un sieru. Ieliek cepeškrāsnī un sakarsē. Garnē ar tomātu šķēlēm. Pasniedz klāt salātus.

GAĻA AR SIERU

1 mārc. cepeša pārpalikuma, cepeša mērce, 2 olas, ¼ mārc. sarīvēta siera, 1 tase piena, sāls pēc garšas, 2 ēd. kar. sviesta, 2 ēd. kar. rīvmaizes.

Gaļu sagriež šķēlēs un rīkojas, kā iepriekš minēts. Mērci uzsilda. Olas sakuļ ar pienu, sāli, sieru, pārlej gaļai, pārlaista mērci, pārkaisa rīvmaizi un uzliek sviesta piciņas. Ja vēlas labi apcept, tad jāliek ugunsdrošā formā. Garnē ar tomātu šķēlēm un pētersiļu lapiņām.

CEPEŠA PĀRPALIKUMA KOTLETES

1 mārc. cepeša, 2 šķēles baltmaizes, 2 ēd. kar piena, 2 ēd. kar. sviesta, 2 olas, sāls un pipari pēc garšas. Sviests vai tauki cepšanai, 1 sīpols.

Gaļu, sīpolu un izmērcēto baltmaizi samaļ, pieliek saputotu sviestu, garšas, vienu olu, labi samica un veido kotletes vēlamā lielumā. Apviļā rīvmaizē un cep karstā sviestā brūnas. Dod klāt novārītus kartupeļus un lapu salātus. Gaļas sagatavojumu var arī veidot kā viltoto zaķi un cept cepeškrāsnī.

ĀTRAIS SITENIS NO CEPEŠA GAĻAS

1 mārc. cepeša pārpalikuma, 1 sīpols, 1 citrona miziņa, 3 ēd. kar. sviesta, 2 ēd. kar. miltu, 1 tējkar. etiķa, 3 ēd. kar. skābā krējuma, sāls un pipari pēc garšas.

Gaļu līdz ar sīpolu un citrona miziņu izmaļ caur gaļas mašīnu, sasautē sviestā, pārkaisa miltus, pārlej gaļas novārījumu, labi izkarsē, tad pieliek garšas un skābu krējumu, uzvāra. Pasniedz galdā ar novārītiem kartupeļiem.

TOMĀTI AR GAĻAS PILDĪJUMU

12 tomātu, ½ mārc. cepešn pārpalikumu, 1 sīpols, mazākn pētersīļa sakne, mazs gabaliņš citrona mizas, 2 olas, 3 ēd. kar. sviesta, sāls un pipari pēc garšas.

Tomātus nomazgā, nogriež vāciņus, izdobj vidu. Cepeša atliekas, sīpolu, pētersīļa sakni un citrona miziņu samaļ, pieliek olas un garšas. Labi samaisa un pilda tomātos. Pildītos tomātus liek katliņā, izkausētā sviestā un sautē gatavus, apm. 15 minūšu. Kamēr tomāti sautējas, sagatavo kartupeļu biezeni, kuŗu liek trauka vidū un tam apkārt pildītos tomātus. Kartupeļu biezeni var pārkaisīt ar samalcinātām pētersīļu lapiņām.

TEĻA GAĻAS CEPEŠA SAUTĒJUMS

1 mārc. teļa gaļas cepeša pārpalikuma, 3 ēd. kar. sviesta, 1 ēd. kar. miltu, 4 pipargurķīši, 1 tējkar. kāperu, sāls un pipari pēc garšas, 1 sīpols.

Cepeša gaļu sagriež nelielos gabaliņos. No miltiem, sviesta, sīpola un gaļas novārījuma pagatavo mērci, ieliek gaļu, šķēlēs sagrieztus pipargurķīšus, kāperus un labi izkarsē. Pieliek sāli un piparus. Dod klāt brūni apceptus kartupeļus.

Mūsu laikraksta pārstāvis

VILIS MIKELSONS

Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

Publisks norādījums

- JUMS VITĀLI SVARĪGS -

Arī 1959. gada pavasarī

gāzes sabiedrība lūdz jūsu atbalstu.

Aizvadītā ziema ar savu aukstumu ir pierādījusi, ka pagājušajā gadā zeme bija sasalusi dziļāk kā normāli. Siltam laikam iestājoties un zemei atlaižoties, zemes pārveidības būs daudz lielākas nekā citiem gadiem.

Darba departamenti daudzās pašvaldībās brīdinājuši par bojājumiem, kas patlaban jau redzami ielās un uz ietvēm. Jārēķinās, ka nākotnē to būs vēl vairāk. Bojāto ceļu un ielu, ūdenscauruļu un citi labošanas darbi izmaksā tūkstošiem dolaru gadā, bet šogad paredzams, ka šie izdevumi būs vēl lielāki.

Daudzas jūdzes gāzes cauruļu, kas ieraktas zemē, ūdensvadi, elektrības un telefona kabeļi, kas savā laikā ierīkoti un pārbaudīti speciālistu uzraudzībā, šopavasar tomēr var būt mazāk vai vairāk bojāti, kas atklāsies, kad zeme sāks atlaisties.

Ierīkotās jaunās gāzes līnijas un citas ierīces, kur tika rakti grāvji vai bedres, kas pa daļai sabojājuši daža laba zālāja izskatu, iebraucamo ceļu vai ietvi, tiks izlabotas, līdz ko iestāsies piemērotāki laika apstākļi.

Sakarā ar nenormālajiem laika apstākļiem, kādi bija pagājušajā ziemā, ir pieauguši gāzes pievedcauruļu bojājumi. Gāzes sabiedrība lūdz ikvienu iedzīvotāju atbalstīt gāzes sabiedrību tās darbā, jo tas palīdzēs labāk novērst traucējumus un reizē pasargās pret dažu labu gāzes izplūdumu, kas var atnest daudz posta.

Ir speciālas darbinieku komandas, kas apceļo visus rajonus, pārbaudot ielas, notekcaurules, kontrolakas un ēkas. Mēs lūdzam jūsu atbalstu un līdzdalību, nekavējoties ziņojot par NEPARASTĀM SMAKĀM. Ziņojumus iesniedzot, jāuzrāda:

1. Neparasta burbuļošana ūdenstvertnēs, zemē un ielās.
2. Neparasta smaka, kas izplatās mājās vai ārpusē.
3. Katrs novērotais traucējums jūsu apkures ierīcēs (atskaitot degvielas traucējumus), kas lieks jums domāt, ka kaut kas nav tā, kā vajadzētu būt.

Pagrabu grīdu caurules ir jāpārbauda, lai konstatētu, vai ūdens tiek normāli novadīts un vai tās nav tukšas. Gāze, kas sakrājas caurulēs, tāpat dabiskās gāzes izplūdums var ieplūst jūsu mājā caur notekcaurulēm, ja tās ir sausas. Iepildiet spaini ūdens sausās pagrabu grīdu caurulēs, lai aizpildītu attiecīgos savienojumos esošos drošības izliekumus, kas pasargās no gāzes ieplūšanas.

Jūsu līdzdalība šais drošības jautājumos ir ļoti vēlama. Nāciet mums talkā un ziņojiet par novērotām NEPARASTĀM SMAKĀM, cik vien ātri iespējams, vienalga, dienā vai naktī.

Consumers' Gas

Ottawa Gas Provincial Gas Brockville Gas

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Penmans
BALBRIGGAN

VIEGLA MATERIĀLA APAKŠVEĻA

Novērš svīšanu padusēs

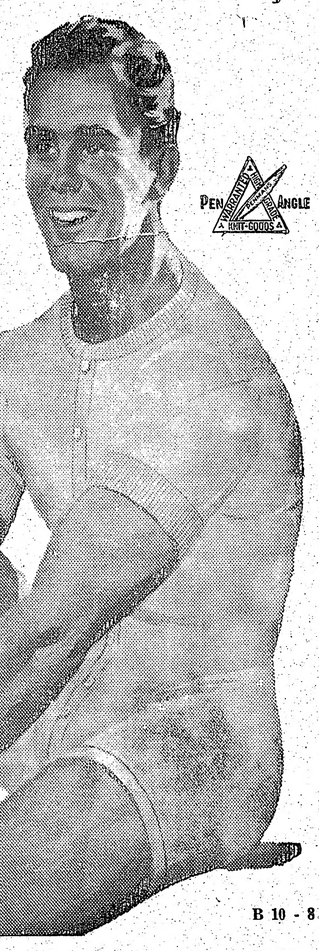

Penmana vieglā materiāla Balbrigan apakšveļa uzsūc sviedrus . . . palīdz uzturēt vēsu un patīkamu sajūtu, kā arī pasargā jūsu labās drēbes no bojāšanās. Tā labi pieguļ un nespiež jostas vietā. Populāri veidi kā zēniem, tā vīriešiem. Labākai un ilgākai valkāšanai, vienmēr meklējiet Penmana apzīmējumus.

B 10 - 8

Trešdien, 1959. gada 1. aprīlī, 26. n-ra.

DV TORONTO SPORT
rīko tradicionālo gadskārtējo futbo
BALLI ar „MISS
4. aprīlī, pl. 8 va
LABA DEJU KAPELLA. ★ GALDIŅI. ★ PILNA BU
Ieeja $1.50. Visi laipni ielūgti.

Toronto Latviešu Katoļu Vien
š. g. 4. aprīlī rīko
SAVIESĪGU
DEJU VAKA
Ukraiņu tautas namā, 191 Lippincott ie
Sākums plkst. 8 vakarā.
LABA MUZIKA. ★ BUFETE. ★ ATSPIRDZINĀ
Visi laipni ielūgti. Ice

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PA
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinā
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St Toronto EM 3-280

Šveices oriģinālīdzek
Alpu kalnu dziedniecības augi pret AKNU, KUNĢA,
NERVU, SIRDS, REUMATISMA u. c. sāpēm, kā
saaukstēšanos, klepu un bronchītu — krājumā t
SWISS HERBAL REMED
479 QUEEN STREET, W., TORONTO.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Š
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venēriskās slim
537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, M
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 v

PĀRĀKAS PAR CITĀM
Penman
WARRANTED KNIT
IZTURĪGĀS
DARBA ZEĶ
Lielā izvēlē dažāda stila un veida PENMANS DARBA ZEĶES Kādas jūs arī izvēlētos, iegūsit par zemākām cenām.
ARĪ APAKŠVEĻA — SILTĀ VEI
Slavens kopš 1868.

PRIEKA DRUSCIŅ
Grāmatas autore pazīstamā igauņu raksti
MAGDA PIHLA
Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds
Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus v
garām bizēm, stāsta lasītājiem par saviem piedz
pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā
Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo s
neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērnišķ
perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri is
mus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais
Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro
ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēlie
sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastop
ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu O
nes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jū
tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska
bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪ
123 Huron St., Toronto, Ont., Ca

TĒM
MU

ERU

rpalikuma, ¼ märc. piena, sāls ar. sviesta,

un rīko- ēts. Mērci pienu, sā- pārlaista izi un uz- a vēlas la- ugunsdro- omātu šķē- ņām.

IKUMA

šķēles balt- ena, 2 ēd. sāls un pi- ts vai tau-

izmērcēto ek saputo- nu olu, la- otletes vē- rīvmaizē tā brūnas. kartupeļus as sagata- t kā vilto- krāsni.

NIS AĻAS

rpalikuma, ziņa, 3 ēd. r. miltu, 1 kar. skāba pipari pēc

un citro- gaļas ma- pārkaisa

miltus, pārlej gaļas novārījumu, labi izkarsē, tad pieliek garšas un skābu krējumu, uzvāra. Pasniedz galdā ar novārītiem kartupeļiem.

TOMĀTI AR GAĻAS PILDĪJUMU

12 tomātu, ½ märc. cepeša pārpalikumu, 1 sīpols, mazāka pētersiļa sakne, mazs gabaliņš citrona mizas, 2 olas, 3 ēd. kar. sviesta, sāls un pipari pēc garšas,

Tomātus nomazgā, nogriež vāciņus, izdobj vidu. Cepeša atliekas, sīpolu, pētersiļa sakni un citrona miziņu samaļ, pieliek olas un garšas. Labi samaisa un pilda tomātos. Pildītos tomātus liek katliņā, izkausētā sviestā un sautē gatavus, apm. 15 minūšu. Kamēr tomāti sautējas, sagatavo kartupeļu biezeni, kuŗu liek trauka vidū un tam apkārt pildītos tomātus. Kartupeļu biezeni var pārkaisīt ar sasmalcinātām pētersiļu lapiņām.

TEĻA GAĻAS CEPEŠA SAUTĒJUMS

1 märc. teļa gaļas cepeša pārpalikuma, 3 ēd. kar. sviesta, 1 ēd. kar. miltu, 4 pipargurķīši, 1 tējkar. kāperu, sāls un pipari pēc garšas, 1 sīpols.

Cepeša gaļu sagriež nelielos gabaliņos. No miltiem, sviesta, sīpola un gaļas novārījuma pagatavo mērci, ieliek gaļu, šķēlēs sagrieztus pipargurķīšus, kāperus un labi izkarsē. Pieliek sāli un piparus. Dod klāt brūni apceptus kartupeļus.

Mūsu laikraksta pārstāvis

VILIS MIĶELSONS

Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

rādījums

I SVARĪGS -

pavasarī

z jūsu atbalstu.

dījusi, ka pagājušajā gadā zeme am iestājoties un zemei atlaižo- nekā citiem gadiem.

brīdinājuši par bojājumiem, kas Jārēķinās, ka nākotnē to būs vēl un citi labošanas darbi izmaksā ms, ka šie izdevumi būs vēl lie-

s zemē, ūdensvadi, elektrības un pārbaudīti speciālistu uzraudzībā, bojāti, kas atklāsies, kad zeme

es, kur tika rakti grāvji vai bed- ja izskatu, iebraucamo ceļu vai otāki laika apstākļi.

kādi bija pagājušajā ziemā, ir Gāzes sabiedrība lūdz ikvienu ie- darbā, jo tas palīdzēs labāk no- dažu labu gāzes izplūdumu, kas

ļo visus rajonus, pārbaudot ielas, dzam jūsu atbalstu un līdzdalību, SMAKĀM. Ziņojumus iesniedzot,

zemē un ielās.

ai ārpusē.

kurēs ierīcēs (atskaitot degvielas a kant kas nav tā, kā vajadzētu

konstatētu, vai ūdens tiek normā- kas sakrājas caurulēs, tāpat dabis- ja caur notekcaurulēm, ja tās ir ou gridu caurulēs, lai aizpildītu liekumus, kas pasargās no gāzes

ir ļoti vēlama. Nāciet mums tal- ĀM SMAKĀM, cik vien ātri ie-

ors' Gas

Gas Brockville Gas

DV TORONTO SPORTA KLUBS

rīko tradicionālo gadskārtējo futbola sezonas atklāšanas

BALLI ar „MISS FUTBOL" vēlēšanām, 4. aprīlī, pl. 8 vak., COLUMBUS apakšējā zālē.

LABA DEJU KAPELLA. ☆ GALDIŅI. ☆ PILNA BUFETE. ☆ Dažādi pārsteigumi un prieki.

Ieeja $1.50. Visi laipni ielūgti. DVT Sp. K.

Toronto Latviešu Katoļu Vienība

š. g. 4. aprīlī rīko

SAVIESĪGU DEJU VAKARU

Ukraiņu tautas namā, 191 Lippincott ielā.

Sākums plkst. 8 vakarā.

LABA MŪZIKA. ☆ BUFETE. ☆ ATSPIRDZINĀJUMI.

Visi laipni ielūgti. Ieeja $1,-.

Mēs sūtām

MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU

uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm. Piegāde 3 nedēļu laikā.

Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.

ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

Šveices oriģinālīdzekļi

Alpu kalnu dziedniecības augi pret AKNU, KUŅĢA, NIERU, NERVU, SIRDS, REUMATISMA u. c. sāpēm, kā arī pret saaukstēšanos, klepu un bronchitu — krājumā tikai pie

SWISS HERBAL REMEDIES,

479 QUEEN STREET, W., TORONTO.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.

Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās.

537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

PĀRĀKAS PAR CITĀM!

Penmans

IZTURĪGĀS

DARBA ZEĶES

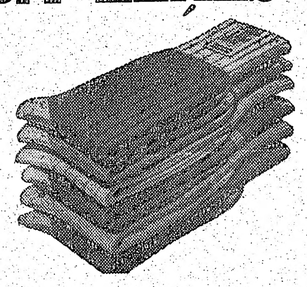

Lielā izvēlē dažāda stila un veida PENMANS DARBA ZEĶES Kādas jūs arī izvēlētos, iegūsit par zemākām cenām.

ARĪ APAKŠVEĻA — SILTĀ VEĻA

Slavens kopš 1868.

WS 10-4

PRIEKA DRUSCIŅA

Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece

MAGDA PIHLA

Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, gaŗām bizēm, stāsta lasītājiem par saviem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieaugušā gudrība meitenes bērniški—naivajā perspektīvā.

Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri īsteno lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.

Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem

Cena 2.00 dol.

Dabūjama

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

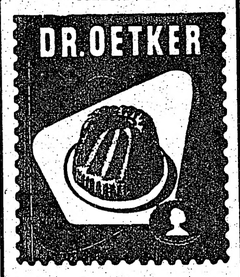

Frank Vass, BA

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave., Apt. 403

(College un Spadina ielas stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6171, WA 2-6112, Toronto.

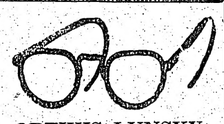

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., Toronto,

WA 1-3924

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis ST. KATARINES H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont., kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

KĀRLI PELCI

dzim. 16. 5. 1911. g.

meklē

sieva ar dēlu

Bērzes pag. Pumpuros.

Rakstīt šī laikraksta kantorī Nr. 255.

Danforth - Logan rajonā

IZĪRĒJAMS

nemēbelēts dzīvoklis (2 istabas un virtuve) uz vēlēšanos garāža. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. HO 6-0700, Toronto.

Danforth - Jackson raj.

IZĪRĒJAMAS

2 nemēbelētas istabas un virtuve ģimenei vai vieniniekiem. Tuvu satiksmei un veikaliem. Zvanīt katrā laikā HO 5-3613, Toronto.

Pilsētas rietumu daļā

IZĪRĒJAMA

MĒBELĒTA ISTABA vieniniekam. Zvanīt katrā laikā — LE 1-5193, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM

Tel. LE 4-1403

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 49619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Svētdienas skolā nodarbības no pl. 9,30—12,30.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 5. aprīlī, pl. 3 p. p. dievkalpojums.

Sestdien, 11. aprīlī, pl. 8 vak. draudzes koŗa koncerts.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1, Ontario. Tel.: RE 3-3906.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 1-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un treŝdienās pl. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 gaŗīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu gaŗums 1359 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4210.

Trešdien, 1959. gada 1. aprīlī, 26. n-rs.

KSNE

EGU DRĀMA, KAS
AVPILĪ

9)

les uzrakstīšanai. Vēstuli rūpīgi pārlasījusi, Elizabete aploksnes augšējā stūrī uzrakstīja „Personīgi" un, samitrinājusi aploksni, ļāva tintes zīmulim veidot saņēmēja vārdu un adresi: A. G. A. Jansona kungam, Varšavas ielā 59.

Ne vārda neteikusi, Elizabete abas vēstules pāri galdam piebīdīja Ženijai. Pāris mirkļus vēlāk, caur ielas istabas loga aizkariem viņa redzēja, ka Ženija Pētersone pazuda Smilšu ielas stūrī pamatskolas virzienā.

☆

Ženija bija pārsteigta, cik ātri tā sasniedza Sarkanā Krusta slimnīcu. Bez mazākās meklēšanas viņa nolaipoja pa mazo nogāziti līdz Varšavas ielas 59. numura mazajai verandiņai. Divi reizes droši pieklauvējusi, klusumā gaidot, viņa varēja dzirdēt savas sirds straujos pukstus.

Durvis atdarījās bez trokšņa. Likās, ka Jansona kungs jau gaidījis. Paņēmis vēstuli Aloizs Jansons, ātri atdarījis aploksni, lasīja:

„Vai drīkstu jūs ielūgt tūliņ mazās viesībās? Rauchmanis."

„Jūsu vārds ir Ženija, vai ne?" Jansons smaidīja. „Paldies, bērns. Sveiciniet savu krustmāti." Durvis tikpat strauji un klusu atkal aizvērās. Ženija, gaidām ceriņu krūmiem, bez grūtībām nonāca pie Konstantīna Kokina nama. Blāvajā priekšnamiņa gaismā uz durvīm varēja itin labi salasīt vizitkarti: A. Vilks, virsleitnants.

Ieraudzījusi pa atvērtajām durvīm pārsteigto virsleitnantu, Ženija sauca viņu klāt pie durvīm, jo Vilks uztraukumā nekādi nevarēja atrast turpat uz krēsla nomesto frenči. „Man ir svarīga vēstule. Šeit. Un ar labu nakti! Varbūt uz redzēšanos?"

„Velna milti! Tik smuks meitietis nakts laikā. Un pats izģērbies kā gatavais ķēms," virsleitnants Vilks nebeidza šķendēties, kad Ženija jau bija vakara tumsā pazudusi. Vēstuli atdarot, viņš pamanīja, ka kreisās kājas zeķei jau labu laiku ir bijusi nepieciešama adatas palīdzība. Divi kājas pirksti ziņkāri raudzījās nosarkušā virsleitnanta sejā. „Sūtījums pienācis. Izņemiet starp 12 un 2. Rauchmanis."

Vilks palūkojās pulkstenī.

„Tieši divi stundas laika." Piegājis pie balto podiņu krāsns, viņš atvēra melnās čuguna durtiņas un nolūkojās, kā karstajos pelnos pēc brīža uzliesmoja Rachmaņa vēstule.

„Gredzenam bija taisnība, pilniga taisnība," viņš pārsteigts klausījās paša balsī. Izņēmis no rakstāmgalda atvilktnes prāvu atslēgu, virsleitnants sāka lēni ģērbties.

☆

Ir neapšaubāmi pierādīts, ka šajā pašā vakarā kapteinis Briedītis pirmoreiz dabūja ieskatīties savas jaunās kundzes bīstamajā spēlē. Elizabetes kundzes ziņojuma piezīmēs atrodams, ka kapteinis tieši pl. 9,25 atslēdza ielas durvis.

„Fedja, neprasi man neko. Ja tev tava brāļa Alfreda dzīvība ir dārga, tad palīdzi šim mūsu draugam. Es tev paskaidrošu visu vēlāk," viņa runāja balsī, kas necieta iebildumus. Marijai piepalīdzot, kapteinis ienesa slimnieku guļamistabā. Kuļikovskis bija karsonī. Atdarot kreklu un tīrot pūžņaino brūci, bija skaidri redzams, ka nepieciešama ārsta palīdzība. Zilie plankumi slimnieka kreisajā plecā un rokā nepārprotami liecināja par asins saindēšanās sākumu.

„Es piezvanīšu doktoram Ņekrāsovam," Marija iesteidzās lielajā istabā. „Nebaidies Fedja, doktoram var uzticēties," viņa pa atvērtajām durvīm mierināja viru.

Tieši divdesmit minūtes vēlāk priekšnamā griezīgi noskanēja zvans.

„Fedja, es pati ielaidīšu doktoru," Marija steidzās uz durvīm. Durvis atdarot, kapteiņa Briedīša kundze dusmās un uztraukumā brīdi zaudēja valodu. Vēlais viesis nebija doktors Ņekrāsovs.

Nākošā turpinājumā: NEGAIDĪTS ATKLĀJUMS.

PĀRSTEIGUMS ŽIBULĒŠANAS SEZONAS NOSLĒGUMĀ

Latviešu žibulētāji triju stundu ilgā cīņā pieveic Simko ezera lielāko šīgada līdaku.

Pagājušajā vasarā Dr. Miltiņš mūs pārsteidza ar varenu lomu pašos Kanadas rietumos. Šodien biju pats aculiecinieks makšķerēšanas sporta notikumam, kas droši vien ieies Ontario žibulēšanas vēsturē. Izmantojot žibulēšanas sezonas pēdējās dienas, itin prāvs latviešu makšķerniekuku pulks bija izbraucis uz Simko ezeru, kur, apm. 2. jūdzē dienvidos no Berijas, pēdējās nedēļās asaru vietā malā vilktas arī skaistas līdaciņas. Vietu jau pagājušajā rudenī atklājis Žanis Bērziņš un Džems Udevorskis, bet tikai makšķerniekiem saprotamu iemeslu dēļ par to līdz šim nekas daudz atklātībā nav runāts. Nupat notikušajā izbraukumā pazistamais kokrūpnieks Tillings savā jaunajā „Kadiljakā" pavizināties līdzi bija aicinājis arī Saimniecisko darbinieku apvienības prezidentu A. Rasiņu, LNAK priekšsēdi V. Upeslāci un DV Kanadas valdes priekšsēdi V. Muktu. Visi bija priecīgā garastāvoklī, jo P. Rasiņš varēja paziņot, ka līdztekus latviešu radio raidījumiem, sākot ar 1. aprīlī katru trešdienu no Hamiltonas, laikā no plkst. 9,15 līdz 9,30 vakarā uz 11. kanāla izdevies noorganizēt regulārus televīzijas raidījumus latviešiem. Upeslācis un Mukts solīja Rasiņu atbalstīt kā nu varēdami. Agrā rīta stundā ekspedīcijai uz Simko ezera labo līdaku vietu Skarboro vēl pievienojās Dr. L. Altraka, bet pilsētā Dr. P. Bārdiņš kopā ar 2 pacientiem makšķerniekiem.

V. Mukts ar lielo lomu.
J. Kreiļa foto.

Visiem, izņemot V.Muktu, bija pašiem savi žibulēšanas piederumi. Lai Muktam, kas starp citu apgalvoja, ka esot pirmoreiz ar āķi uz ledus, nebūtu jāgaŗlaikojas, kopīgi uzstādījām no 30 mārciņu stipras izturības auklas makšķeri un ātrumā pastāstījām kā rīkoties, ja kāds asaris vai līdaciņa pieķērtos. Iedevām arī pāris duču prāvu šaineru un ierādījām, kā ar virgu labāk izcirst āliņģi.

Tikai vēlāk izrādījās, ka mūsu jaunais žibulētājs visus dotos padomus vienkārši bija pilnīgi ignorējis. Izcirtis āliņģi, V. Mukts auklai bija piesējis vēl kādas 3 pēdas garu stiepuli un palūdzis no Bērziņa vislielāko triszubuŗu āķi. Bērziņš nosmīnējis un āķi arī iedevis.

Kā par brīnumu, šodien tiešām likās, ka panākumi neizpaliks. Jau pirmajā pusstundā Rasiņš izvilka kādus desmit prāvus asaŗus ,un man personīgi gadījās 18 collu gara un 2 mārciņas smaga līdaka. Tikai Dr. Bārdiņam zivis negribēja nākt tuvumā, un dakteris sevi mierināja: „Ak tu pagāni, nezin, ka jāsāk ķerties!" Tieši vienpadsmitos izdzirdām skaļu sauciennu: „Palīgā, palīgā! Nupat ir lielais klāt." Saucējs bija V. Mukts, kas savu āliņģi bija izcirtis tuvāk krastmalai. Muktam talkā pirmais piesteidzās V. Upeslācis ar Dr. L. Altraku. Makšķeres aukla bija uzvilkta kā stīga, un arī mums pārējiem bija skaidrs, ka šoreiz patiešām pieķēries kas lielāks. „Tikai mieru. Nelaid vaļā. Mieru," Muktam savus norādījumus deva Dr. Bārdiņš. Ātrumā Bērziņam ienāca prātā vienīgā pareizā doma: Mukta auklai, kas bija jau gandrīz visa ievilkta ezerā, piesēja galā auklas no 2 citām spolēm. Pēc divu stundu ilgas kausēšanas, Dr. Bārdiņam un man personīgi piepalīdzot, V. Muktam beidzot izdevās dabūt lielo zivi līdz āliņģim. Tikai tagad mums visiem bija skaidrs, ka žibulēšanas amatiešrim V. Muktam pie āķa klāt pavisam liels nezvērs. Āliņģis izrādījās daudz par mazu, lai pa to laukā dabūtu kaut vai beigtu zivi, bet Mukta līdaka nemaz neizrādija pārāk lielas vājuma zīmes. Udrovskim un Bērziņam apm. 20 minūtēs izdevās āliņģi paplašināt līdz 4 pēdu diametrā. V. Upeslāča ierosinājums, ka derētu vispirms pabrokastot un tad turpināt cīņu ar lielo zivi, nedabūja vajadzīgo balsu vairākumu. Tieši pl. 1,30 beidzot Muktam izdevās pirmoreiz dabūt lielās zivs galvu virs ūdens. Rasiņš nekavējās dot pāris labi tēmētu sitienu zivij pa galvu ar riepu montējamo dzelzi. Tas neko nelīdzēja, labi, ka Paulim Tillingam jaunās mašinas bagāžniekā atradās apmēram 6 pēdas garš „Two by four". Ar to Pauls zivi apdullināja un ar melām pūlēm Muktam beidzot izdevās lielo lomu dabūt laukā no ezera. Pārmērot izrādījās, ka zivs ir 62 collas gara un sver tieši 34 un ¾ mārciņas. Zivs gan izskatījās pēc līdakas vai maskija krustojuma, un vēlāk Toronto pieaicinātais Dr. J. Slaņķis konstatēja, ka Muktam laimējies izžibulēt jau kopš 1897. gada no Simko ezera ūdeņiem pazudušo tā saucamo „banded killifish". Tā ir līdakai radnieciga zivs un par tās noķeršanu Toronto Daily Star jau 1925. gadā izsolija $500,- lielu prēmiju. Tā kā V. Mukts savu lielo zivi nekavējoties pieteica arī šī laikraksta kārtējam ziemas makšķernieku konkursam, tad paredzams, ka „banded killifish" bultas līdaka godalgās vien Muktam dos pāri par $1.000,-. Lielo zivi torontieši šodien līdz plkst. 10 vakarā var apskatīt DV namā, 123 Huron St. Tā kā sporta zivis Ontario aizliegts pārdot, tad, paklausot V. Upeslāča ierosinājumam, V. Mukts savu lomu nodeva Saimniecisko darbinieku apvienībai, kas ar delikatešu veikala „Little Riga" starpniecību zivi, pret labprātīgiem ziedojumiem Toronto Latviešu nama fondam, sagrieztu pusmārciņu smagos filejos, nodos Toronto patriotiskajiem gardēžiem.

Mūsu makšķerniekus var interesēt, ka V. Mukts, nevienam nezinot, ēsmai bija lietojis apm. 8 unces smagu latviešu laukstrādnieka E. Rupnera piegādātā žāvētā cūkas speķa gabaliņu.

Nav nemaz jābūt gaišreģim, lai jau tagad pareģotu, ka daudzi Baisvilles ezera foreļu makšķernieki šīs nedēļas nogalē būs sastopami uz Simko ezera, tieši 2 jūdzes un 300 jardu uz dienvidaustrumiem no 11. ceļa. Uz redzēšanos, bet neaizmirstiet speķi un kārtīgu bomi.

☆

Iniciātoru grupa, H. Kliģera, J. Tidemaņa un J. Stuča aicināti, 1. aprīlī „Westbury viesnīcā pārrunāja jautājumu par jauna mednieku un makšķernieku kluba dibināšanu Toronto. Pārrunās izskanēja vēlēšanās, lai jaunais klubs jau statūtos paredzētu sabiedriskai dzīvei lielāku lomu nekā medībām un makšķerēšanai. Ar nožēlu iniciātori konstatēja, k latviešu klubs „Rīga" darbību jau pirms gada izbeidzis. Ar lielu balsu vairākumu par jaunā kluba nosaukumu izraudzīja „Staburags"

A. Pelēkais

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, APRIL 1, 1959.

TRAĢISKIE NOTIKUMI TIBE
NEPALIKS BEZ ATBALS

KOMŪNISTI APSPIEŽ SACELŠANO

DALAI LAMA NEESOT SPĒJIS IZKĻŪT NO T UN TAGAD SLĒPJOTIES KOPĀ AR PRETKO TISKO CILSU NOMADIEM.

Vēl vienmēr trūkst noteiktu ziņu par notikumiem Tibetā un Ķīnu nepaliks b tiem. Tieši to, pēc kā par tās garīgā un laicīgā valdnieka Dalai Lamas likteni. Informācija, kas saņemta no Kalimpongas (ko komūnistu Ķīna tagad ieskata par Tibetas nacionālistu centru, lai arī Indijas valdība to noliedz), liecina, ka Dalai Lama vēl vienmēr atrodas Tibetā — un mēģina no tās izkļūt. Dalai Lama, kopā ar 4 kabineta ministriem, Lhasas nemieru laikā izbēdzis no galvaspilsētas un lielāka skaita miesas sargu pavadībā devies uz dienvidiem — tikai lai atklātu, ka ķīnieši ceļu jau aizsprostojuši. Bēgšanas laikā 23 gadu vecais Dalai Lama esot arī cietis kādā nelaimes gadījumā, saņemot nopietnus ievainojumus. Pašreizējā Tibetas valdnieka atrašanās vieta nav zināma, bet domā, ka viņš ir ceļā uz kādu revolūcionāru nocietinājumu Austrumos no Lhasas.

Ziņas, kas saņemtas par Tibetas cīņām, ir visai pretrunīgas. Daži Indijas avoti zina stāstīt, ka kaujas vēl vienmēr turpinās, ka tibetiešu partizāni izkāvuši vismaz 50.000 ķīniešu un, ka revolūcijā pret komūnistiem piedalās arī vairākas Ķīnas provinces. Komūnistu avoti tomēr liecina pretējo un, proti, ka sacelšanās beigusies, ka Lhasā iestājies miers un, ka komūnistu ieceltais Pančen-Lama uzņēmies Tibetas ministru prezidenta pienākumus. Par Dalai Lamas likteni komūnisti nemin ne vārda.

Tibetas sacelšanās pret komū-

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Pēc vairāku nedēļu ilgas vēža apstarošanas Valtera Rīda armijas slimnīcu Vašingtonā atstājis Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless. Pēdējais ar savu dzivesbiedri un 2 ārlietu ministrijas darbiniekiem devies garākā atpūtā uz Floridu. Diplomātu aprindās valda uzskats, ka Dalless nepārstāvēs Sav. Valstis 11. maijā paredzētajā 4 lielvalstu ārlietu ministru konferencē.

● Sav. Valstis vēl vienmēr atzīst dolarus par vienu no drošākiem līdzekļiem komūnisma apkarošanai. Šai sakārā kāda prezidenta izraudzīta komisija, pēc iepazīšanās ar amerikāņu sabiedroto vajadzībām, ieteikusi palīdzības budžetam piesviest vēl 400 milj. dolaru — bruņošanās nolūkiem; Sav. Valstīm draudzīgo nāciju rūpniecības izveidošanai un saimniecības nostiprināšanai — vismaz vienu miljardu dolaru gadā.

● Sav. Valstu armijas stāba priekšnieks ģen. Teilors nonācis domstarpībās ar prezidentu Eizenhaueru un nolēmis izstāties no aktīvo rindām. Nesaskaņu iemesli: ģen Teilors domā, ka nepieciešama vispārēja armijas ieroču modernizēšana, bet prezidents aizstāv gaisa spēku vadības spriedumu, ka nākamo karu izšķirs raķetes un bumvedēji.

● Pēc piecu gadu pārtraukuma Padomju Savienība un Austrālija nolēmušas atjaunot diplomātiskās attieksmes. Par noteikumiem, uz kādiem abas valstis apmainīsies sūtņiem, krievi un austrālieši vienojās neoficiālās sarunās Apvienotās Nācijās. Austrālija pārtrauca diplomātiskās attieksmes ar Padomju Savienību 1954. gada aprilī, kad kāds padomju sūtniecības sekretārs atklāja Austrālijā komūnistu spiegu tiklu.

● Kanadas ministru prezidents Difenbeikers nolēmis uzstāties starptautiskā namatēva lomā, aicinot četru lielvalstu valdību galvas noturēt savu konferenci Kvebekas pilsētā. jau vistuvākā laikā Sav. Valstu, Anglijas, Francijas un Pad. Savienības valdības saņems oficiālu ministru prezidenta Difenbeikera ielūgumu.

APSPIE
SE

Apspiesto Europ
Asamblejas delegāci
telp priekšsēdis Kor
viešu delegācijas v
Māsēns un ungāru
vaditājs Kevago, ap
jas valstis ,no Singa
šies uz Indiju. Lai
kontaktu ar pēc ies
kām personām, dele
lijās divās grupās:
un Māsēns devās uz
lāko pilētu Kalkutu
go uz galvaspilsētu

Kalkutā Korbonsk
sēns runāja sanāksm
bija sasaukušas Ku
bas organizācija un
ba apkarošanas kor
tam ablem delegāti
runas ar politisko
laikrakstu pārstāvji
kutas abi delegāti
Pakistānas galvaspil
čī. Tur tie runāja S
sakaru institūtā un
versitātes mācības s
deutņ sapulcē. Paki
raksti izrādīja lielu
šo Eiropas apspiest
legātu apmeklējumu

Pa to laiku treša
Budapeštas bij. pil
kais Kevago uzturē
hi kā šis pilsētas
Ali kundzes viesis.
viņam bija 40 minū
na ar Indijas minis
tu Nēru. Bez tam
saruna ar Indijas
nistru un politisko
stāvjiem.

No Indijas Keva
Turciju, kur tas sat
honski un Māsēnu
ņi bija gubernātora
si. Delegātus pieņē
ārlietu ministrs Pu
kam bija klāt arī
locekļi Bozbags un
lijas bij. sūtnis So
siem par godu rīko
ņā piedalījās vairā
tiskie pārstāvji un
locekļi. Par apmekl
rakstīts turku prese
bas partijas, tā
laikrakstos.

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE

jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Visi sūtījumi apdrošināti.
Jūs varat uzticēties: 11.000 saiņu Latviju sasnieguši 10—12 dienās.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

nodomājuši pirkt nekustamu īpašumu vai atpūtas vietu vasarai — dariet to šodien. Neuznemieties pārāk lielu parādu nastu. Tikai ar sviedriem un dolariem jums būs iespējams no šī nepatikamā „brāļa" tikt vaļā. Šodien ir laiks, kad jāateras draugi, kas jums savā laikā snieguši palīdzīgu roku. Nejaujiet godkārības velniņam sevi dīdīt. Ēdienu izvēlē ievērojiet, ka cilvēks nedzīvo no gaļas un maizes vien. Svaigi augļi un saknes palīdzēs jūsu ķermenim ātri pieskaņoties pavasara prasībām.

Laimīgie skaitļi ir 3 un 9.

PIEKTDIEN, 3. APRĪLĪ

Tiem, kam tieksme domās dzīvot mākoņos, šodien būs jāatzīst, ka labāk stāvēt ar abām kājām uz zemes. Neuzticieties pārāk laipnām un glaimojošām mēlēm. Esiet piesardzīgi visāda veida naudas darījumos. Nenēsājiet sev līdzi lieku naudu — jo var gadīties, ka šodien jūs to izdodat par niekiem. Vakara stundas sola patīkamu laiku sievietēm, kas jau ceturtajā gadu desmitā.

Laimīgie skaitļi ir 4 un 8.

Jūsu Ēriks Jēkabsons

Zaudētie miljardi

Vācu statistiķi beidzot izrēķinājuši, ka 2. pasaules kara beigās uzvarētāji bez atlīdzības pievākuši vismaz 340.000 patentu un 200.000 ārzemju patentu. Starp tiem daudzi bijuši ar lielu tehnisku un militāru nozīmi. Patentu zaudējumi vien Vācijai tagad nozīmējot zaudējumus aptuveni 12 miljardu marku vērtībā . . .

bet grūšanā 310 mārc. Sasniegtais kopsvars — 830 mārciņu ir par 25 mārc. labāks nekā rekordista līdzšinējais veikums.

Vērtējot sasniegumus attiecībā pret cēlēju ķermeņa svaru, Karkliņš ieguva arī izcilu svaru cēlēja nosaukumu.

Nedēļu vēlāk Kārkliņš startēja sacensībās Bellevillē, kur atkal uzvarēja 25 vīru konkurencē, labojot astoņu dienu laikā no jauna savu personīgo rekordu ar kopsvaru 840 mārciņas. Rezultāts teseviškās disciplinās: spiešanā 280 mārc., raušanā — 250 mārc., bet grūšanā 30 mārc.

Alus un viskijs — tūbiņās

Alus no pudelēm un skārdenēm drīz būs novecojusies parādība, jo japāņi tuvākā laikā pasaules tirgū laidīšot alu apmēram tādās tūbās, kā līdz šim zobu pastu. No tūbiņas vajadzēšot iespiest ūdenī dažus centimetrus alus pastas — un padzēriens gatavs. Līdz ar to katrs varēšot noteikt sev vēlamā dzēriena stiprumu. Vispirms japāņi tirgū laidīšot alus un viskija pastas.

As.

jaužu gaŗas auto rindas gaidīja uz stundām ilgi un satiksmes „ievārījuma" beigšanos.

ajai ierēdnei dibenistabā līka domāt, ka radniece droši vien Sarkanā Krusta loterijā laimējusi kādu prāvu naudas summu. „Sagērbies, bērns. Tev tūliņ jānogādā divas steidzamas vēstules." Atsēdusies pie mazā virtuves galdiņa, Elizabetes kundze no apnēsātas rokas somas izņēma aploksni, uz kuŗas viņas kāligrafiskie burti nepārprotami liecināja, ka vēstule adresēta virsleitnantam A. Vilka kungam, Varšavas ielā 55. Ātri uzrakstījusi trīs vai četras rindas, viņa rūpīgi aizlipināja aploksni.

Tikai divas vai trīs minūtes bija nepieciešamas otrās vēstu-